

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjar Chełmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 248 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 30 maja 1935

Rok 30

Poznań, 29 maja

O polską politykę zagraniczną

Czołowy organ konserwatystów „sanacyjnych” „Czas” wystąpił ostatnio z dwoma artykułami wstępami, dotyczącymi polityki zagranicznej, o których opinia publiczna powinna być poinformowana.

„Czas” stwierdza, że dopóki żył marsz. Piłsudski, wiadomym było, że w jego rękach spoczywa wyłącznie ster polskiej polityki zagranicznej, której etapem ostatnim, a kto wie, czy nie najdonioślejszym, był pakt z Niemcami z 26 stycznia ubiegłego roku. Teraz — powiada „Czas” — kierownictwo polskiej polityki zagranicznej przesunęło się z Belwederu do pałacu Brühlowskiego. W tych warunkach „Czas” wysuwa postulat: obce potencie muszą wiedzieć, że słowo polskiego ministra spraw zagranicznych jest słowem Polski.

Jeżeli „Czas” używa określenia „Polska” w znaczeniu państwa polskiego, to przyznać trzeba oczywiście, że minister spraw zagranicznych — w danym wypadku p. Beck — jest istotnie jego przedstawicielem wobec obcych potencji. Nie tak rzecz ma się, gdy mówią o Polsce, ma się na myśli naród polski. Ta różnica zachodzi zresztą i w innych krajach bardzo często.

U nas obóz narodowy, a nawet nie on sam tylko, odnosił się i odnosi krytycznie do polityki zagranicznej, sterczanej — ażeby użyć określenia „Czasu” — doniedawna przez Belweder, a obecnie przez pałac Brühlowski. W latach minionych dochodziło przecież nawet do bardzo ostrych konfliktów w najbardziej ważnych sprawach państwowych, związanych z polityką zagraniczną. A i dzisiaj zaznacza się duża różnica między obozem narodowym a obozem „sanacyjnym” i polityką zagraniczną, które reprezentuje min. Beck. Szczególnie właśnie w stosunku do Niemiec i do znaczenia paktu polsko-niemieckiego.

Jaskrawą ilustracją sposobu patrzenia obozu rządowego na rolę Niemiec i na stosunek ich do Polski, a w konsekwencji na to, jakie być winno stanowisko Polski wobec Niemiec i wogóle stanowisko rządu polskiego na terenie międzynarodowym, jest właśnie rozumowanie „Czasu” we wspomnianych artykułach. Rozumowanie to wygląda w skrócie tak:

Pakt polsko-niemiecki oznacza, że Niemcy pragną program, wynikający z niezakończonych dynamiki tego narodu, realizować nie przeciw Polsce, lecz w porozumieniu z nią, z uwzględnieniem jej interesów i jej bezpieczeństwa. Dlatego pakt polsko-niemiecki jest skanalizowaniem dynamiki niemieckiej, której nie można złamać. Polska powinna być łącznikiem, pomostem pomiędzy aspiracjami Niemiec a Francji. Są w Polsce ludzie — wywodzi „Czas” dalej — którzy twierdzą, że cała polska polityka Hitlera jest tylko bluffem. Z przedziwną naiwnością wmałwiają nadal Niemcom: nie wyrzekliście się Pomorza, nie wyrzekliście się Śląska, nie wyrzekliście się Poznania, nie

Skomplikowana sytuacja w Ameryce

Zniesienie postanowień N. R. A. wywołało ogromne wrażenie — Ogólna dezorientacja
Uważa się orzeczenie trybunału za słuszne — Obawy w związku z możliwością strajków

Waszyngton (PAT). Decyzja najwyższego trybunału budzi rozbieżne uczucia w szerokich kołach społeczeństwa. Sprawiała ona wrażenie bomby.

TRUDNOŚCI

Pierwszym wynikiem będą niewątpliwie trudności, które powstaną, gdy przedsiębiorcy zechcą skorzystać z orzeczenia trybunału i zastosować warunki pracy oraz płacy, które istniały przed wprowadzeniem N. R. A. Dwa największe związki robotnicze górników i włóknarzy zapowiedziały strajk, gdyby zrobiono tego rodzaju próbę.

KONSTERNACJA

Przemysłowcy i robotnicy są na ogół skonsternowani, a nawet w Białym Domu brak wyraźnej decyzji, co czynić należy w nowej sytuacji. Prez. Roosevelt za pośrednictwem kierownika N. R. A., Richberga wyzywa narazie do wzajemnej tolerancji i współpracy.

PRÓBY ŁAGODZENIA

Przedstawiciele sfer gospodarczych, usposobieni zachowawczo, popierają to wezwanie, żądając od przedsiębiorców, aby utrzymali przepisy N. R. A. w celu zapobieżenia powodzi wielkich strajków. Panuje jednak obawa, że niektórzy przedsiębiorcy skorzystają z okazji, aby zmniejszyć swoje wydatki. Wśród zarządzeń projektowanych dla stworzenia wyjścia z impasu, istnieje propozycja, aby kongres udzielił prez. Rooseveltowi tymczasowego prawa regulowania stosunków między pracą a kapitałem w okresie przejściowym.

ZADOWOLENIE

KÓŁ FINANSOWYCH I PRASY

Pierwszą reakcją kół finansowych było zadowolenie z triumfu „zasad zachowawczych”. Niektórzy bankierzy

mogliście się tego wyrzec! I to nazywa się polityką i dalekowzrocznością! „Politykom” żyjącym w świecie własnych koszmarów — woła „Czas” — trzeba zwrócić uwagę na zachowanie się Niemiec po zgonie Marszałka. Flagi spuszczone do pół masztu. Goering w Warszawie i Krakowie. Podziwiać należy odwagę tego człowieka, który przecież ryzykował głowę, widoczną zdaleka, krocząc po parę godzin po wąskich uliczkach. Kanclerz Hitler wraz z całym rządem i całą generalicją w kościele św. Jadwigi, gdy w Paryżu prezydent Lebrun nie miał czasu na udanie się do kościoła Inwalidów. I dzisiaj ci sami Niemcy, którzy niedawno nazywali Polskę „Saison - Staatem”, najbardziej są zatroskani o stałość jej rządu, o trwałość stosunków....

Wobec takiej „polityki i dalekowzroczności” „Czasu”, wysmiewającego to, co się „wmawia” w Bogu ducha winnych Niemców, nikogo już nie zadziwi, że organ konserwatystów „sanacyjnych” w drugim artykule entuzjastycznie mówi kanclerza Hitlera od góry do dołu i szczególnie podkreśla jego „ciekawą myśl” lokalizacji małych konfliktów. „Czas” szybko dodaje, że nikt w świecie nie będzie się przejmował „małym konfliktem” o Klajpedę czy niepodległość Austrii. Czyli: zgóry rozgrzeszenie dla Niemców za zagarnięcie

uwaga orzeczenie trybunału za najpomyślniejsze wydarzenie ostatnich lat. Prasa na ogół ocenia decyzję trybunału jako sprawiedliwą, chociaż nawet najbardziej zawzięci przeciwnicy N. R. A. są w ocenie sytuacji bardzo wstrzemięźliwi. Przywódcy stronnictwa rządowego sądzą, że projekt ustawy o gospodarce rolnej nadający sekretarzowi stanu do spraw rolnictwa Wallace'owi szerokie pełnomocnictwa, winien być skorygowany, aby nie spotkał go w trybunale ten sam los, co N. R. A.

STANOWISKO ORGANIZACYJ

Waszyngton (PAT). Panuje tu przekonanie, że kodeksy N. R. A., mimo decyzji trybunału przynajmniej narazie w ogólnych zarysach będą utrzymane. Prezes federacji pracy Green, oraz inni kierownicy tej organizacji, odbyli konferencję, na której zastanawiano się nad przyszłą polityką. Richberg zwrócił się do pracodawców i pracowników z apelem, aby współdziałali nad utrzymaniem dotychczasowych zdobyczy N. R. A. Inni członkowie N. R. A. wypowiedzieli się za utrzymaniem dotychczasowych warunków pracy i płac. W tym samym duchu oświadczył się prezes stowarzyszenia producentów bawełny Webbs.

KONFERENCJA POLITYCZNA

Odbyła się konferencja przywódców politycznych izby reprezentantów i senatu. Przedmiotem tej konferencji jest sprawa dostosowania projektów ustaw, dotyczących rolnictwa do decyzji trybunału najwyższego.

W BIAŁYM DOMU

W kołach, zbliżonych do Białego Domu, panuje przekonanie, że prez.

Roosevelt jest zdecydowany przywrócić zbiorowe umowy pracodawców i pracowników, ustalić minimum płac i maksimum godzin pracy, oraz znieść pracę dzieci. Doradcy prezydenta są jednak zdania, iż niema żadnych widoków na podjęcie natychmiastowej akcji przez przywódców politycznych i że byłoby rzeczą niemożliwą dla kongresu uchwalenie ustawy, wprowadzającej kodeksy pracy do całego przemysłu.

PO DECYZJI TRYBUNAŁU

London (Tel. wł.) Z Nowego Jorku donoszą:

Wszystkie dzienniki w całym kraju z zadowoleniem witają zniesienie N. R. A. Najprawdopodobniej ograniczenia czasu pracy i ustalanie wysokości zarobków, wprowadzone na podstawie ustaw N. R. A., będą nadal dobrowolnie podtrzymane i uregulowane przez ustawy poszczególnych stanów. W pewnych gałęziach przemysłu oczekiwany jest spadek cen. Papierosy i wyroby alkoholowe już potaniały.

WIELKI STRAJK?

Oczekiwany na połowę czerwca wielki strajk około 450.000 górników nie jest skutkiem wygaśnięcia ustaw N. R. A. Poprawa sytuacji gospodarczej wywołała wśród robotników chęć strajkową.

ZASKOCZENI REPUBLIKANIE

Zniesienie ustaw N. R. A. zaskoczyło kierownictwo partii republikańskiej, której wytrącono atut z ręki przy wyborach na prezydenta w przyszłym roku. Partja ta zamierzała wykorzystać opozycyjny nastrój w stosunku do tych ustaw.

AKCJA RZĄDU

Waszyngton (PAT) Przeciwno decyzji trybunału najwyższego organizuje się opór. Komisja prawnicza izby reprezentantów rozpatruje 9 projektów ograniczenia lub anulowania uprawnień trybunału, które pozwalają mu unieważniać uchwały kongresu. Rząd ma przygotować projekt ustawy, która, usuwając wszelkie środki przymusowe, pozwoliłaby utrzymać N. R. A. w jej zasadniczych punktach. Ustalanie cen przez władze państwowe zostałoby usunięte.

Na drugi dzień po ogłoszeniu decyzji trybunału powstała groźba strajków, konkurencji cen i zahamowanie obrotów handlowych. Rząd zdecydowany jest utrzymać w mocy dotychczasowe reformy i prawa nabyte przez robotników na podstawie kodeksów N. R. A. Robotnicy domagają się utrzymania N. R. A. przynajmniej w zakresie godzin pracy i płac.

Zamach rewolwerowy

Łódź (PAT). Dziś o godz. 9,30 dokonano zamachu rewolwerowego na dyrektora administracyjnego fabryki „Krusche i Ender” w Pabjanicach, Ryszarda Kanenberga.

Zamachowiec zdołał zbiec, jednak po kilkunastu minutach sam zgłosił się do komisariatu policji i przyznał się. Jest to niejaki Tysiak, zredukowany przed kilku laty robotnik.

Stan dyr. Kanenberga jest bardzo ciężki

Klajpedy (czy wogóle Litwy) oraz Austrii.

Mniejsza, że „Czas” zapomina, iż na straży niepodległości Austrii stoją wielkie mocarstwa, a przede wszystkim Włochy, ale nic, zdaje się, organowi konserwatystów „sanacyjnych” nie mówi fakt, który przypomnieliśmy natychmiast po mowie Hitlera, że przed Litwą i Klajpedą leżą Prusy Wschodnie, a przed a przed niemieckimi Prusami Wschodnimi — polskie Pomorze, oddzielające je terytorjalnie od Rzeszy Niemieckiej. To wszystko nic! To „małe” rzeczy, o których nie warto pamiętać, gdy kanclerz Hitler mówi o „lokalizowaniu małych konfliktów”. Gdzie „małe konflikty” się zaczynają, to wiadomo, ale nigdy nie wie się, gdzie one się skończą i dokąd zmierzają w rzeczywistości reżyserowie owych „konfliktów małych”...

Głęboki jest przedział między naszym sposobem myślenia o sprawach polityki zagranicznej i przewidywania rozwoju wypadków, a rozumowaniem obozu, reprezentowanego przez „Czas”. Zdają sobie z tego sprawę najszerze rzesze społeczeństwa, kierujące się od lat dziesiątków trzeźwą w stosunku do Niemiec refleksją

Rząd Flandina w obronie franka

Wypowiedziano zdecydowaną wojnę hydrze spekulacji — Nacisk na giełdę — Przed czwartkowym posiedzeniem izby

Paryż (PAT). Wczorajsze posiedzenie izby deputowanych poprzedziły z jednej strony narady ministrów, z drugiej — poszczególnych grup parlamentarnych.

POSIEDZENIE RADY MINISTRÓW

Rada ministrów zakończyła debaty w ciągu godziny, poczem ogłoszono komunikat, podkreślający, że rząd ponownie dokładnie zbadał sytuację monetarną i finansową oraz stwierdził, że z punktu widzenia technicznego sytuacja nie zagraża walucie francuskiej i że obecne trudności wywołane są wyłącznie gwałtownym atakiem spekulacji, którą stanowczo pragnie rząd złamać. W tym celu proponuje zastosowanie specjalnych zarządzeń, przyczem jest przeciwny dewaluacji i odwołuje się do ogółu obywateli o poparcie przy obronie franka.

STANOWCZA UCHWAŁA

Komunikat był niezwłocznie ogłoszony na giełdzie. Niebawem ukazał się nowy komunikat o przebiegu całego posiedzenia rady, przyczem podkreślano, że rząd postanowił domagać się od parlamentu pełnomocnictw, upoważniających do wydawania postanowień, niezbędnych dla uchronienia finansów, odrodzenia ekonomicznego, obrony kredytu i utrzymania waluty. Nie mówi się o nieograniczonych lub ograniczonych pełnomocnictwach, lecz tylko o ustawie, udzielającej rządowi delegacji do przeprowadzenia wspomnianych postanowień.

PRZECIWI DEWALUACJI

W kołach politycznych twierdzą, że szczególnie ostro przeciw dewaluacji franka występowali ministrowie Herriot i Laval. Wielu ich kolegów miało zgłosić zastrzeżenia. Min. emerytur Rivollet dłużej konferował z premierem. W rezultacie jednak projekt pierwotny rada ministrów przyjęła ze zmianami natury formalnej.

W kuluarach izby od samego rana panowało niezwykle ożywienie. Obradowały niemal wszystkie grupy parlamentarne, przyczem w łonie stronnictw lewicowych ujawniła się wyraźna wroga tendencja

NA GIEŁDZIE

Nastrój wielkiego podniecenia panował również na giełdzie. Rząd przez ogłoszenie komunikatu, wypowiadającego bezzwłoczną walkę spekulacji, wpłynął uspokajająco na przebieg

Wiadomości

W dzienniku ustaw Rzeszy ogłoszono komunikat o konfiskacie majątku znanego niemieckiego reżysera z okresu przed rewolucją, narodowa Erwina Piscatora, który przez szereg lat znany był w Rzeszy jako modernizator sceny i po rewolucji wyjechał zagranicę.

Rada miejska w Klacku (niemiecki Glatz) na Śląsku pruskim uchwaliła wykreślić z listy swych obywateli honorowych b. nadprezydenta Śląska Helmuta Bruecknera, który przed kilkoma miesiącami został usunięty ze wszystkich urzędów państwowych i partyjnych oraz czasowo internowany za szkodliwą działalność dla partii narodowo-socjalistycznej.

Rozpoczął się w Berlinie pierwszy zjazd związku dziennikarzy i wydawców Rzeszy. W zjeździe bierze udział około 1.000 osób. Na otwarciu obecni byli przedstawiciele rządu. Do związku należą obecnie 31 grup zawodowych, reprezentujących około 5.000 dzienników.

Z Kowna donoszą, że Najwyższy trybunał litewski rozważał skargę kasacyjną b. premiera Woldemarasa, który wyrokiem sądu apelacyjnego został skazany na 6 miesięcy więzienia za artykuł w jednym z czasopism. Trybunał ze względów formaln. wyrok uchylił i nakazał rew. procesu. Woldemaras odbywa obecnie karę 12 lat więzienia, na którą został skazany po próbie zamachu stanu, dokonanej w dniu 7 czerwca 1934 r.

Na uroczystościach w Japonii z okazji 30-letniej rocznicy bitwy pod Czuszimą i zwycięstwa nad Rosją adm. Takahashi wygłosił przemówienie, w którym oświadczył, że flota musi być zwiększona, aby nie dopuścić do wyparcia z Dalekiego Wschodu wzrastających wpływów Japonii.

zebrania giełdowego, tembardziej, że jednocześnie podniesiono trzeci raz z rzędu w ciągu kilku dni stopę dyskontową. Pomimo nerwowości i ożywienia obrotów papierami wartościowymi, na giełdzie walutowej panował względny spokój. Kursy dewiz obcych nie wykazywały większych zmian.

W PARLAMENCIE

Paryż (PAT). O sytuacji parlamentarnej wobec projektu pełnomocnictw donosi Agencja Havasa:

Na posiedzeniu grupy radykałów socjalnych kilku mówców oświadczyło, że nie widzą powodu do odmawiania min. finansów pełnomocnictw, które były udzielone za czasów gabinetu Doumergue'a.

Grupa socjalistyczna dziś określi swoje stanowisko.

Grupa neosocjalistów zarzuca projektowi, iż parlament nie będzie zupełnie poinformowany o tem, jaki użytek zrobi się z pełnomocnictw.

Rząd, jak słychać, domagać się będzie natychmiastowej dyskusji, która rozpocznie się we czwartek.

WIARA W ZWYCIĘSTWO RZĄDU

Paryż (PAT) Prasa dzisiejsza stwierdza, że w pałacu Burbońskim, a w szczególności w łonie komisji finansowej istnieje prąd wrogi pełnomocnictwom dla rządu.

Nikt jednak nie bierze poważnie możliwości dymisji gabinetu Flandina. Przeciwnie, dzienniki jeśli nawet podkreślają, że premiera czeka ostra walka, twierdzą, że z walki tej wyjdzie zwycięsko, ponieważ za tezę o nienaruszalności franka idzie niemal jednomyślnie opinia publiczna.

Projekt ordynacji wyborczej do Senatu

Warszawa. (Tel. wł.) Grupy konstytucyjne BBWR zakończyły ostatecznie obrady nad projektami ordynacji wyborczych.

Pierwotny projekt ordynacji do Senatu zmieniono przez wprowadzenie paru istotnych poprawek. Zasadę elity odrzucono. Jedną z poprawek rozszerza czynne prawo wyborcze na wszystkich obywateli, którzy ukończyli średni zakład naukowy, druga daje czynne prawo wyborcze wojskowym służby

czynnej i oficerom w rezerwie. Czynne prawo wyborcze do Senatu objmowało według projektu płk. Sławka 230 do 250 tys. osób. Obecnie liczba ta została zwiększona dwukrotnie, tj. prawie do 500 tys.

Zwracają uwagę, że sobotnie zebranie klubu BBWR jest zwołane po raz pierwszy od roku. Podczas ostatniej sesji parlamentarnej nie było zupełnie zwoływane. (w)

Niemiecki projekt paktu lotniczego?

London. (PAT.) Bawiący chwilowo w Berlinie korespondent dyplomatyczny „News Chronicle” German Bartlett telegrafuje do swego dziennika, że w końcu bieżącego tygodnia rząd niemiecki prześle W. Brytanii projekt zachodnio-europejskiego paktu lotniczego. Odpowiedź na pytania ambasadora brytyjskiego co do niektórych punktów mowy kanclerza Hitlera udzielona ma być również w najbliż-

szych dniach. Bartlett wyraża przekonanie, że rząd brytyjski nie miał nigdy przedtem lepszej okazji, aby podjąć szczerą rozmowę na temat ograniczenia zbrojeń. Ale o ile rozmowy te mają być uwiecznione powołaniem, rząd powinien podjąć ryzyko traktowania Hitlera jako uczciwego człowieka i porzucić wszelkie usiłowania zmuszenia Niemiec do powrotu do Ligi Narodów.

Przeciw nowopogaństwu w Rzeszy

Berlin. (PAT.) We wtorek odbyły się w Berlinie dwa wielkie zebrania protestacyjne przeciw propagandzie nowopogańskiej, rozwijanej przez „Deutsche Glaubensbewegung”. Zgromadzenia zwołało zrzeszenie młodych teologów ewangelicznych.

Na jednym z nich, odbytem w wielkim kościele w dzielnicy zachodniej, mówcy protestowali przeciw uznaniu przez nowopogaństwo miana „ruchu niemieckiego”, wskazując m.

in., że kanclerz Hitler uważa chrześcijaństwo za główny filar samopoczucia narodowego.

Panteizm ruchu nowopogańskiego — twierdzili mówcy — ma swój odpowiednik w kultach mongolskich w oświeceniu epoki liberalistycznej i w poglądach żydowskiego filozofa Spinozy. To, co nowopogaństwo potępiają jako elementy religii żydowskiej w chrześcijaństwie, jest właśnie specyficznie aryjskim.

Zwycięstwo „Syreny“?

Toruń. (PAT.) Wczoraj w godzinach nocnych nadeszła do pierwszego baonu balonowego w Toruniu wiadomość z Medzilaborce w Czechosłowacji, donosząca o wylądowaniu tam 2 balonów „Jablonna” i „Łodzi”.

Ponieważ balony przekroczyły granicę państwa, zostały tem samem wyeliminowane z konkurencji i osiągnięte przez nich wyniki nie będą brane pod uwagę.

Według dotychczasowych przewidywań obliczeń, najdłuższy dystans od Torunia przeleciał balon „Syrena”, który prawdopodobnie otrzyma puchar imienia płk. Wańkowicza. Balon ten wylądował w miejscowości Załukiew pod Haliczem.

Sprawa Jacoba

Bazylika. (PAT.) Szwajcarska rada związkowa rozważała propozycję Niemiec o zmianie procedury rozjemczej w sprawie Jacoba.

Stwierdzono, że propozycje nie są natury zasadniczej i wobec tego po uwzględnieniu niektórych zmian przesłano posłowi szwajcarskiemu w Berlinie instrukcje dla dalszych rokowań. Sądzą, że wstępne rokowania będą wkrótce zakończone.

Gra dyplomacji niemieckiej

Berlin. (Tel. wł.) Prasa rozszerza wiadomość, jakoby podczas pobytu Göringa w Sofji został zawarty jakiś tajny układ między Bułgarią a Niemcami.

Podstawą porozumienia miał być rzekomo stosunek obu państw do Sowieców, albowiem król Borys jest również nieprzychylnie nastawiony do ZSRR, obawiając się zresztą stamtąd podważenia jego tronu.

Zwraca uwagę, że podczas pobytu Göringa w Sofji premier węgierski wygłosił w sejmie gwałtowną mowę przeciw Sowiecom jakby na zamówienie.

Dyplomacja niemiecka chce swoją grą opłatać również Jugosławię, w której panują nastroje antysowieckie.

Pożar w kinie

Genewa. (PAT.) W jednym z tutejszych kinematografów wskutek zapalenia się taśmy, nastąpił wybuch a następnie pożar w kabinie operatora. Przy gaszeniu ognia siedem osób uległo ciężkiemu poparzeniu, zaś podczas paniki, która ogarnęła publiczność, kilku widzów poniosło poważne obrażenia.

Malaria na Cejlonie

Colombo. (PAT.) Epidemia malarji na wyspie Cejlon naogół słabnie, ale natomiast rozszerza się na płaskowzgórza środkowe, ogarniając robotników na plantacjach kauczuku. Liczba wypadków śmiertelnych w kwietniu wyniosła 15 933, a w ciągu pół roku 82.637.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,27 — 5,28 zł, w Gdańsku na Warszawie 5,28 zł.

Kurs marki niem. Bank Polski, oddział w Poznaniu, nienotowany.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 29. 5. 1935 r. Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 65,—% i wyżej — przy słabej podaży, pozatem poszukiwano 4% premj. dol. po 50% oraz 3% poz. bud. po 40,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% dol. listy zast. po 42,—% oraz 4½% złotowe listy zast. po 40¼% — pozatem handlowano mniejszą ilością 4% listów zast. konwert. po 40¼%.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 86,50.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe
5% państw. poz. konwers. 65,— P.
4% poz. premj. dol. serja III 50,50 P.
3% poz. budowl. serja I 40,— P.
4½% dolarowe listy zast. serja K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 42,— +
4½% złotowe listy zastaw. S. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 40,25 +

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 86,50 P.
Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 29. 5. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parylet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standarty: 1) żyto 715 g/l. 2) pszenica 750 g/l. 3) owies 470 g/l.

Ceny transakcyjne:
Żyto 300 tonn par. Poznań 14,75
Pszenica 15 tonn par. Poznań 16,00

Ceny orientacyjne:

Żyto (Usposob. spokojne) . . . . . 14,50—14,75
Pszenica (Uspos. spokojn.) . . . . . 16,00—16,25
Jęczmień 710—725 g/l. . . . . 16,50—17,00
Jęczmień 680—690 g/l. . . . . 15,50—16,25

Usposobienie spokojne. . . . . 15,50—16,00

Mąka

żytnia I gat. 0,55% wł. w. . . . . 21,75—22,75
żytnia I gat. 0,65% wł. w. . . . . 20,75—21,75
żytnia II gat. 55—70% wł. w. . . . . 15,25—16,25
żytnia pośl. pon. 70% wł. w. . . . . 12,00—13,00
żytnia razowa 0,95% wł. w. . . . . 17,25—18,25

Usposobienie spokojne. . . . . 27,50—30,00

pszenna gat. IA 0-20% wł. w. . . . . 27,00—27,50

pszenna gat. IB 0-45% wł. w. . . . . 26,00—26,50

pszenna gat. IC 0-55% wł. w. . . . . 25,00—25,50

pszenna gat. ID 0-60% wł. w. . . . . 24,00—24,50

pszenna gat. IE 0-65% wł. w. . . . . 23,00—23,50

pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. . . . . 22,50—23,00

pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. . . . . 19,50—20,00

pszen. gat. IID 45-65% wł. w. . . . . 18,75—19,25

pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. . . . . 15,75—16,25

psz. gat. IIIA 65-70% wł. w. . . . . 13,25—13,75

psz. gat. IIIB 70-75% wł. w. . . . . 13,25—13,75

Usposobienie spokojne. . . . . 11,50—12,00

Otręby żytnie stand. . . . . 11,50—12,00

Otręby pszen. rube stand. . . . . 10,75—11,25

Otręby pszenne średnie st. . . . . 10,25—11,50

Otręby jęczmieńne . . . . . 44,00—47,00

Siemię iniane . . . . . 35,00—39,00

Gorzyczka . . . . . 26,00—33,00

Groch Wiktorja . . . . . 28,00—30,00

Groch Folgera . . . . . 10,00—10,50

Łubin niebieski . . . . . 11,50—12,00

Łubin złoty . . . . . 36,00—39,00

Mak niebieski . . . . . 2,75—3,25

Ziemniaki jadalne . . . . . 18,75—19,00

Makuch inian. w taflach . . . . . 12,75—13,00

Makuch rzepakowy w tafl. . . . . 18,25—18,75

Makuch słon. w tafl. 42/43% . . . . . 18,50—19,00

Śrut Soja . . . . . 3,25—3,45

Śloma pszenna luzem . . . . . 3,85—4,05

„ pszenna prasowana . . . . . 3,50—3,75

„ żytnia luzem . . . . . 4,00—4,25

„ żytnia prasowana . . . . . 4,00—4,25

„ owsiana luzem . . . . . 4,50—4,75

„ owsiana prasowana . . . . . 2,70—3,00

„ jęczmieńna luzem . . . . . 3,60—3,80

„ jęczmieńna prasow. . . . . 7,25—7,75

Siano zwykłe luzem . . . . . 7,75—8,25

„ zwykłe prasowane . . . . . 8,25—8,75

„ nadnoteknie luzem . . . . . 8,75—9,25

„ nadnoteknie pras.

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach:

żyta 656 tonn, pszenicy 580 tonn, jęczmień-

nia 65 tonn, owsa 121,5 tonn, maki żytnie-

278,8 tonn, maki pszennej 51,7 tonn, otrab-

żytnich 94,5 tonn, otrab pszennych 10

tonn, grochu Wiktorja 2,5 tonn, grochu Fol-

gera 3 tonn, tubinu niebieskiego 30 tonn,

śrutu Soja 15 tonn, ziemniaków jadalnych

425 tonn.

Uwaga! Specjalne gatunki ziemnia-

ków jak i ziemniaki uznane, ponad noto-

wanie.

Potępioły eksperyment prezydenta Roosevelta

Jak wiadomo z doniesień telegraficznych, trybunał najwyższy w Stanach Zjednoczonych uznał jednomyślnie za akt sprzeczny z konstytucją udzielenie przez kongres pełnomocnictw prezydentowi Rooseveltowi na wydanie szeregu rozporządzeń, które w czerwcu 1933 r. powołały do życia ogromny aparat, znany pod nazwą National Recovery Administration (N. R. A.). Jest to niewątpliwie fakt o poważnym znaczeniu politycznym i gospodarczym w życiu wielkiej republiki północno-amerykańskiej, którego praktycznych następstw w chwili obecnej jeszcze nie można dokładnie określić.

Ażby ocenić jego doniosłość, należy pokrótce przedstawić, czym była N. R. A. w programie przebudowy podstaw gospodarczych Stanów Zjednoczonych, podjętym i realizowanym z takim zapalem i z takim nakładem energii przez prez. Roosevelta.

Wiadomo było choćby z książki p. n. „Looking ahead“ (Spójrzcie w przyszłość), że jest on przeciwnikiem metod konserwatywnych w pracach nad odbudową społeczno-gospodarczą kraju, że nie cofnie się przed dalekimi eksperymentami, o ile one obiecuja realizację tego celu. Prezydent Roosevelt istotnie w przeszłości dwóch lat swych rządów (objął je w dn. 4 marca 1933 r.) wykazał maksimum aktywności, zmierzającej do usunięcia kryzysu gospodarczego, dławiącego kraj, przyczem nie ograniczył się wyłącznie do usuwania czy łagodzenia przejawów kryzysowych w ramach istniejącego ustroju, lecz sięgnął głębiej i odważnie podjął walkę o nadanie ustrojowi społeczno-gospodarczemu Stanów Zjednoczonych nowego oblicza.

Roosevelt-reformator zerwał z kierunkiem, któremu w stosunkach wewnętrznych Stany Zjednoczone hołdowały oddawna: z zasadą automatyzmu gospodarczego. Pragnie on przeprowadzić nowy podział dochodu społecznego (new deal), ograniczając wygórowane zyski przedsiębiorców i poprawiając warunki bytu szerokich kół pracowniczych. Ażby tego dokonać, musiał stworzyć wielki aparat, kontrolujący gospodarstwo społeczne: tem właśnie była N. R. A.

Głównym jej zadaniem było wprowadzenie do poszczególnych gałęzi przemysłowych t. zw. kodeksów, ustalających wysokość płacy robotników i czas pracy. Kodeksy te naogół podwyższały — niekiedy znacznie — stawki zarobków robotniczych, z drugiej zaś strony skracaly czas pracy. Podniesienie płac miało na celu zwiększenie konsumpcji; w tym samym kierunku działała ogromna propaganda wśród szerokich kół społeczeństwa pod znakiem N. R. A. — niebieskim orłem. Skrócenie czasu pracy zaś zmierzało do włączenia pewnej ilości bezrobotnych do procesu produkcyjnego. Jak daleko szły przepisy kodeksów pracy, o tem świadczą normy czasu pracy tygodniowej np. 32 do 34-godzinnej w niektórych gałęziach przemysłowych.

Równocześnie kierownictwo „odbudowy gospodarczej“ (recovery) wyobrażało sobie, iż wzrośnie rentowność przemysłu dzięki zwiększonemu obrotom. Przewidywanie to okazało się częściowo słusznym; jednak przyczyną tego zjawiska były nie stosunki, wytworzone przez N. R. A., lecz ucieczka od pieniądza, spowodowana przez dewaluację dolara oraz pewne ożywienie eksportu, mające również źródło w polityce walutowej rządu.

Bilans działalności N. R. A. w okresie dwuletnim nie wypadł pomyślnie. Bezrobocie zmniejszyło się stosunkowo nieznacznie. Jest to zrozumiałe o-

tyle, że koszt robocizny w przedsiębiorstwach przemysłowych wzrósł znacznie, co zmuszało wprost do zastępowania pracy ręcznej maszynami, do dalszej mechanizacji pracy. Na tle wprowadzenia kodeksów wybuchały groźne konflikty socjalne, jak wielki strajk robotników włókienniczych we wrześniu 1934 r. Poszczególni przedsiębiorcy opierali się energicznie akcji N. R. A., która kępowała ich swobodę ruchów, co również nie sprzyjało sprawnej pracy przemysłu. Znana jest walka Forda przeciwko narzucaniu mu kodeksu, która po długich miesiącach skończyła się kompromisem, w myśl którego Ford stosował materialnie przepisy kodeksu, jednak nie uznał formalnego obowiązku ich stosowania. Obecnie, w świetle wyroku trybunału najwyższego, okazało się, iż punkt widzenia Forda był słuszny. Jednym słowem — N. R. A. zamiast być źródłem poprawy gospodarczej, stała się drażniącym narzędziem rozstroju.

N. R. A. była tylko fragmentem, jakkolwiek nader ważnym, w ramach zarządzeń reformatorskich prez. Roosevelta. Potępienie jej przez najwyższą

instancję sądową Stanów Zjednoczonych podważyć musi w wysokim stopniu autorytet polityczny prezydenta. Okazuje się, iż eksperymenty społeczno-gospodarcze, jakie prezydent przeprowadza, nie tylko nie przyniosły powodzenia w praktyce, ale częściowo były pozbawione podsiawy prawnej. Gdyby się były udały, może uzupełnienie tego braku formalno-prawnego nie napotkałoby na większe trudności. W obecnej sytuacji jednak wyrok trybunału najwyższego oznacza ciężką porażkę polityczną prez. Roosevelta i przekreślić może znaczną część jego dzieła reformatorskiego.

WŁOCHY OBCHODZĄ ROCZNICĘ WOJNY

We Włoszech obchodzi się obecnie z wielką okazałością przypięcie do wiełkiej wojny. Na zdjęciu widzimy króla i następcę tronu udających się na paradę wojsk.

Zbudźmy pracę obywatelstwa

Wielkopolska czasu niewoli i w pierwszych latach wskrzeszenia państwa polskiego uzewnętrzniała dużo energii obywatelskiej, tworząc wspólnym, dobrowolnym, ofiarnym, wysiłkiem rzeczy wielkie. Ta energia, oparta na poczuciu odpowiedzialności za całość polskiego stanu posiadania na ziemiach naszych zachodnich, kazała nam wychowywać obywatela, łącząc społeczeństwo rozlicznymi organizacjami, wypełniać każdą dostępną komórkę życia polską treścią, jednoczyć drobne oszczędności kapitał zbiorowy, stworzyć karnie przestrzegane zasady samoobrony i solidarnego popierania swoich, każdego najskromniejszego Polaka uważać za brata i budzić w nim obywatela.

Z tego źródła trysła wielkie dzieło wyzwolenia, zrodziła się siła orężna i materialna, pobiliśmy na głowę wroga, wypełniliśmy wszystkie przez Niemców opróżnione placówki gospodarcze własną twórczością, pomogliśmy walczyć do zorganizowania państwa i nieśliśmy pomoc w pieniądzach, zbożu i orężu innym ziemiom, a nade wszystko stojącej w boju na wschodzie armii polskiej.

Zmieniły się czasy, nastał kryzys gospodarczy, politycznie obywatel zaczął tracić bezpośrednie wpływy na bieg spraw politycznych w państwie, w ślad za prądami idącymi z zachodu, wschodu i Italji, — nastał czas roz-

drobnienia i ogromnej przewagi maszyny państwowej nad wolną twórczością społeczno-obywatelską.

W miarę jednak idących lat pojawiają się znów zagadnienia, które tylko praca obywatelska pokonać może, mnożą się dziedziny pracy, gdzie państwo ma ręce związane, obcy usiłują osłabić polski stan posiadania na płaszczyźnie gospodarczej, — Z drugiej strony trysnęła z głębin społeczeństwa świadomość konieczności podjęcia usiłowań do spolszczenia życia miejskiego, choćby w ziemiach centralnych, w ślad za obudzeniem się partyotyzmu gospodarczego i konieczności przysposobienia chleba dla głodujących polskich warstw mieszczańskich, zasilanych przez zubożałą wieś, skierowującą swe oczy na miasta, gdzie znalazłoby się sporo zarobku w polskim handlu, rzemiośle i przemyśle.

Coraz częściej oczy rodaków skierowują się na Wielkopolskę, napęczniała nadmiarem narybku kupiecko-rzemieślniczej, mogąca dać pomoc i bodźca organizacyjnego centralnym ziemiom. Idzie znów czas, gdy obywatelskie cnoty, skierowane na zachowanie naszego dorobku tu, — obok tego podjąć będą musiały pracę, przekraczając nasze dotychczasowe ramy i rozlać się szerzej na tereny sąsiedniej starej Wielkopolski. Sięgaliśmy ongi, przed wiekami, po Sieradz, w Łowiczu polscy prymasi z Gniezna mie-

PREMIJOWANE
KSIĄZECZKI
OSZCZĘDNOŚCIOWE

3. SERJI

MOŻNA JUŻ OTRZYMAĆ
W KASACH P. K. O.
ORAZ WE WSZYSTKICH
URZĘDACH POCZTOWYCH

KSIĄZECZKA, NA KTÓRA PADŁA PREMJA NIE TRACI SWOJĘ WAŻNOŚCI I BIERZE UDZIAŁ W NASTĘPNYCH CIĄGNIENIACH

UWAGI

Już 300 lat zrzędu zbierają się przedstawiciele wielkiego ducha galickiego w sławnej Akademji Francuskiej, którą powołał do życia minister-kardynał wspaniałego Króla-Słońca.

Trzysta lat annałów tej instytucji — to niewyczerpana księga mądrości, dowcipu, świetności, częstokroć nudy, ludzkich zawiści, satyry lub naprzemiennie piękna. Obok tego cała literatura o tych, co przedtem instytucję żyli, ale gdy sami w niej zasiedli, spali błogo snem nieśmiertelnych.

I byłby sobie niejedną z tych duchów spał nadal na seansach świętego zgromadzenia, gdyby nie zwrócono z pewnej trzeźwej strony uwagi na oplakany stan murów czczonego gmachu akademji nad brzegiem Sekwany, grożący zapadnięciem się kopuły i pogrzebaniem żywcem tych, którym naród dał miano „nieśmiertelnych“. Alarm ten wzbudził czujność i, jak to nieraz bywa przy nagłym zbudzeniu, przypomniał odrazu inną rzecz, mianowicie, że w roku bieżącym przypada równych 300 lat, jak kładziono fundamenty pod sławną tę instytucję. Znalazł się zaraz fundusz jubileuszowy na restaurację starych murów, — tak że w dniu rocznicy przybierze Akademia odmłodzoną szatę, co najmniej z wierzchu.

Alle jubileusz nie tylko na tem się kończy! Niech nie myślą akademicy, że im tak łatwo ujdzie to 300-lecie.

Padł z czyjejs strony (o złośliwości!) pomysł, aby każdy z 40 nieśmiertelnych złożył narodowi w darze coś z skarbnicy swoich „złotych myśli“, a Akademia wydała to w osobnej „złotej księdze“. Honorowy egzemplarz tego elaboratu miałby być wręczony uroczystie w Pałacu Elizejskim i wogóle otaczałby sprawę tę niezwyklej ceremonjal, godny tradycyji ludwikowskich.

Alle tego już było za dużo. Nie chcąc wszczynać głośniejszej kampanji przeciw tak „świetnemu“ projektowi, zastosowali akademicy swą wypróbowaną metodę biernego oporu: przespania w błogiej drzemce terminu, w którym cenne twory ich piór miały być złożone do druku. Prekluzyjny termin 20 maja minął, a zropaczony sekretarz nadaremno czekał „złotego plonu“ myśli.

Cała jubileuszowa „złota księga“ stoi więc pod znakiem zapytania.

Może „lenistwo“ akademji, jako protest przeciw jubileuszomanji, uratuje honor tej instytucji, która w opinji wielu Francuzów uchodzi za przeżytek. A więc „ad multos annos“...

li ostoje w tamtejszym pałacu, tu szlachta wielkopolska po zgonie króla Zygmunta Augusta (rok 1572) zjeżdżała się dla umocnienia ładu i bezpieczeństwa w czasie bezkrólewia, tu arcybiskup gnieźnieński Teodor Potocki po najeździe szwedzkim wnosi nowy zamek. Lud podobny do naszego w postawie i psychice cięży do naszych wyobrażeń o życiu i chętnie widziałby nas jako pionierów wśród siebie.

Oświata, własne państwo, wojsko polskie, nadmiar ludności na wsi, konieczność odpływu pewnej części młodzieży wiejskiej ku miastu i podstawa zasobów w ludziach i środkach, które mi rozporządza Wielkopolska, czynią obecnie nas szczególnie podatnymi na te prace podstawowe i wyzwolenie.

Jest to zarazem praca nad umocnieniem katolickiego charakteru miast polskich, którym zbyt często przewodzi... synagoga.

Przeto wzbudzić trzeba koniecznie naszą pracę obywatelską! Da ona nam dużo satysfakcyi twórczej w dzisiejszych czasach, tak mało obfitujących w radość dokonanych czynów zbiorowych. Praca ta trwała i niezmiernie wartości dla umocnienia siły państwa i narodu trwać musi systematycznie i planowo. A znaleźć w niej mogą punkty styczne wszyscy Polacy.

Pilnujmy jej i pomagajmy!

Niebezpieczna konkurencja dla Gdyni

Gdynia powinna być ośrodkiem decyzji w sprawach morskich

(Korespondencja własna „Kurjera Poznańskiego“)

Gdynia, 27 maja. Poświęciliśmy już kilka uwag sprawie rozszerzenia programu rozbudowy portu gdynińskiego. „Tymczasowa Rada Portu” — jak informuje urząd morski — ma się zająć także „sprawą opłat portowych i innymi zagadnieniami portowymi”. Ilekroć to niezmiernie ważnych spraw możnaby pomieścić w takim ujęciu? W ramach krótkiego artykułu dziennikarskiego możemy sobie pozwolić tylko na zwrócenie uwagi na sprawy, wymagające szybkiego załatwienia. Poruszmy zawsze aktualne zagadnienie konkurencyjności portu.

Sytuacja w Gdańsku, wytworzona dewaluacją guldena, oraz polityka Niemiec, wyraźnie przeciwko Gdyni skierowana, czynią niezmiernie aktualnym zagadnienie konkurencyjności naszego narodowego portu. Gdańszczanie, mimo, że zawiedli się najwidoczniej w nadziejach, o jakich przynajmniej mówili bezpośrednio po obniżeniu wartości guldena, za wszelką cenę chcą port gdyniński bić taniością. Akcja ich nie może być prowadzona przez czas dłuższy. Odpowiednie podwyższenie kosztów robocizny w Gdańsku jest niuniknione, a w ślad za tem podrożeją także i inne współczynniki kalkulacji użytkowników portu gdańskiego. Z tego niewątpliwie zdają sobie w Gdańsku dobrą sprawę. Ale nad Motławą wiedzą również dobrze, że przejściowa taniość może mieć trwałe skutki i o to właśnie chodzi. Byliśmy i w dalszym ciągu jesteśmy przeciwnikami takiego układu stosunków między portami w Gdyni i w Gdańsku, jakie wprowadziły zawarte w tym względzie umowy polsko-gdańskie. O takim stanowisku naszym poza względami czysto gospodarczymi, decyduje przede wszystkim to, że Gdańsk zamyka drzwi przed Polakami, którzyby przy porcie jego chcieli osiąść.

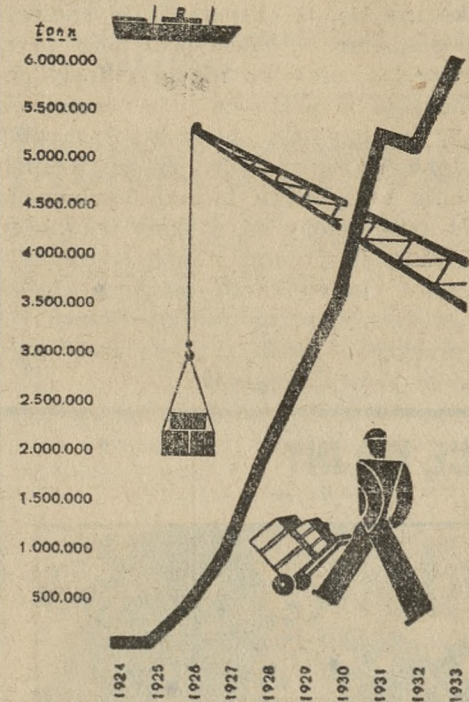
Dewaluacja guldena gdańskiego przyniosła w założeniu naszym przejściowe, ale w tej chwili widoczne, potaniecie kosztów przy transakcjach, przeprowadzanych przez port gdański. Najdobitniej świadczy to o tem, że ideał usunięcia wszelkiej konkurencji między dwoma portami, co miał dać układ portowy z września r. 1933 (przedłużony w roku ub.) jest w praktyce czemś nieosiągalnym. Na port wywiera wpływ środowisko, w jakim się on znajduje. Gdynia i Gdańsk leżą pod pewnym przynajmniej względem w różnych od siebie środowiskach. Nie mając wpływu decydującego na całość biegu życia w środowisku gdańskim, nie możemy myśleć o umownym usunięciu wszelkich współczynników konkurencji między obu portami.

Większe daleko niebezpieczeństwo grozi Gdyni ze strony niemieckich portów konkurencyjnych. Wiadomą jest rzeczą, że reglamentacja dewizowa w Niemczech utrudnia windykowanie należności pieniężnych za wywiezione z Polski towary. Niemcy w każdej sytuacji pamiętają o zrobieniu możliwie najlepszego interesu. Z różnych stron dochodzą do nas wiadomości, że polscy eksporterzy otrzymali z Niemiec za wiadomości, że windykacja zamrożonych w Niemczech należności może nastąpić przez korzystanie z niemieckich środków lokomocji i transportu. Takie oferty nie potrzebują chyba bliższego komentarza. Chodzi Niemcom o to, aby drogi naszego handlu z zagranicą szły nie przez Gdynię, lecz przez porty niemieckie.

Dla eksportera, który czeka na pieniądze, uwięzione w Niemczech, taka oferta stanowi przedmiot, godny rozważenia, tembardziej, że polityka Niemiec, zwłaszcza w zakresie taryf kolejowych, idzie w kierunku odbierania ładunków portom Polski. T. zw. „Auslobung”, wprowadzona przez niemiecki zarząd kolejowy, oznaczająca przyjmowanie przez te koleje każdej stawki przewozowej, jaką klient uzyskuje przy przewozie przez Gdynię, jest sprawą,

dawno już znaną polskim sferom gospodarczym. Z tą polityką kolejową Niemiec często nie potrafi sobie radzić polski zarząd kolejowy. P. K. P. nie utrzymuje w Gdyni odpowiedniej instancji, kompetentnej do wydawania nagle potrzebnych w pewnych wypadkach decyzji. Dyrekcja kolejowa, która powinna pozostawać w stałym i bezpośrednim kontakcie z władzami portowymi, została swego czasu przeniesiona wbrew wszelkiej logice do Torunia. Zamiast ją zbliżyć, oddalono ją od morza.

Opisane wyżej okoliczności, których znaczenie dla konkurencyjności

Wykres, obrazujący działalność portu w Gdyni w latach 1924 do 1933.

portu w Gdyni jest duże, nakazują wyciągnąć pewne wnioski ogólne. Port, jak widzimy z przykładów, czę-

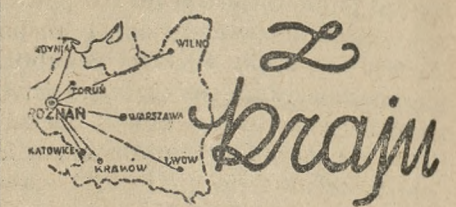
NA FJORDY NORWEGJI
NAJCIEKAWSZA WYCIĘZKA MORSKA
NA KOMFORTOWYM STATKU „KOŚCIVSKO”

4-20 LIPIEC 1935 r. CENY OD 350 zł.

GDYNIA-AMERYKA LINJE ŻEGLUGOWE S.A.

Warszawa, Pl. Małachowskiego 4, Gdynia, Dworzec Morski oraz Biura Podróż.

sto musi walczyć z przeciwnościami, które powstają nagle, niespodziewanie. Takie przeciwności są niekiedy groźne i wymagają szybkiej reakcji ze strony kierujących zagrożonym portem. Gdynia niestety nie jest wyposażona w możliwości natychmiastowego paraliżowania posunięć konkurencyjnych portów i stojących za nimi organizmów gospodarczych. Portem gdynińskim administruje bezpośrednio państwo, ośrodkiem decyzji dla niego jest Warszawa. Jeśli się uwzględni, że nasza administracja państwowa cierpi na przewlekłe postępowanie instancyjne, często nawet na biurokratyzm i ociężałość, to trzeba stwierdzić, że nie jest ona odpowiednia dla portu, którego interes wymaga szybkich decyzji, stosowania ich niekiedy nawet do zupełnie indywidualnych wypadków. Sprawa więc zmiany administrowania portem gdynińskim jest już obecnie koniecznością. Port gdyniński ma konkurencję, która samodzielnie z dnia na dzień może przeciwko niemu wykonywać najrozmaitsze posunięcia. Odkładając do innej okazji uwagi o przyszłej formie administrowania portem, stwierdzamy, że w każdym razie ośrodkiem decyzji w sprawach morskich musi być Gdynia. Stąd nasza ekspansja na morza może być najlepiej, najbardziej celowo prowadzona. Tu widzimy i najprędzej dowiadujemy się o poczynaniach konkurencji, zatem stąd najszybciej i najsprawniej można się im przeciwstawić. W Gdyni muszą istnieć organy władzy, kompetentne do decydowania we wszystkich sprawach, związanych z portem.

PRZEPISY ŁOWIECKIE.
 Zgodnie z przepisami łowieckimi, obowiązującymi na terenie kraju (oprócz woj. śląskiego), z dniem 1 czerwca kończy się czas ochronny na sarny-kozy w województwach krakowskim, lwowskim i tarnopolskim, na terenie których wolno będzie polować na sarny-kozy aż do 31 stycznia. W województwach poznańskim i pomorskim obowiązuje stale czas ochronny na sarny-kozy, w pozostałych zaś województwach wolno na nie polować już od 15 maja.

Również z dniem 1 czerwca rozpoczyna się czas ochronny na cietrzewie-koguty (do 15 września), na bataljony (do 10 lipca) i na dzikie kaczkory (do 15 lipca).

DWAJ BRACIA.
 We Wiedniu zmarł w tych dniach dziennikarz i publicysta żydowski, pochodzący z Polski, Edward Goldschneider, b. redaktor „Wiener Allgemeine Zeitung”. Jak donosi prasa żydowska był to brat dziennikarza warszawskiego Goryńskiego.

FALSZERZ URZĘDNIEM SKARBOWYM.
 W Wagrowie pod Lublinem aresztowano niedawno urzędnika skarbowego Kazimierza Jaworskiego, który stanowisko w Urzędzie Skarbowym uzyskał na podstawie sfałszowanego dokumentu.

Jaworski ogłosił, że poszukuje kandydatów z uniwersyteckim wykształceniem na posady prawnicze. M. in. otrzymał ofertę Janusza Więckiego z Piotrkowa, zrobił odpis jego dyplomu i otrzymał posadę jako Janusz Więckiowski. Poznał go tam jednak w czasie przeprowadzania śledztwa w sprawie afery kokainowej komisarz straży granicznej. Okazało się, że Jaworski był już karany 4-letniem więzieniem za nadużycie w Urzędzie Skarbowym w Stołpcach i że jest zamieszany w aferę kokainową. Sąd Okręgowy w Lublinie skazał go obecnie na dwa lata więzienia.

NIEZMIERNIE RZADKI JUBILEUSZ.
 W tych dniach senior diecezji tarnowskiej, ks. prałat Aleksander Siemieński, obchodził niezmiernie rzadki jubileusz 50-lecia proboszczowania na tej samej parafii — w Szyndwalcie pod Tarnowem.

Ks. prałat Siemieński należy do najbardziej zasłużonych kapłanów polskich. Na terenie pracy społecznej słusznie porównywany jest z ks. Bliżińskim, twórcą wzorowej wsi polskiej. Specjalną kartę zasług ks. prałata Siemieńskiego stanowi długa lista ochronek (kilkadziesiąt), które powołał do życia w różnych stronach diecezji tarnowskiej, oddając je pod kierownictwo SS. służebników starowiejskich.

30-LECIE KORONACJI CUDOWNEGO OBRAZU WE LWOWIE.
 Dnia 30 b. m. w kościele OO. Jezuitów odbędzie się obchód 30 rocznicy koronacji cudownego obrazu Matki Boskiej Pocieszenia. Jest to ten sam obraz, przed którym w r. 1656 nuncjusz papieski, Piotr Vidoni, odmawiając litanie łokietka, doznał po raz pierwszy wezwania: „Królowo Korony Polskiej — módl się za nami!” W owej historycznej chwili klekał przed cudownym obrazem król Jan Kazimierz w otoczeniu swego dworu, licznego duchowieństwa, senatorów, rycerstwa, szlachty oraz przedstawicieli mieszczan i ludu.

Obraz ten jest jedną z pięciu kopii wizerunku Bogarodzicy w rzymskiej bazylice „Santa Maria Maggiore”, zwanej także „Większa lub Śnieżna”, Pius V na usilne prośby św. Franciszka Borgiasza, generała Tow. Jezusowego (1590—1595) dozwolił na pięciokrotne, wierne odmalowanie obrazu starodawnego, cudami słynącego obrazu Matki Boskiej. Jedną z tych kopii sprowadził tu w r. 1583 przez ówczesnego arcybiskupa lwowskiego Solikowskiego.

LUCK OTRZYMA NOWY GMACH POCZTOWY
 Urząd pocztowy w Lucku zamierza rozpocząć w najbliższym czasie budowę własnego gmachu pocztowego. Miejsce pod nowy gmach zostanie ustalone po rozpatrzeniu szeregu ofert, jakie nadeszły po ogłoszeniu zapotrzebowania.

Najazd Żydów na Gdynię

Teraz usiłują zdobyć monopol w budownictwie

Gdynia, 28. 5. Trudno ustalić liczbowo ilość Żydów w Gdyni. Rocznik statystyczny komisariatu rządu w Gdyni daje w tym względzie bardzo skąpe informacje. Z tychże zestawień dowiadujemy się jedynie o kilku żydowskich nieślubnych urodzeniach i jednym małżeństwie w ciągu całego roku. Widzieliśmy natomiast, jak liczbowo zaprezentowali się Żydzi w czasie jednej z ostatnich uroczystości, maszerując przez ulice miasta w zastępie złożonym z przeszło 300 osób. Wiemy dalej, że podobnie jak w pochodach idą w Gdyni Żydzi na honorowym miejscu przed polskimi urzędnikami, tak zdołali również zająć czołowe miejsce w całym szeregu odgałęzień życia gospodarczego.

Mają w Gdyni już Żydzi monopole, śledziowy, owocowy i skórzany. Obecnie chcą zdobyć także monopol budowlany, ku czemu w Gdyni, wobec stale wzmagającego się ruchu budowlanego, nastąpiła konjunktura. Jak się dowiadujemy, żydowskie firmy budowlane w Gdyni urządziły w dniach

ostatnich formalny najazd na przedsiębiorców budowlanych, oferując im dostarczenie materiałów dla budowy domów na nadzwyczajnych warunkach kredytowych.

W kolach fachowych zapewniano, że działają tu niewątpliwie bezprocentowe kredyty żydowskie, gdyż warunki, jakie dają Żydzi, przewyższają wszelkie możliwości firm polskich, zdrowo kalkulujących. Najwidoczniej chodzi tu więc Żydom o opanowanie dziedziny handlu materiałami budowlanymi, aby później dyktować warunki swoje. Spodziewać się należy, że władze skarbowe będą miały możliwość zbadania podstaw, na jakich istnieją firmy żydowskie, jaką jest ich struktura, czy zapewnia ona możliwość pociągania ich do odpowiedzialności cywilnej, jeśli ku temu zajdzie potrzeba. Wszyscy zgodni są w tem, że Żydzi nie przychodzą tu z jakimkolwiek prezentem, a przystąpili jedynie do wielkiej ofensywy na dobrej w tej chwili prosperującej dziedzinie handlu. (p)

Dokoła zmiany rządu w Anglii

London (PAT) Min. do spraw Indji sir Samuel Hoare przyjęty był przez króla na specjalnej audjencji. Ogólnie przypuszczają, że jest to w związku z przygotowywaną rekonstrukcją gabinetu. Wobec tego, że uchwalenie ustawy, wprowadzającej konstytucję w Indjach, jest już bliskie i że po jej załatwieniu zakres działania min. do spraw Indji z natury rzeczy ograniczy się, możliwe, że sir Hoare otrzyma w zrekonstruowanym gabinecie nowe stanowisko, na którym jego zdolności polityczne i organizacyjne zostałyby należycie wykorzystane. Na-

ogół przewidywania idą w tym kierunku, że zostanie albo ministrem wojny, albo ministrem spraw wewnętrznych.

„Evening Standard” przewiduje, że sir Samuel obejmie tę sprawę zagranicznych. Chociaż wiadomość ta ma cechy sensacji, to jednak nie jest pozbawiona pewnych podstaw, gdyż sir Samuel Hoare oddawna uchodził za możliwego kandydata na powyższe stanowisko. Liczy lat 55. Jest znawcą spraw rosyjskich. Podczas wojny i w pierwszym okresie rewolucji stał dwukrotnie na czele brytyjskiej misji politycznej w Rosji.

INOWROCLAW

leczy choroby przewodu pokarmowego, schorzenia kobiece, nerwowe i dzieci.

plotki stołeczne

28 maja.

Właściwie powinniśmy sobie nawzajem ułatwiać życie, nieprawdaż? A cóż dopiero administracja? To jest jej obowiązkiem, na to ona istnieje.

Jakież uczucia w nas się budzą, gdy czytamy zapowiedzi ulg kolejowych? Oto ulgi kolejowe do naszych uzdrowisk wynoszą 50 proc., ale w oznaczonych okresach: więc od 1 maja do 15 czerwca i od 1 września do 15 października. Natomiast nie ma żadnych ulg kolejowych w czasie od 15 czerwca do 1 września.

To znaczy: w miesiącach, kiedy najwięcej ludzi w Polsce spędza wakacje, kiedy są ferie szkolne, nadające wszędzie, na całym świecie, ton wakacjom, kiedy istnieją ferie sądowe itd. — nasze koleje nie dają żadnych ulg! Chcesz jechać dokądś z rodziną na wywczas, nad morze czy do naszych uzdrowisk — płac, bracie, pełną takse.

A możesz za to jechać za zniżką w tak zimnym miesiącu, jak tegoroczny maj albo na jesień. Wartoby wszystkich tych panów, którzy takie ułatwienia wymyślili, wysłać np. na drugą połowę września i październik nad morze. Na te zimne noce!

Takiej propagandy rodzimych uzdrowisk nie spotka się nigdzie na świecie. To jest pomysł fantastyczny, że wart jest opatentowania. Zagranicą uzdrowiska dają po 10 dniach pobytu ulgi 66-procentowe, zadowolone, że kuracjusze lokują pieniądze u siebie w kraju. A u nas opancerza się wszystko zarządzeniami mechanicznymi, nadmiernymi opłatami za paszporty zagraniczne, których i tak nieraz nie można dostać!

Tak się u nas ułatwia sobie życie. Tak się uprawia propagandę swoich zdrojowisk. Tak się obywatelowi u przyjemnia radość wypoczynku i wywczasów...

A potem się ludzie dziwią, że jesteśmy tacy ponurzy i posępni, że z nas ktoś jakby wypruł wszelką wesołość!

Ileż to się u nas robi szumu i reklamy około robót publicznych. Ile to komunikatów ogłasza Fundusz Pracy (przez duże F i duże P)! Prasa w przedświadczeniu o konieczności i poparciu pozytywnych poczyniń reklamuje wszystkie przedsięwzięcia tego funduszu. Na miły Bóg: coś się robi, jest jakiś wysiłek, tworzy się nowe drogi, nowe mosty, nowe obwałowania, funduje się nowe gmachy, — cywilizujemy się, ludzie mają pracę!

A tymczasem czas mija i mija. — Miał kwiecień, mija już maj, a tu dochodzą wieści, że ledwo w jednej czwartej zamierzeń uruchomiono prace. Dlaczego? Odpowiada się: — Brak przygotowania technicznego!

Ach, zajęcie bezrobotnych! To też zażądanie. Niedawno czytałem żale na łamach „Kurjera”, że do okolic Gdyni sprowadzono robotników z wschodu. Szusne utyskiwania. Bo takimi metodami sieje się tylko antagonizmy dzielnicowe.

NAJMŁODSZY MUSSOLINI

A teraz w „sanacyjnym” piśmie łódzkim czytamy utyskiwania na sprowadzenie do Tuszyna robotników z końmi i wozami z — Brześcia n. B. Uczyniła to firma Rudzkiego przy jakiejś budowie.

Kto wie, czy i do Gdyni nie sprowadzono włóścian z Polesia. Po co? Dlatego, że tańszy, że za psi grosz pracuje, że stwarza konkurencję miejscowym?

Albo sprowadzanie junaków z obozów pracy. Umyślili to sobie doktrynerzy, organizują drużyny i skupienia, wkładają w to sporo trudu i grosza. Ma to być poniekąd i przysposobienie wojskowe.

Ale tych młodych chłopaków, którzy biorą bardzo mało, sprowadza się z różnych stron kraju i odbiera się zajęcie miejscowej ludności. Żeby jeszcze junaków osadzali w ich terenach zamieszkania. Ale jak pod Kraków przetrzuca do budowy jazu na Soczy junaków z Królestwa, jakżeż przyjmie ich

Luksusowa
CZEKOLADA MLECZNA N°2

o smaku kremu i smietanki

ing 10 504

ludność miejscowa? Jak odniesie się do tej młodzieży chłop bezrobotny, mający na utrzymaniu rodzinę, a często muszący opłacać jakieś podatki?!

WARSZAWIANIN.

Nie tędy droga

„Warsz. Dziennik Narodowy” snuje na temat projektu „ordynacyjnego” następujące uwagi:

Projekt sejmowej ordynacji wyborczej, ogłoszony i objaśniony przez p. premiera Sławka dn. 7 b. m., stał się przedmiotem ożywionej dyskusji: wewnętrznej, poufnej w łonie t. zw. grupy konstytucyjnej B. B. i zewnętrznej, publicznej, przeprowadzonej na łamach prasy.

Wyniki tej dyskusji dadzą się streścić w następujących trzech punktach:

1) Projekt jest sprzeczny z nową konstytucją, a to zarówno z postanowieniami jej, dotyczącymi prawa wyborczego do Sejmu, jak i z określonymi przez tę konstytucję uprawnieniami samorządu.

2) Projekt wprowadza kontrolę działalności rządu przez ciało, stworzone przez ludzi od tego rządu zależnych, co jest sprzecznością, w znaczeniu formalno-prawnym, a faktycznie równa się zniesieniu prawdziwej kontroli.

3) Projekt nadaje monopol wyborczy przedstawicielom związków samorządowych, wybranym lub mianowanym w swoim czasie dla spełnienia zadań wyłącznie tylko społeczno-gospodarczych. Zachodzi tu zatem znaczne rozszerzenie pełnomocnictw bez zgody tego, który ich udzielił, co jest niedopuszczalne w stosunkach prywatnoprawnych, a więc tem mniej może być stosowane w życiu politycznym.

W ogólnym wyniku dyskusja publiczna doprowadziła do wniosku, że projekt zmierza do nadania Sejmowi jednopartyjnego oblicza, co zresztą poniekąd stwierdził sam p. premier w następujących słowach:

„Dlaczego więc cały Sejm nie mógłby pracować tak rzeczowo, jak pracował Blok? Dlaczego nie pokusi się o to, aby i ten poziom pracy i te metody, jakie myśmy u siebie w bloku rozwinęli i wypróbowali, stały się metodami pracy całego Sejmu?”

W jaki sposób twórcy projektu będą odpierali tak poważne zarzuty prawne i polityczne, tego dowiemy się ze sprawozdań sejmowych. Kolegów swoich z BB. widocznie nie przekonali, gdyż — o ile wiemy — projekt powrócił z grupy konstytucyjnej do teki p. premiera z niezgodnionymi wnioskami i poprawkami.

Co się z temi wnioskami stanie?

Wtajemniczeni opowiadają, że p. Sławek nie odstąpi od głównej zasady pierwotnego projektu, którą jest nazywanie kandydatów przez kolegów wyborcze. Być może, że tak będzie, chociaż, — gdyby p. premier obecnie, po przeprowadzeniu dyskusji nad projektem, obstawał przy tem, co powiedział w dniu 7 maja, — to powinienby zmienić zasadniczo swój stosunek do tego projektu.

Główny ustęp przemówienia p. premiera brzmiał w ten sposób:

„Istotą reprezentacji politycznej społeczeństwa jest więc wybieranie ludzi, obdarzonych zaufaniem ogółu, aby oni w imieniu tego ogółu mogli radzić i stanowić.

„Zasadą główną jest tu zaufanie do osób wybieranych.”

Słusznie, po trzykroć — słusznie. Ale skoro zasadą główną jest zaufanie, to trzeba zapytać: Czy zaproponowany przez pp. Cera i Podolskiego system jest najbliższą, najkrótszą, najuczciwszą drogą, prowadzącą do tego zaufania?

Czy szerokie warstwy społeczeństwa obdarzały swem zaufaniem przed-

stawicielei izb przemysłowo-handlowych, reprezentujących bardzo określone, obchodzące niewielu ludzi interesy branżowe?

Czy można mówić o zaufaniu społeczeństwa do osób, zasiadających w samorządzie gospodarczym na podstawie nominacji?

A samorząd terytorjalny?

Prawda, że ten pochodzi z wyborów powszechnych, w miastach nawet bezpośrednio. Ale wiemy bardzo dobrze, że przy tych wyborach w bardzo wielu wypadkach wola i zaufanie społeczeń-

Zaburzenia żołądkowe i kiszkowe
napady bólów brzucha, zastoina brzuszna ogólnie podrażnienie, nerwowość, zawroty głowy niepokojące sny, ogólne złe samopoczucie stosowanie codziennie jednej szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa**.
Tg 921

Głos niemiecki o sytuacji w Polsce

„Frankfurter Zeitung”, poświęcając w korespondencji z Warszawy obszernie rozważania o obecnej sytuacji w Polsce, stwierdza, iż do tej pory czynnikiem decydującym był autorytet marsz. Piłsudskiego, to też obecnie „kwestja przyszłego kierownictwa krajem nie da się załatwić wskazaniem na niezamącone funkcjonowanie aparatu administracyjnego”.

Omówiwszy nową konstytucję, jako urzeczywistniającą zasady koncentracji całej władzy w państwie w ręku Prezydenta, „Frankfurter Zeitung” zajmuje się nową ordynacją wyborczą:

„Można powiedzieć — czytamy — że wedle tej ordynacji nie społeczeństwo ma wpływać na rząd, ale raczej rząd z pośród społeczeństwa dopuszcza do współpracy pewne pożądane osoby, których zadanie ogranicza się do pewnego współudziału w ustawodawstwie i kontroli budżetu. Piastunem władzy państwowej już się parlament stać nie może, jest nim jedynie Prezydent Rzeczypospolitej.

„Ale posiadacz tej najwyższej władzy w państwie nie może opierać się na samych paragrafach, potrzebuje także żywych ludzi. Piłsudski zdobył władzę przed dziewięć laty z pomocą armii i utrzymał ją przedewszystkiem dzięki jej zaufaniu. Obsadzał też najważniejsze stanowiska administracyjne i gospodarcze przeważnie oficerami. Bez wewnętrznej aprobaty wojska nie będzie można także w przyszłości rządzić tym krajem.

„Jednakże rzeczowy wpływ kierowniczych osobistości wojskowych ogranicza się coraz wyraźniej do spraw, mających bezpośrednio znaczenie dla obrony kraju. Do występowania w roli rozjemców w przeciwieństwach społecznych i do ponoszenia odpowiedzialności za zarządzenia i próby w dziedzinie polityki gospodarczej mają wysocy oficerowie służby czynnej mało już ochoty. Niezależna od parlamentu, mało zasilana ze strony wojska (skoro potrafiła wojskowych zawodowych przystosować w swoim środowisku do ich nowej działalności), gra zawodowa biurokracja rolę coraz samodzielniejszą. Może jej kontakt z górną warstwą sfer gospodarczych, istniejący już od dawna z przyczyn rzeczowych, wskutek korporacyjnego czynnika w nowej

stawa nie znalazły swego wyrazu. Przypuścimy nawet, że unieważnienie list kandydatów we wszystkich wypadkach było zgodne z literą prawa i zapytajmy znowu:

Czy słusznym jest, aby z powodu koślawego czy nieczytelnego podpisu, lub niedokładnego adresu, lub spóźnienia się podpisującego do komisji o parę minut, co spowodowało unieważnienie listy przy wyborach miejskich, obecnie ci, którzy na tę listę przed rokiem chcieli głosować, nie mieli swego przedstawiciela w kolegium, a w dalszej konsekwencji byli pozbawieni możliwości oddania głosu przy wyborach sejmowych na odpowiedniego dla siebie kandydata?

Nie. Droga do zaufania społeczeństwa nie prowadzi przez wybory samorządowe z r. 1933 i 1934.

A kądędy prowadzi? Odpowiedział na to pytanie sam p. premier:

„System, proponowany przez nas w ordynacji wyborczej, zmierza więc do tego, aby poszukiwanie ludzi, których należało postawić jako kandydatów, powierzyć samemu społeczeństwu.”

Powierzyć samemu społeczeństwu! Jeżeli naprawdę o to idzie p. premierowi i jego doradcom, to znajdują oni bardzo łatwo właściwą drogę do zaufania społeczeństwa.

Projekt z kolegiami tą drogą napewno nie jest.

ordynacji wyborczej zostanie jeszcze bardziej zacieśniony.”

Omówiwszy następnie rolę mniejszości narodowych, zwraca „Frankfurter Zeitung” uwagę, że na dalszą metę utrzymanie się przy władzy obozu „sanacyjnego” zależy będzie od pozyskania młodego pokolenia. Tymczasem:

„W czasach ostatnich oboz rządowy nie miał zbyt wielu szczęścia ze sweni organizacjami wśród młodzieży. Jeśli w roku ubiegłym popularność i aktywność pravicowo-radykalnych związków młodzieży tak dalece wzrosła, iż trzeba było używać przeciw nim środków policyjnych, to ostatnio jedna z najczynniejszych grup prorządowych, „Legjon Młodych”, tak bardzo wyłamała się na lewo, iż odpowiedzialni politycy rządowi uważali za konieczne oficjalnie się od niej odgrodzić.”

Artykuł kończy się akcentem sceptycyzmu co do przyszłości obozu „sanacyjnego”.

Wolne miasto Gdańsk i „Deutschlandsflug”

Gdańsk, 28 maja

W związku z niemieckim tygodniem lotniczym i lotem okrężnym wydał prezydent senatu Greiser odezwę do ludności. Prezyd. nawołuje wszystkich do złożenia datku na lotnictwo i powiada, że jego rozwój ma „dla oderwanego Gdańska szczególnie znaczenie”.

Dla godnego przyjęcia lotników niemieckich poczyniono szereg przygotowań na lotnisku we Wrzeszczu. W niemieckim locie okrężnym lotnictwo gdańskie bierze wybitny udział. Do zawodów staje dziesięć maszyn z Gdańska. Przy tej sposobności hitlerowcy nie tają, że w dziedzinie lotnictwa mają gdańskie oddziały już poważne sukcesy za sobą. Sukcesem, jak powiadają, jest między innymi i to, że Gdańsk posiada 500 dobrze wyszkolonych lotników.

Lotnictwo gdańskie, które organizacyjnie podporządkowane jest Berlinowi, stanowi więc wcale pokaźny zastęp. szkolony ściśle według wskazań kierowników armii niemieckiej. (p)

Dziewicza podróż olbrzymia

„Normandie“, największy statek pasażerski świata, wyruszył dziś w podróż przez Atlantyk

Dziś wypływa z Havre'u na wody Atlantyku, olbrzymia „Normandia“, największy okręt świata o pojemności prawie 80 000 ton, aby pod flagą francuską pokusić się o zdobycie t. zw. „Błękitnej Wstęgi“ szybkości.

Rekord szybkości dzierży dotąd niemiecka „Bremena“, najszybszy okręt transatlantyczny, należący do Północno-Niemieckiego Lloyd. Protagonistą wyścigu było współzawodnictwo między kapitanami dwóch małych, rzecznych statków parowych, które w 1817 roku wypłynęły z Minnesota dążąc do Nowego Orleanu. Na wodach Missisipi rozegrały się pierwsze Derby o palme szybkości.

Jeden z tych statków naładowany był pszenicą, drugi beczkami z sadłem! Przez kilka dni statki płynęły „nos w nos“, nie mogąc pomimo wszelkich wysiłków palaczy i kapitanów zyskać przewagi jeden nad drugim. Aż wreszcie kapitan statku z ładunkiem pszenicy, porwany manją sportową, kazał wrzucić worki z pszenicą do paleniska, aby podsyć ogień i zwiększyć szybkość. Kapitan drugiego statku nie pozostał w tyle; sadło poszło do ognia. I w rezultacie oba statki przybyły razem do Nowego Orleanu, ale bez ładunku. Derby na wodzie pozostało nierozegrane.

Od r. 1838 rozpoczął się wyścig o zdobycie palmy zwycięstwa na szybkość na trasie Europa — Nowy Jork. Siedemnaście dni spozobował parowiec angielski „Sirius“ na przebycie drogi z Queenstown do Nowego Jorku. W ciągu dwudziestu lat pozostawała „Błękitna Wstęga“ w posiadaniu Anglików. W 1891 roku wydarł palmę pierwszeństwa Anglii okręt niemiecki „Książę Bismarck“, należący do Hapagu. W 1897 roku zdystansował „Bismarck“ również niemiecki „Wilhelm Wielki“, który rozwijał olbrzymią, jak na te czasy, szybkość 23 węzłów na godzinę. Już w r. 1900 i tę szybkość pobili nowy okręt niemiecki „Deutschland“, rozwijając szybkość 23½ węzła na godzinę. Teraz szły rekordy jeden za drugim, technika świeciła triumfy. W 1901 r. „Błękitną Wstęgę“ zdobył „Kronprinz Wilhelm“, w 1903 „Wilhelm II“, w 1906 pobili rekord szybkości francuski transatlantyk „Provence“. Wówczas to dystansowani dotąd Anglii wybudowali nowy ultraszybki olbrzymi okręt „Mauretania“, który przez dwadzieścia z okładem lat był najszybszym „wyscigowcem“ na trasie morskiej. Dopiero niemiecka powojenna „Bremena“ wydarła Anglii „Błękitną Wstęgę“, osiągając największą szybkość. W roku 1931 statek ten przebył drogę z Cherbourg do Nowego Jorku w ciągu 4 dni 16 godzin i 7 minut.

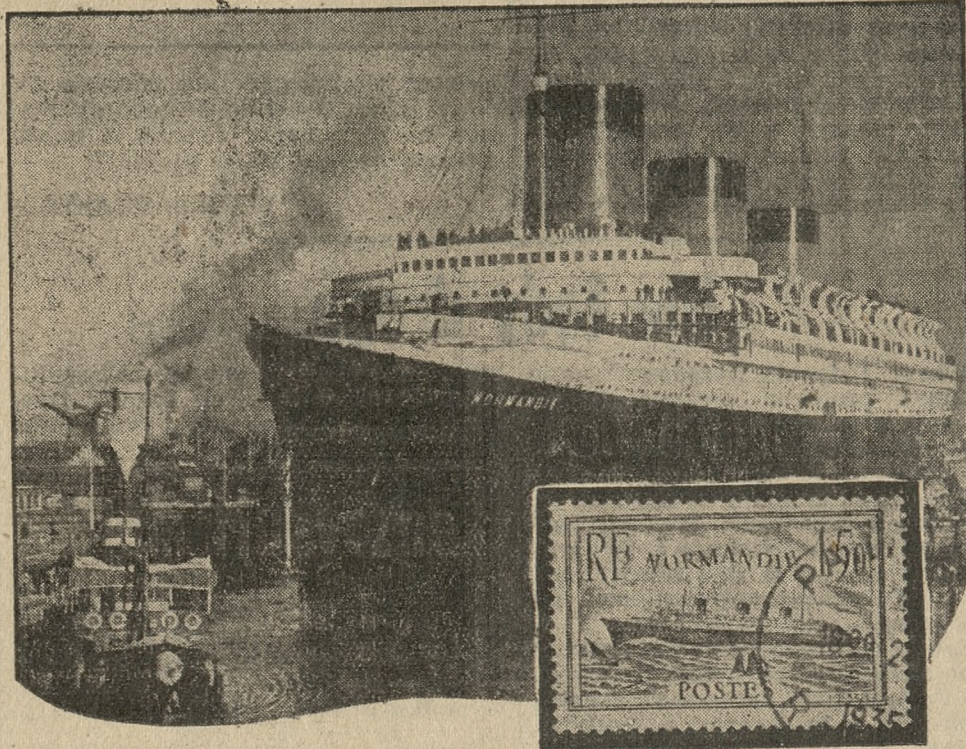
Obecnie wstępuje w szranki gigantyczna „Normandia“, która ze swoimi maszynami o sile 160 000 HP. ma wszelkie szanse pobicia rekordu szybkości i zdobycia dla Francji zaszczytnego odznaczenia. Nie trzeba jednak zapominać, że „Normandia“ będzie miała niebezpiecznego rywala w postaci angielskiego olbrzyma „Queen Mary“, który też ruszy niezadługo w drogę. Oba te pływające miasta rywalizują ze sobą nie tylko na polu szybkości, ale też i pod względem luksusu, wygody, udoskonalenia, o jakich nie marzyło się pasażerom dawnej, poczciwej „Mauretani“, uchodzącej przed 20 laty za szczyt komfortu i postępów techniki.

„Normandie“ mierzy 313,75 m. — przewyższa o 3 m. budowany obecnie w stoczniach Glasgow okręt — „Queen Mary“. Wiele uwagi poświęcono szybkości. 6 sek. wystarcza na start, jak i na odwrócenie kierunku ruchu. Szybkość przewidziana wynosi 28 węzłów. Napęd jest elektryczny, każdy z czterech motorów ma 40 000 K. P. Konstruktorzy spodziewają się, że „Normandia“ osiągnie 30 węzłów średnio, co odpowiada 4 i pół dnia na przejazd Atlantyku.

Przeprych okrętu jest zdumiewająca. Dekoracje, malowidła, rzeźby o drzwiach wykonali najcenniejsi artyści Francji, dający swem dziełem przekonujący przegląd dorobku sztuki francuskiej. Urządzenia wewnętrzne obmyślono z dbałością o estetykę, wygodę i luksus. Pasażerowie mają do dyspozycji jadalnię 100-metrowej długości z ekranem, salę teatralną, czytelnie, palarnie, grillroom'y, salony, w których będzie podawana kawa i herbata, sale gry, korty tenisowe, basen pływacki, ogród z klatkami ptaków a

złoty i dla dzieci wspaniałe teatr marionetek. Kaplicę okrętową ozdobił scenami Drogi Krzyżowej rzeźbiarz Le Bourgeois. Na górnej promienadzie jest bieżnia długości 500 m. Na samym przodzie, jakby zawieszony w powietrzu, ośniewa alejami z marmuru i trawnikami, zasadzonymi róża

nego systemu elektrycznego i wentylacyjnego. Każdy rejon rozpada się na podrejon i wysepki, w których ogień może być zlokalizowany i zwalczony po zapuszczeniu przegród ogniwoizolacyjnych. Kabiny, opatrzone otworem w suficie mogą być zalane, nawet gdyby drzwi były od wewnątrz

OLBRZYM TRANSOCEANICZNY PRZED PIERWSZĄ PODRÓŻĄ.

Z boku 1,50 fr. znaczek poczty francuskiej wydany dla upamiętania dziewiczej podróży „Normandie“.

i hortensją, miniaturowy ogród, współczesne wydanie orodów wiszących Semiramidy. — Przy upiększaniu wnętrza, schodów i t. d. nie żalowano marmuru, onyksu, fajansu, szkła, brązu, cennych boazerji i wyrobów rękodzielnia narodowego.

Pamiętając tragiczne doświadczenia „Georges Phillipar“ i „Atlantique“, strawionych przez pożary, poczyniono wszystko, aby udaremnić wzniesienie i żywiołowy pochód ognia. Zwiększono użytek materiałów niepalnych i uodpornionych na ogień. Przepięcia azbestowe wytrzymają godzinę w ogniu o temp. 1000°. Szczególnie pieczołowicie izolowano przewody. Korytarze planowano z myślą o zmniejszeniu przeciągów do minimum. Okręt dzieli się pionowo na rejon natychmiast wyłączalne z ogólnego

zamknięte. Detektory pożaru ciepłoczułe pozwalają czuć nad bezpieczeństwem składów i innych części niezamieszkałych. Specjalny oficer pożarowy, dowodzący grupą marynarzy, wywieszonych w koszarach strażnicy ogniowej ma do swej dyspozycji starannie opracowany i bogato wyposażony system narzędzi i materiałów gaszących.

„Normandie“, której załoga liczy 1 300 ludzi, może zabrać w trzech klasach 2 000 pasażerów. Aby zapewnić tylu osobom byt i wygodę elementarne, wiezie „Normandie“ poważne zapasy żywności i napojów, naczynia, bieliznę stołową i pościelową. Codziennie będą dawane przedstawienia teatralne pod kierunkiem Sacha Guitry, znanego aktora i komedjopisarza paryskiego.

Bagno spółki „Caro“

Rozprawa przed sądem apelacyjnym

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Kraków, 27 maja.

Prawdę mówiąc, to o słynnej aferze spółki „Caro“ więcej się w Krakowie mówi, niż pisze. Różne względy odgrywają tu rolę. Wiadomo bowiem, że „lokalne wielkości“, bardzo wpływowe, maczały w tej aferze ręce, a rezultat tego był bardzo smutny: gmina ponosiła straty, a panowie ci osiągnęli świetne zyski. Prasa krakowska, będąca mniej lub więcej w komitywie z tymi panami, milczy jak zaklęta.

Ciszę przerwał obecnie proces apelacyjny, toczący się w krakowskim sądzie apelacyjnym na skutek apelacji, wniesionej przez b. zawiadowców spółki „Caro“ przeciw wyrokowi pierwszej instancji. Wyrok skazywał Saula Landaua i dr. Józefa Porębskiego na 5 miesięcy aresztu z zawieszeniem na 2 lata, przyczem karę darowano na podstawie amnestji.

ZBYT WYSOKI CZY ZBYT NISKI?

Skazani wnieśli apelację przeciw „zbyt wysokiemu“ wymiarowi kary, a równocześnie wnieśli apelację... prokurator z powodu zbyt niskiego wymiaru kary. Prokurator uznał za niesuszone uwolnienie oskarżonych od zarzutu oszustwa, jakiego dopuścili się, wprowadzając radę nadzorczą w błąd co do stanu majątkowego spółki. Oskarżeni natomiast żądają zupełnego uwolnienia od winy i kary, a to na tej podstawie, że działali na rozkaz swych przełożonych, w szczególności zakwestjonowany przez sąd I instancji wpis do ksiąg handlowych dokonany został

na rozkaz prezesa rady nadzorczej (wiceprezidenta miasta dr. Piotra Wielgusa).

Oskarżeni kwestjonują wiarygodność zeznań świadka Bertholda (księgowego spółki „Caro“), powołując się na to, że był on w tej sprawie oskarżonym. Wreszcie oskarżeni twierdzą, że zachodzi przedawnienie, a przyjęta przez sąd konstrukcja przestępstwa ciągłego jest błędna. Co zaś do niezachowania w bilansie za rok 1931-32 odsetek Banku Dyskontowego w kwocie 76 174 zł, oskarżeni twierdzą, że nastąpiło to z winy księgowego Bertholda, a gdy sprawa odsetek wypłynęła, zawiadowcy musieli zgodzić się na niewpisanie tej pozycji, aby nie narazić spółki na ruinę.

Tak bronią się oskarżeni. Sąd pod przewodnictwem sędziego Podobińskiego ma do zbadania olbrzymi materiał. Nie jest to jednak cały materiał, dotyczący nadużyć. Gdyby bowiem w rękach sądu znalazł się cały materiał, jawą oskarżonych byłaby liczniejsza...

ROZMYŚLNE FAŁSZOWANIE KSIĄG

Drugi dzień rozprawy apelacyjnej przeciw zawiadowcom spółki „Caro“ był w dalszym ciągu poświęcony odczytywaniu protokołów zeznań w śledztwie oraz na rozprawie I instancji. — Protokoły zeznań dr. Wachholza, dr. Krzetuskiego, dr. Radzińskiego, Kreczmera i Pompy częściowo odsianają bagno, istniejące w spółce. Tak n. p. Kreczmer, który jest sądowym znawcą ksiąg handlowych, skonstatował roz-

myślnie fałszowanie ksiąg. Także świadek Pompa skonstatował fałszowanie bilansów i fałszywe przedstawianie majątku spółki.

Po zakończeniu odczytywania protokołów prokurator postawił wniosek o ponowne przesłuchanie jako świadków b. prezydenta miasta Rollego, b. wiceprezidenta Wielgusa, b. wiceprezidenta Ostrowskiego i Różyckiego ze względu na to, że niektórzy świadkowie inaczej zeznawali w śledztwie niż na rozprawie. Obrona postawiła wniosek, aby przesłuchać ponownie wszystkich świadków, którzy byli przesłuchani w pierwszej instancji. Sąd przychylił się do tych wniosków i celem powołania świadków odroczył rozprawę.

Ponowne przesłuchanie świadków będzie miało duże znaczenie, a także doniosłe... konsekwencje. Liczyć się należy z tem, że w wyniku rozprawy pociągnięte będą do odpowiedzialności karnej pewne osoby z kół „sanacyjnych“.

„REMUNERACJE“

Jednym z najcięższych zarzutów, dotyczących gospodarki w spółce „Caro“ jest budowa luksusowego domu przy ul. Batorego 17. Koszt budowy tego domu wynosił blisko milion złotych (!). Osoby zatrudnione przy budowie otrzymały różne „nemuneracje“. Do osób „zatrudnionych“ przy budowie domu i korzystających z remunercyj należeli: inż. Karol Rolle, b. prezydent miasta — 2 000 zł, dr. Piotr Wielgus, b. wiceprez. miasta — 4 000 zł, radca Teodor Kluczka (P. P. S.) — 2 000 zł, Rafał Landau — 2 000 zł, dr. Józef Porębski — 2 000 zł, Jakób Landau — 1 000 złotych.

Dom ten kupił Mieczysław Dobija, wydawca „Ilustrowanego Kurjera Codziennego“ za około 400 tys. złotych!

Marki prezencyjne rady nadzorczej i komisji rewizyjnej w jednym tylko roku 1930-31 wynosiły ponad 10 000 zł.

Rozprawa apelacyjna wydobędzie na wierzch dalsze sensacyjne szczegóły. (M)

Stanowisko lekarzy

W dniu 22 maja r. odbyło się zebranie lekarzy praktykujących w Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu.

Na specjalną uwagę zasługuje sprawa wprowadzenia rejonów leczniczych w Poznaniu oraz kwestja wprowadzenia nowych kartotek i sposobu zapisywania recept. W czasie dyskusji uchwalili zebrani następujące rezolucje:

1. Wprowadzenie systemu lekarzy rejonowych znosi ostatecznie wolny wybór lekarza. Ponieważ zaufanie chorego do lekarza jest czynnikiem niezmiernie ważnym w leczeniu, leczenie przy wprowadzeniu rejonów terytorjalnych poniosłoby wielkie straty.
2. Wprowadzenie rejonów jest sprzeczne z ustawą scaleniową, która opiera się na wolnym wyborze lekarza.
3. System lekarzy rejonowych oderwałby ubezpieczonych od ich zaufanych lekarzy domowych, leczących te rodziny od kilkunastu lat i obznajmionych z konstytucją, chorobami oraz warunkami życia tych rodzin, a przydzieliliby ich do innych lekarzy. Zmiana taka może spowodować tarcia pomiędzy chorymi a Ubezpieczalnią Społeczną, oraz znacznie wzmóże wydatki na leki, analizy, prześwietlenia itp., gdyż lekarz nie znając chorych musiałby na nowo badać i leczyć wypróbowywać.
4. System lekarzy rejonowych zniosłby zasadę systemu lekarzy domowych, a mianowicie czynności profilaktyczne, gdyż lekarz rejonowy musiałby parę lat poświęcić na poznanie warunków bytu i właściwości organizmów świeżo przydzielonych mu 1 250 ubezpieczonych wraz z rodzinami.

Biorąc pod uwagę powyższe wywody, które nasunęły się nam w trosce o poziom leczenia i ideę ubezpieczeń społecznych, musimy stwierdzić, że zmiana obecnego systemu wybieralnych lekarzy domowych na system wyznaczanych lekarzy rejonowych godzi w dobro chorego i ze względu na tę okoliczność zebranie jest przeciwnie projektowanej reformie.

II. W trosce o dobro chorego oraz o właściwy cel ubezpieczenia chorobowego, zebrani w dniu 22 maja r. lekarze Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu, poczuwając się do obowiązku zaprotestować przeciw wprowadzeniu rozporządzeń Ubezpieczalni w postaci wypisywania recept na każdy lek osobno oraz przeciw wprowadzeniu nowej kartoteki, prowadzenie której uniemożliwi prawidłowe leczenie i oddali lekarza od jego właściwego powołania społecznego.

Aniela Merici

Czterystolecie założenia zakładu S.S. Urszulanek
1535 — 1935

Motto: „Pozwólcie dzieciom przyjść do mnie”.
Ewang. św. Marka X. 14.

Wiek XVI ze swemi swobodnymi obyczajami nie był zbyt szczęśliwy dla chrześcijaństwa. Pobudził on kilku wielkich ludzi, którzy bądźto na korzyść, bądź też na niekorzyść Rzymu wielkie zdolali zdziałać dzieła. Dzieła, które przetrwały aż po nasze czasy.

Aniela Merici

Do tych reformatorów w najlepszym tego słowa znaczeniu zaliczamy skromne sobie dziewczę lombardzkie — Anielę Merici, której pamięć czci Kościół w dniu 31 maja. Nie starała się — jak słynni jej rówieśnicy — odrodzić Kościół, lecz wskazała szczęśliwy kierunek dla ducha odrodzenia w wychowaniu młodzieży żeńskiej.

Aniela Merici, która była powołana na założycielkę Towarzystwa Urszulanek, urodziła się w Desenzano prawdopodobnie w roku 1474. Data urodzenia nie jest jednak pewna i pochodzi jedynie z domysłów biografów. Stanowczo błędna jest data, podawana przez biografów francuskich na rok 1505 lub 6. Ojciec Anieli, Jan Merici, był średniozamożnym właścicielem lub dzierżawcą małej wiejskiej zagrody. Matka Biancosa pochodziła ze znanej rodziny szlacheckiej Biancosi'ch z Salò.

Na tle cudownej podalpejskiej przyrody, odzwierciedlającej się tysiącami barw i odcieni w przeźroczystych falach Lago di Garda, upływała młodość Anieli, podrasowała wraz z braćmi beztrzęsco czerpiąc u samego źródła Piękna i Dobra.

Pierwsza myśl założenia towarzystwa dziewic, Bogu poświęconych, powstała w duszy św. Anieli prawdopodobnie w r. 1492, kiedy to w drodze z Salò do Densenzano święta miała w Brudazzo cudowne widzenie. Ujrzała mianowicie drabinę, łączącą ziemię z niebem z postępującymi po niej zastępami dziewic i aniołów i usłyszała słowa: „Aniello, nie umrzesz, póki nie założysz w Brescji Towarzystwa dziewic podobnego temu”. — Objawienie to wywarło na św. Anieli głębokie wrażenie. Od tego czasu prowadzi ona przez dwadzieścia kilka lat życie ukryte, jako członkini Trzeciego Zakonu św. Franciszka.

Nastąpiły lata brzemienne w wojny i katastrofy z niemi złączone, lata nędzy i głodu, chorób i śmierci — mroczna — lata niedoli, nawołującej do reformy i odrodzenia „in capite et in membris”, w głowie i w członkach.

Przed Anielą otwierało się pole pracy, wprowadzające ją z wolna do przyszłego apostołskiego zawodu, rozpoczęła swą religijną — społeczną akcję w Brescji. Opiekowała się zaniedbanymi dziećmi, uczyła je katechizmu, karmiła, odziewała.

Pośrednictwem Anieli przypisywali współcześni rozbrojenie zagrażających Brescji wojsk Karola V, jej uczestnictwo w r. 1524 w pielgrzymce do Ziemi Świętej cudowne zażegnanie burzy na morzu. Sforzowie i Gonzagowie ubiegali się o jej współpracę w akcji charytatywnej. A sam papież Klemens VII, do którego stóp dopuszczoną była w r. 1525 z okazji roku świętego, zapraszał ją, by pozostała w Mieście Wiecznym, dowiedziawszy się jednak o jej planach, pobłogosławił jej na powrót do Brescji, gdzie działalność jej była tam potrzebniejsza, że miasto to było wówczas jednym z głównych ognisk propagandy reformacyjnej we Włoszech.

Wybrana przez Boga na założycielkę nowego Towarzystwa, Aniela zapoczątkowała w r. 1535 na górze Varallo, pod wezwaniem św. Urszuli kolońskiej, odpowiedzialną i żmudną pracę pierwszej mistrzyni urszulańskiego nowicjatu. Dwadzieścia kilka nowicjuszek zobowiązało się tego roku poświęcić się na służbę Bogu i bliźnim w dożgonnym dziewictwie i posłuszeństwie przelożonej swej, siostrze Anieli Merici.

Przez pięć lat jeszcze pozwolił Bóg Anieli utwierdzać i rozwijać rozpoczęte dzieło. Odeszła do Pana dn. 27 stycznia 1540 r. Pius VII kanonizował ją 1807 roku. Dekret Piusa IX z roku 1866 zaliczył ją w poczet założycieli zakonów.

Liczba Urszulanek różnych gałęzi wynosi około 30 000. Najsilniejszym zgrupowaniem są Urszulanki Unji rzymskiej, mające swe centrum w Rzymie.

Pierwszy klasztor Urszulanek na ziemiach polskich powstał w Poznaniu w roku 1857. Urszulanki przybyły tu z Wrocławia. Pierwszą przelożoną była Matka Marja Bernarda Morowska. W r. 1868 założono nowy dom w Gnieźnie. Jednak już w roku 1875, wskutek przesładowań w czasie „Kulturkampfu” musiały siostry z Poznania przenieść się do Krakowa, a w roku 1877 ten sam los spotkał siostry w Gnieźnie, które przeniosły się do Tarnowa. W roku 1899 wzywano Urszulanki do Kołomyi, a w r. 1907 powstały dwa dalsze domy, w Stanisławowie i we Lwowie, jako filje

Morskim Expresssem na Daleki Wschód

W tych dniach wyruszył z Bremy w pierwszą swą podróż oceaniczną na Daleki Wschód nowozbudowany, luksusowy pospieszny statek pasażerski „Scharnhorst”, należący do Linji okretowej „Norddeutscher Lloyd, Bremen”.
Podróż na tym morskim pałacu jest prawdziwą bajką. Statek, pojemności 18 000 ton brutto, jest urządzony komfortowo. Oprócz wygodnych i estetycznych kabin, obszernych salonów na zebrania towarzyskie, barów i kin, ma sale gimnastyczne, dwie pływalnie na odkrytym pokładzie, placę sportowe i kąpiele słoneczne.
Z Genui do Szanghaju wystarczy mu 23 dni na odbycie drogi, która wiedzie przez porty

Hiszpanji, uroczą Majorce, porty Italji, zahacza o Neapol, Egipt, potem Ceylon, Indie, Chiny, Japonia...

W ślad za „Scharnhorstem” wyruszą na Daleki Wschód dwa takie same parowce, będące jeszcze w budowie: „Gneisenau” w lipcu, a „Potsdam” w grudniu. Linja „Norddeutscher Lloyd, Bremen”, dzięki nowym okrętom zapewni najszybszą pasażerską obsługę między Europą a Dalekim Wschodem. Trzy niemieckie statki, kursujące jako „Lloyd-Ostasien-Express”, są wyrazem najnowszej techniki komunikacji morskiej.

ng 11 127

domu kołomyjskiego. W roku 1917 spieszono Urszulanki do Lublina. Tam otrzymały zaproszenie do Poznania, ale przybyły tu dopiero w roku 1919, kiedy to wszystkie domy polskie połączyły się w jedną unję z Przelożoną Generalną na czele.

Pierwszą Przelożoną Generalną była Matka Marja Ignacja Szydłowska, późniejsza Przelożona poznańska. Odtąd mnożą się fundacje urszulańskie w Polsce. Obecnie Urszulanki polskie w liczbie 549 — w tem 140 nowicjuszek i postulantek — posiadają 18 domów. A mianowicie: dwa domy w Krakowie, Tarnowie, Kołomyi, Lwowie, Stanisławowie, Lublinie, Poznaniu, Pokrzywnie pod Poznaniem, gdzie się znajduje nowicjat, Rybniku, Kościerzynie, Włocławku, Częstochowie, Gdyni, Zakopanem, Rokinach, oraz dwa domy w Charbinie w Mandżurji. W miejscowościach tych, prócz Zakopanego i Rokin, gdzie domy mają charakter wypoczynkowy, oraz w Częstochowie S.S. Urszulanki utrzymują szkoły powszechne, gimnazja, seminarja nauczycielskie i zawodowe, jak w Rybniku, oraz pen-

sjonat, czteropiętrowy, modny budynek, zwracający uwagę swemi licznymi szerokimi oknami, nęcący pensjonarki obszernym tarasem na szczyt domu oraz salonikami i salami nauki. Również jak pomieszczenia i urządzenia są przystosowane do wymagań czasu, tak i strawa duchowa jest przystosowana do prądów nowoczesnych, do ducha czasu. Tak np. zorganizowano dla VII i VIII klasy pogadankę celem zapoznania uczennic z zadaniami społecznymi dzisiejszej kobiety i organizacjami, w których może kobieta najwydatniej pracować.
Tak wychowują S.S. Urszulanki młodzież żeńską na przyszłe obywatelki narodu polskiego.

mg. W. P.

Najpiękniejsze przyzwyczajenie ludzi kulturalnych — to czytanie dobrych czasopism, które pełne są nowych wiadomości, myśli, idei: wiążą nas one z wielkim światem i z jego czołowymi ludźmi. Te pisma czynią nas Europejczykami. Czytajcie więc „Ilustrację Polską” w interesie własnej kultury!

Gimnazjum SS. Urszulanek w Poznaniu

RADION

chroni jedwab w praniu

Wystarczy:

1. Rozpuścić Radion w zimnej wodzie
2. W zimnej wodzie prać
3. W zimnej wodzie płukać

RADION
sam pierze

Pg 3771-62-257

Marja Teresa Ledóchowska

W dziennikach włoskich, a szczególnie w dziennikach rzymskich, czytamy coraz częściej o Służebnicy Bożej, Marji Teresie Ledóchowskiej, zmarłej w opinii świętości, w Rzymie, dn. 6. lipca 1922 r.

Zapewne niema już nikogo w Polsce, ktoby nie był slyszal o tej naszej rodaczce słynącej z cnót i wielkiej pomocy, jaką wniosła misjom afrykańskim, w ciągu 36 lat żmudnej i gorliwej na ich korzyść pracy.

Nie wszyscy jednak wiedzą, że ten żywot tak bogobojny, tak pozyteczny, tak szanowany we wszystkich częściach świata, przedłuża się niejako w sposób nadprzyrodzony, gdyż Marja Teresa Ledóchowska żyje nie tylko dalej w dziele swoim, w Sodalicii św. Piotra Klawera, którą założyła dla niesienia pomocy misjom afrykańskim, ale również w niezliczonych domach nadzwyczajnej opieki jaką otacza wszelkiego rodzaju cierpiących. W „Echu z Afryki”, które jej zawdzięcza swój początek, (wychodzi w Krośnie, gdzie je można zamawiać, cena roczna zł 2) drukują się co miesiąc laski, a nawet cudowne uleczenia, przypisywane jej wstawiennictwu.

Proces beatyfikacyjny został rozpoczęty w r. 1929 w diecezji Albano w pobliżu Rzymu, później w samym Rzymie i w Salzburgu. Wszystkie te trzy procesy wstępne, t. zw. informacyjne, są już ukończone.

Na skutek prośb wnoszonych, przyzwoliła władza kościelna i rząd włoski na przeniesienie zwłok Służebnicy Bożej z cmentarza do domu głównego Sodalicii w Rzymie, przy via dell'Olmata, 16, gdzie zostały złożone w osobnej kapliczce.

Nastąpił potem nowy proces kościelny t. zw. de non cultu, w którym władza kościelna dochodziła, czy zmarła nie doznaje czci należnej Świętym, lub Błogosławionym. I ten proces jest już ukończony, ale pozostała jeszcze długa droga do przebycia, ponieważ Kościół św. musi zbadać wszystkie pisma Służebnicy Bożej, aby się przekonać, czy nie zawierają jakiego błędu. Pisma te są bardzo liczne i w różnych językach.

Każdy Polak i Polka, którym zależy na tem, aby w naszych smutnych czasach coraz więcej Świętych przyswiecało nam przykładem, a szczególnie, aby i nasza Ojczyzna mogła szczyścić się coraz liczniejszymi Patronami w niebie, nie omieszka modlić się o jak najszybszy postęp tego procesu.

W Velletri, koło Rzymu — została uzdrowiona za wstawiennictwem Marji Teresy Ledóchowskiej pewna kobieta, którą był przejechał motocykl, łamiąc jej kości w dwóch miejscach. Po całomiesięcznych, niezmiernych cierpieniach Judyta De Rivo wezwała pomocy Marji Teresy Ledóchowskiej i w ciągu jednej nocy odzyskała zdrowie. Kości miednicy zrosły się wbrew wszelkim przewidywaniom lekarzy i Judyta żyje szczęśliwa i zdrowa jako matka licznej rodziny, chociaż nie było nadziei, by jeszcze kiedy chodzić mogła. Wzywamy zatem i my pomocy naszej wielkiej Rodaczki, polecając jej z całą ufnością nasze troski i cierpienia. Zawiadomienia o wysłuchanych prośbach i uzdrowieniach pożądane jako materiał do przeprowadzenia procesu beatyfikacyjnego należy kierować do generalnej kierowniczkii Sodalicii w Krośnie lub do filij w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Wilnie, Częstochowie.

Nie jest przyjacielem zwierząt prawdziwym, kto nie jest członkiem Tow. Opieki nad Zwierzętami! (W Poznaniu: Sekretarjat ul. św. Marcin 43 telefon 24-40, firma „Maszynopsis”).

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Maj
30
CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kat.

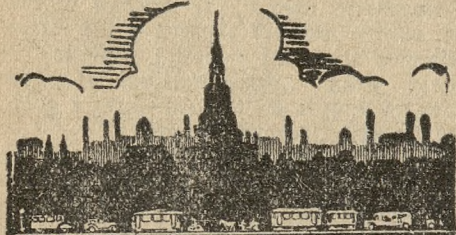
Czwartek: Wniebowst. Pańskie, Feliksa p.
Piątek: Petronelli i Anieli
Kalendarz słowiański
Czwartek: Sulimora
Piątek: Bożeślawy
Słońca: wschód 3,39 zachód 20,01

Długość dnia 16 g. 22 min.

Księżyc: wschód 2,00 zachód 18,24
Faza: 2 dzień przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 14 st. C., ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 mm., pogodnie, wiatr zachodni. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 22 st. C., najniższa plus 8 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś plus 0,14 mtr.

KRONIKA POZNANIA

— **Pomnik arcybiskupa Stablewskiego.** W najbliższym czasie ustawiony będzie w Tumie pomnik arcybiskupa Florjana Stablewskiego, rzeźby p. prof. Marcinkowskiego. W związku z tem przeprowadza się odczyszczanie i renowację kaplicy Św. Serca Jezusowego, gdzie pomnik ten będzie ustawiony. Poza tem pracuje się po drugiej stronie głównego ołtarza nad całkowitą restauracją kaplicy Św. Krzyża.

Prace prowadzi p. Zacholski z Poznania pod artystycznym kierownictwem prof. Wiktora Gosienieckiego, kierownika i wykładowcy malarstwa dekoracyjnego i witrażerstwa Państwowej Szkoły Sztuki Zdobniczej w Poznaniu (pt.).

— **Zmiany w sądownictwie.** Prokurator dr. Konstanty Hrebniński, prokurator sądu okręgowego w Włocławku, delegowany do prokuratury sądu apelacyjnego w Poznaniu, został obecnie przeniesiony na stanowisko prokuratora sądu okręgowego w Kaliszu. Wobec ubycia jednego z prokuratorów sądu apelacyjnego, prokurator sądu okręgowego Góralewicz został czasowo delegowany do sądu apelacyjnego, celem pełnienia tam funkcji oskarżyciela. (k.)

— **I przesąd nie pomógł.** Na placu Działowym został zatrzymany a następnie odesłany do stajni Tow. Opieki nad Zwierzętami koń, należący do Żyda Abrahama Jakóba Lewkowicza ze Słupi, pow. końskiego.

Jak wykazało badanie, dokonane przez lek. wet. p. Grochowskiego, stary koń, kulawy na przednie nogi, był w stanie takiego osłabienia i wychudzenia, że kwalifikował się tylko do rzeźni.

W skórze szyi lekarz znalazł dość długą szpilkę. Okazało się, że na koniu dokonano zabiegu puszczania krwi, co miało być, według przesądów, panujących jeszcze w niektórych okolicach, dobrym środkiem przeciw zbyt dużej jakoby krwistości zwierzęcia, poczem podwiązano żyłę i przebito ją szpilką, aby zapobiec dalszemu upływowi krwi. Nie uratowało to jednak sytuacji, bo konia musiano zarznąć. (sk.)

Łomem w głowę za nocleg

Nieudany rozbój w Wągrówcu — Sąd apelacyjny skazał sprawcę na 2 lata więzienia

Dnia 15 października ub. roku o godz. 8 wieczorem do kupca Franciszka Więckowskiego w Wągrówcu, zam. przy ul. Kcyńskiej 57, przybył szofer Stefan Adamowski w celach załatwienia sprawunków. Więckowski zajmował pokój na I piętrze, gdzie równocześnie spał i sprzedawał towary na ubrania. Adamowski przyszedł i chciał kupić materiał na czarne ślubne ubranie. Przeglądał próbki, lecz nie mógł się zdecydować na żaden z towarów. Wówczas oświadczył, że przyjdzie drugiego dnia.

Po 20 minutach wrócił, odnosząc Więckowskiemu zabrane próbki. Począł rozmawiać o rzeczach potocznych, przeciągając wyraźnie swoją wizytę. Gdy o godz. 10 wieczorem lampa naftowa zaczęła gasnąć, a spóźniony klient nie wychodził, Więckowski odezwał się: „trzeba iść spać”. Adamowski wówczas począł prosić Więckowskiego, aby go przenocował, gdyż u brata, gdzie mieszka, są chorzy. Więckowski zgodził się. Położył się do snu, u jego zaś stóp na leżance Adamowski, który zdjął tylko płaszcz.

Więckowski nie mógł usnąć. Niepokoił go obcy mężczyzna spoczywający obok oraz obawa o kasetkę z 900 zł. Tymczasem gość po pewnym czasie

począł chodzić po pokoju. Więckowski zapalił zapałkę i stwierdził, że jest godz. 2 w nocy. Tymczasem jego gość począł się uskarżać na ból głowy oraz pytał przy tej sposobności, o której godzinie wstają lokatorzy i kiedy otwierają bramy.

Więckowskiego ogarniał lęk. Postanowił czuwać. O świetle jednak zmęczony zasnął, zasłaniając rękami głowę. W pewnym momencie obudził go uderzenia w głowę tępem narzędziem. Ręce spoczywające na głowie zostały zgruchotane. Ostatnim wysiłkiem zerwał się, skoczył na korytarz i począł wzywać pomocy. Tymczasem Adamowski zbiegł i został dopiero po kilku dniach ujęty wraz z łomem, którym zadał cios w głowę Więckowskiemu.

Sprawę tę rozpatrywał sąd okręgowy w Gnieźnie, który w dniu 11 marca 1935 r., za zbrodnię rozboju skazał Stefana Adamowskiego na 6 lat więzienia, utratę praw publicznych na przeciąg lat 10 oraz umieszczenie w zakładzie dla niepoprawnych w Koronowie.

Sąd apelacyjny w Poznaniu wyrok ten uchylił i skazał Adamowskiego na 2 lata więzienia, za spowodowanie trwałego kalectwa u Więckowskiego.

Kioski pocztowe

Dla udogodnienia publiczności załatwienia spraw pocztowych dyrekcja okręgowa poczt i telegrafów uruchamia w najbliższych dniach dwa kioski pocztowe, jeden przy pl. Świętokrzyskim, drugi przy ul. Wypiańskiego na Łazarzu. Kioski będą czynne w dni powszednie od 8—19 bez przerwy z następującym zakresem czynności: sprzedaż znaczków pocztowych i druków płatnych, znaczków stemplowych, przy-

mowanie przesyłek poleconych, listów wartościowych, przekazów pocztowych, telegramów i zamówień na rozmowy telefoniczne miejscowe i międzymiastowe.

Na zdjęciu widzimy kiosk przy pl. Świętokrzyskim podczas budowy.

na rok więzienia i ponoszenie kosztów sądowych. (c.)

Kronika kępińska

— **ODWOŁANIE ZJAZDU ŚPIEWACZEGO.** Na odbytem 19 maja zebraniu delegatów okręgu VII. Związku Śpiewaczego postanowiono odwołać zjazd śpiewaczy, mający się odbyć 16 czerwca w Rychtalu. Ponowne zebranie delegatów w czerwcu ustali termin i miejsce następnego zjazdu.

— **ZGŁOSZENIA DO GIMNAZJUM.** — Zgłoszenia do egzaminów do klasy pierwszej państw. gimn. koedukacyjnego w Kępnie przyjmuje dyrekcja gimnazjum codziennie do 10 czerwca br. w godzinach urzędowych od 10—13. Przy zgłoszeniu należy przedłożyć metrykę urodzenia kandydata oraz ostatnie świadectwo szczeplenia przeciw ospie.

— **ZŁODZIEJE W ŚWIETLICY.** Jednej z ostatnich nocy zakradli się złodzieje do świetlicy dla młodocianych bezrobotnych i skradli jeden worek maki, przeznaczonej dla bezrobotnych.

— **DYPLOMY.** Na ostatnim zebraniu cechu piekarskiego odbyło się m. in. wręczenie dyplomów Izby Rzemieślniczej pp. Grzembie Janowi za 50-letnie mistrzostwo. Schlesingerowi Franciszkowi i Radomskiemu za 25-letnie i Stankiewiczowi Franciszkowi za 10-letnie cechmistrza od miejscowego cechu. Wymienieni wszyscy, oprócz p. R., który zamieszkuje w Laskach, są z Kępna.

Kronika krotoszyńska

— **WCZEŚNIE ROZPOCZAŁ.** W areście policyjnym zamknięto niepoprawnego recydywistę Zbigniewa Sobczaka z Krotoszyna, któremu udowodniono liczne kradzieże i włamania, ostatnio do kasyna oficerskiego 56 p. Wlkp. Udrząającym jest fakt młodego wieku Sobczaka, który liczy zaledwie 15 lat. Należy nadmienić, że S. jest sierotą bez ojca, a matka nie ma czasu na zajmowanie się chłopcem, gdyż jest w służbie. To też znalazłszy starszego od siebie kompana Majchrzaka, dokonywał kradzieży z jego namowy. (kz.)

— **KOMUNIKAT POLICYJNY.** Posterunek P. P. w Orpiszewie został z dniem dzisiejszym zniesiony z tem, że siedziba posterunku policyjnego dla Orpiszewa i okolicy będzie posterunek P. P. w gminie Ligocie, pow. krotoszyńskiego. — Nowy posterunek P. P. został utworzony w Rozdrażewie pow. krotoszyńskiego. (kz.)

— **MATURA.** W dniach od 20—23 bm. odbywała się w miejscowym gimnazjum matura piśmienna, do której dopuszczono z 38 zapisanych 32. Egzaminy ustne rozpoczęła się 3 czerwca. (kz.)

— **WIELKI POŻAR W BORZĘCICACH POD KROTOSZYNEM.** W Borzęcicach pow. krotoszyńskiego wybuchł pożar w zagrodzie chałupnicy Marjanny Twardowskiej. Od płonącego domu zajeła się stodoła, dom mieszkalny i wszystkie zabudowania gospodarza sąsiada Jana Kaźmierczaka, któremu spalił się oprócz tego cały żywy inwentarz. Sprzyjający wiatr przerzucił pożar na dalsze zabudowania sąsiedzi, przyczem spłonął dom mieszkalny i obora gospodyni Anny Tomasz-

— **Z targu.** Dnia 29. b. m. na placu Sapiieżyńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 1,80—2,00 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 2,20—2,40 zł; 1 kg. twarogu 50—60 groszy; za litr śmietany 1,20—1,40 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; 1 mdl. jaj 75—80 gr.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,00—1,20 zł; słoniny wędzonej 1,20—1,40 zł; wieprzowiny 0,80—1,30 zł; wołowiny 1,40—1,80 zł; cielęciny 1,00—1,40 zł; koziny 1,00—1,20 zł; skopowiny 1,40—1,60 zł; smalcu 1,50—1,60 zł.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,60—2,80 zł; 1 kg. okonia 1,60—2,00 zł; 1 kg. lina 2,00—2,20 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg. białych ryb 1,00—1,80 zł; 1 kg. karasia 1,20 do 2,40 zł; 1 kg. węgorza 2,20—2,40 zł; za ryby śnięte płacono 40 do 60 gr mniej.

Za drób: kura 1,60—3,00 zł; kaczka 2,50—4,00 zł; gęś 3,50—6,00 zł; para gołębi 0,90—1,00 zł; indyk 4,00—7,50 zł; para kurcząt 2,00—5,00 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; 1 pećzek pietruszki 20 gr; 1 kg. cebuli 10—15 gr; pećzek rzodkiewek 5—10 gr; 1 kg. szpinaku 10—15 groszy; seleru 40 groszy; 1 kilogram kalarepy 20—30 gr; 1 kg. marchwi 30—50 gr; 1 kg. buraków 15 gr; 1 kg. rabarberu 20—30 gr; główka sałaty 10—20 gr; 1 ogórek 40—70 gr; 1 kg. szparagów 40—80 gr; 1 pećzek młodej kalarepy 30 gr; marchewki 25—30 gr; kalafioru 50—80 gr.

— **Trójka przestępców.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanęli Jan Furdal, rolnik z Ludomy, pow. obornickiego, jego brat Antoni z Kołodziejewa, oraz rolnik Józef Mołdra, zam. w Sadowie, pow. mogileńskiego.

Pozostawali oni pod zarzutem fałszerstwa dokumentów i składania fałszywych zeznań. Antoni Furdal zaciągnął od Wandy Rejnowskiej pożyczkę w wysokości 5 tys. złotych. W gotówce otrzymał 4 tys.,

pozostała suma została złożona w depozycie. Antoni Furdal, potrzebując pieniądze, namówił brata swego Jana do tego, aby wygotował i podpisał za Rejowską zezwolenie na wydanie depozytu. Kombinacja się udała i Furdal bez zezwolenia Rejowskiej podjął 1000 zł.

Tymczasem Furda, uzyskawszy gotówkę, kupił gospodarstwo od Wandy Adamskiej za sumę 25 tys. zł. Nie spłaciwszy jeszcze całej należności, gospodarstwo sprzedał. Tytułem długu był on winien Adamskiej 10 tys. zł, lecz sumy tej nie chciał zapłacić, okazując się fałszywym kwitem na 10 tys. zł, jaki Adamska rzekomo miała podpisać.

Z POZNAŃSKIEGO

Kronika gnieźnieńska

— **POŻAR.** W Ruchocinku, pow. gnieźnieńskiego w zagrodzie rolnika Stefana Kiernikowskiego wybuchł pożar, przyczem spaliła się stodoła, świnia i 2 szopy. Powstał szkoda wynosi 5500 zł. Przyczynę pożaru narazie nie ustalono. (gb.)

— **PIJANY PRZEKUPIEN.** Dnia 27 b. m. osadzono w areście policyjnym Ludwika Klimowskiego z Poznania, ul. Sienkiewicza, który w stanie pijanym wafsał się po ulicach, zatrzymując licznych przechodniów, usiłując im sprzedać medaliki z misji. (gb.)

— **ROZBÓJ.** Robotnik Kaniewicz z Kłeczka spotkał na szosie Myszki-Olekszyn 2 włóczęgów, z których jeden począł go namawiać, by zasiadł z nimi do gry w karty. Gdy Raniewicz odmówił, włóczęga rzucił się na niego, powalił na ziemię i grożąc kamieniem, przeszuwał jego torbę, z której zabrał 2 złote. W trakcie dochodzeń aresztowano jako sprawców Waleńto Górnckiego i Władysława Kowalskiego, bez stałego miejsca zamieszkania. (gb.)

— **OTWARCIE NOWEJ KOLEKTURY.** W Gnieźnie nastąpiło uroczyste otwarcie kolektury loterii państwowej firmy J. Dzierżanowski z Warszawy, mieszczącej się wraz z polskiem biurem podróży „Orbis” w lokalu przy ul. Chrobrego 2. Aktu poświęcenia dokonał ks. dziekan Zabłocki w obecności ks. infułata Styczyńskiego, przedstawicieli władz i urzędów, wojskowości oraz reprezentantów miejscowego przemysłu, handlu i rzemiosła.

Kronika inowrocławska

— **OKRADALI CMENTARZ Z NAGROB-KÓW.** Przed tutejszym sądem grodzkim odpowiadało dwóch mieszkańców Inowrocława Stefan Furmaniak i Szczepan Trzabuchowski, oskarżonych o systematyczne okradanie nagrobków żelaznych z cmentarza ewangelickiego w Złotnikach Kuj. Wobec przyznania się do winy sąd skazał obydwóch po 6 mies. aresztu z zawieszeniem wykonania kary. (c.)

— **ŻYD - WYCHÓWAWCA DEPRAWOWAŁ SWE UCZENICE.** Wielkie zainteresowanie wzbudził w Lipnie (Kujawy Wschodnie) proces nauczyciela gimnazjum miejscowego im. Traugutta, Żyda Bachmana. Pod pretekstem udzielania lekcji pan „profesor” zwabił do mieszkania swego młode uczenie. Tam, zdala od czujnego oka rodzicielskiego, surowy wychowawca nadużywał swojego stanowiska i korzystał z nieświadomości młodych dziewcząt. Spraw niebawem się wydała i p. Bachmana zaprowadzono przed oblicze sprawiedliwości. Został on skazany

Wizytacja J. E. ks. biskupa Dymka

W tych dniach wizytował powiat średzki ks. biskup Dymek. Na zdjęciu widzimy powitanie dostojnego gościa przez hr. Mielżyńskiego z Iwna w Siedlcu oraz bramę triumfalną, wykonaną przez Młodych Stronictwa Narodowego w Usarzu. W pow. poznańskim, który również był terenem wizytacji J. Em. Ks. biskupa Dymka.

Pogrzeb ś. p. Pelagji Kamińskiej

W dniu dzisiejszym, w środę, o godzinie 17,30 odbędzie się z zakładu medycyny sądowej wyprowadzenie zwłok i pogrzeb ś. p. Pelagji Kamińskiej, 18-letniej ofiary zamachu samobójczego w nocy 25 b. m. przy moście Libelta.

Sekcja zwłok tragicznie zmarłej odbyła się we wtorek 28 b. m. w obecności prof. dr. Horoszkiewicza i słuchaczy wydz. lekarskiego U. P.

Śmierć nieszcześnie dziewczyny porządkowała w głębokim żalu matkę-wdowę i czworo młodszego rodzeństwa

Powyżej zamieszczamy podobiznę ś. p. Pelagji Kamińskiej, ofiary swej łatwowierności, wyzyskanej przez nieuczciwego człowieka. (mz)

Gdyby w czas nie przybyła straż pożarna, która musiała ofiarnie walczyć z żywiołem; pożar objąłby całą południową stronę wsi. Strat powstałych z pożaru nie da się narazie obliczyć, choć pewnym się wydaje, że przekraczają znacznie ogólną sumę ubezpieczeniową, wynoszącą 11 tys. zł. Wszczęte śledztwo ma ustalić, czy pożar powstał od wadliwej budowy komina, czy przez podłożenie ognia. (kz.)

Kronika ostrowska

— SPADŁ Z DRZEWA. W niedzielę rano udał się wraz z kolegami na małą wioskę 20-letni Kazimierz Grzęda z Krępy. Będąc w lesie zbęzkowskim, w nadmiarze zbytku zaczął wspinać się na sosnę. W pewnym momencie spadł z kilkumetrowej wysokości i odniósł tak ciężkie obrażenia, że musiano go przewieźć do szpitala powiatowego. Życiu nieszcześnie zagraża poważne niebezpieczeństwo. (os)

— ZAKOŃCZENIE KURSU KSIĄŻKOWOŚCI. W niedzielę nastąpiło tu uroczyste zakończenie kursu książkowości, jaki prowadziły kółka oświatowe parafjalnych Młodych Polek. Kurs rozpoczął się w lutym i przyciągnął ponad 60 uczestniczek. (os)

Kronika ostrzeszowska

— Z SĄDU. W Ostrzeszowie na sesji wyjazdowej sądu okręgowego z Ostrowa odbyła się rozprawa o fałszywe oskarżenie tuż kierownika sądu grodzkiego i komornika sądowego przez Józefa Cyjaka z Rekinc. Cyjak skazany został na 1 i pół roku więzienia bez zawieszania. O zniechęcenie państwa polskiego oskarżał prokurator Tomasz Witkowski z Ostrzeszowa. W wyniku rozprawy skazany został Witkowski na 1 rok bezwzględnej więzienia, przyczem skazanego z sali natychmiast odprowadzono do więzienia. (oz)

— MATURA. W tut. zakładach naukowych, Gimnazjum Ks. Ks. Salezjanów i Państwowej Seminarjum Nauczycielskim odbyły się w ub. tygodniu pisemne egzaminy naturalne. Ustne egzaminy odbędą się w pierwszych dniach czerwca. Do egzaminu dopuszczono w Gimnazjum 17, a w Seminarjum 35 uczniów. (zo)

— WYPADEK PRZY KRADZIEŻY WĘGLA. W ub. poniedziałek dostał się pod koła pociągu tranzytowo-towarowego, z którego kradł węgle, Stefan Kowalski z Ostrzeszowa, lat 25. Koła pociągu odcięły mu obie nogi. (zo)

— REGULACJA ULICY. W tych dniach rozpoczęto prace ziemne i kamieniarskie nad rozszerzeniem i przebrukowaniem ulicy Krakowskiej, przy której pracuje kilkunastu bezrobotnych. Ruch na tej ulicy jest zamknięty. (zo)

Kronika rogozińska

— USIŁOWANE SAMOBÓJSTWO. W ub. poniedziałek po południu żona mistrza kowalskiego p. Dłużnego z Rogoźna usiłowała popełnić samobójstwo przez zaczadzenie się. Desperatka odkręciła kurek od gazu i oczekiwała na śmierć. W międzyczasie nadszedł mąż desperatki, który wezwał lekarza dr. Renczkowskiego. Samobójczynię uratowano. Dochodzenia policyjne trwają. (rm.)

Myśli o samobójstwie nie opuszczają starca

Zanosi się na nową tragedję w rodzaju nieszcześcia małżonków Gdyniów

Tragiczna historia życia małżonków Gdyniów, o której pisaliśmy obszernie dwa tygodnie temu, nie minęła bez echa. Serca naszych Czytelników zabiły żywiej i w niejednym umyśle zrodziło się pytanie: dlaczego? Niejedna niezabliźniona rana poczęła krwawić na nowo, świadomością podobnej tragedji.

A tych tragedji, strasznych w swem zapoznaniu, jest jakże wiele!

Od jednego z naszych Czytelników otrzymaliśmy jako odzew na wywiad z p. Gdynią opis dramatu życiowego innego, zasłużonego dla Polski człowieka, dramatu tak jaskrawego, tak bolesnego w nieublaganej wymowie swego rozwoju, że niepodobna go pominąć milczeniem.

Zona byłego powstańca wielkopolskiego, aby nie zginąć z głodu, wraz z dziećmi i mężem musi pracować — dla Żyda!

Ale zachowajmy porządek wypadków.

Pan Ł., były powstańca wielkopolski, liczy obecnie 77 lat i jest obciążony żoną i pięciorgiem dzieci w wieku od 8 do 14 lat. Przed wojną pracował społecznie w organizacjach polskich, narzucając się na szykany i prześladowania ze strony Niemców. Brał udział w wojnie, a potem w powstaniu, które jak płomień oczyściło Polskę zachodnią od zaborców. W walkach, w trudach wojennych sferał swe siły, stracił zdrowie — stał się schorowanym, niezdolnym do pracy starcem.

W uznaniu jego zasług przyznano mu przed siedmiu laty rentę w wysokości — 40,— zł miesięcznie. Nie było to wiele, jednak stanowiło zawsze pewien stały punkt oparcia dla egzystencji starca i jego rodziny. I nagle w październiku ubiegłego roku — wypłacanie renty wstrzymano.

Pan Ł. znalazł się bez środków do życia. Widmo nędzy i głodu zająrzało bezlitośnie do oczu jemu, żonie i dzieciom. Znalazło się cprawda Towarzystwo, które dopomagało nieszcześnie w naturaljach, lecz pomoc ta wystarczała przysłowio, aby nie umrzeć.

zbyt małą była, aby żyć, bo cóż znaczy kilka funtów chleba, kaszy czy mąki na tydzień, — dla siedmiorga osób!

Sterany życiem starzec zaczął rozpaczliwie zabiegać o jakąś pracę. Był z zawodu szewcem, więc chciał pracować w tym kierunku. Ale trudno mu było zdobyć klientów wśród ludzi, którzy posiadali swych stałych dostawców, wśród ludzi nie chcących wejść w jego tragiczne położenie.

I wówczas on, wielkopolski powstaniec, z bólem i wstrętem w rozdartej męka duszy musiał pozwolić, swojej żonie, aby przyjęła akordową robotę, szycie koszul dla kupca — Żyda.

Pisze nasz czytelnik: „niejeden ojciec rodziny powie, gdy to przeczyta — ja bym tego nigdy nie zrobił! — wolalbym z głodu zdychać! — Spróbujcie to zrobić, gdy dzieci wołają: „jeść!”

W kwietniu bieżącego roku wreszcie przywrócono p. Ł. rentę, ale zmniejszoną do połowy. A tymczasem jego zaległości za komorne (30,— zł miesięcznie) urosły w zastraszający sposób. gospodarz chce go wyrzucić na bruk. Jakże p. Ł. może sobie poradzić, gdy cała renta nie starczy nawet na opłacenie miesięcznego czynszu!

Nic dziwnego, że zwiątpienie puka do odrętwiałego serca staruszka, który woła z rozpaczą: „Gdy mnie wyrzucą, to nie mi innego nie pozostaje, jak pójść do Warty!”

A jeśli go wyrzucą? A jeśli nie wytrzyma męki i zgrzyot? Czyż nie popchnie go istotnie do tego czynu nędza i głód? Dzienniki podadzą wówczas suche komunikaty, ludzie kiwać będą ze współczuciem głowami — po niewczasie...

Takich cichych tragedji, jak powiedzieliśmy, jest wiele. Czas, wielki czas, aby społeczeństwo nasze przychodziło tym ludziom z pomocą, dając im pracę bez wyzysku, bo tego tylko potrzebują. I trzeba, aby więcej wglądano w indywidualne warunki tych, którzy pobierają renty i rozdzielano je według istotnych potrzeb! (mz)

AUTOBUSY DO MIŁOWÓD w każdą niedzielę i święto. Bilety Orbis. zg 11 260

Kronika szubińska

— NOWE KOŁO L. O. P. P. W Piotrowie, pow. Szubin, założone zostało nowe Koło L. O. P. P. Do zarządu weszli pp.: Fr. Rakowski — prezes, A. Boncel — wiceprezes, Ciesielski — sekretarz, Zbierański — skarbnik. (Is.)

— GROZNY POŻAR. W zabudowaniach rolnika Gebauera Juljusza w JabłóWKu wybuchł pożar, który strawił stodołę, stajnię i chlew. Równocześnie spaliły się liczne maszyny rolnicze oraz 2 wozy robocze i 38 kur. Straty oblicza poszkodowany na ca. 15 000 zł, które w całości pokrywa ubezpieczenie. Przyczyny pożaru dotychczas nie ustalono. (Is.)

Ciekawe procesy w Bydgoszczy

Bydgoszcz (f). Około połowy czerwca mają się odbyć w bydgoskim sądzie okręgowym, w wielkiej sali wydziału karnego, dwie rozprawy o morderstwa. W jednym wypadku zasiadają na ławie oskarżonych Ossowska i Zakowa, które w ohydny sposób zamordowały przy ul. Gdańskiej staruszkę Marjanę Niegodzką; w drugim wypadku odpowiadać będzie Antoni Kalaczyński, który prawie półtora roku temu zamordował swoją żonę i jej trzyletniego synka.

Rozprawa przeciw Kalaczyńskiemu już była raz rozpisana, lecz odroczone ją dla przeprowadzenia badań psychiatrycznych mordercy w Dziekance pod Gniezmem.

KRONIKA WYBRZEŻA

Gdynia, 28 maja
STAN POGODY

Na całym wybrzeżu pogoda w dalszym ciągu się utrzymuje. Temperatura powietrza dziś w godzinach południowych wynosiła 20 st. C. Panujące od kilku dni ciepło wycisnęło piętno na wygląd lasów wybrzeża, które w tym roku odznaczają się wyjątkowo obfitą, świeżą zielenią. U wybrzeży pełnego morza zakwitnęły żarnowce, pokrywając złocistą powłoką całą okolicę Jastrzębiej Góry, Rozewia i Halerowa.

OŻYWIONY RUCH NA HELU

Hel wyjątkowo w roku bieżącym przedko doczekał się gości. Wszystkie pensjonaty, przeważnie odnowione, zostały już otwarte. Poza letnikami przybywają do Helu wycieczki zbiorowe, których w dniu dzisiejszym przybyło aż sześć. Plaża helska została na bieżący sezon gruntownie oczyszczona i przedłużona o przeszło 200 mtr. Na podkreślenie zasługuje kształtowanie się cen w Helu na poziomie niższym, niż w roku ub.

ZNIŻKI KOLEJOWE

Koła, zainteresowane ruchem turystycznym na wybrzeżu, proszą nas o zaznaczenie, że знижки kolejowe wydawane są tylko w czasie do 15 czerwca i następnie po 15 sierpnia.

ZJAZD LIGI MORSKIEJ I KOLONJALNEJ

W dniu 1 czerwca rozpocznie w Gdańsku swe obrady walny zjazd Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Uczestnicy zjazdu zostaną zaokrętowani na pokładzie „Kościszki”, który popłynie w okolice Bornholmu. W drodze do Bornholmu prowadzone będą obrady zjazdu.

SKUNER „ZAWISZA CZARNY”

Doki stoczni gdańskiej po gruntownej naprawie opuścił szkuner harcerski „Zawisza Czarna”. Już w dniach najbliższych „Zawisza Czarna”, dobrze znany tym, którzy w r. ub. odwiedzili Jastarnię, przybędzie do Gdyni. W porcie gdyniskim zostanie szkuner odpowiednio przygotowany do podróży do portów zachodniej Europy, do których popłynie wraz z 40 harcerzami w lipcu.

NOWE LOKALE W GDYNI

Wielką bolączką w Gdyni, zwłaszcza w sezonie letnim, był brak przestronnych kawiarni i lokali restauracyjnych. Brak ten w ciągu obecnego lata nikomu już nie da się we znaki. Centrum miasta Gdyni wzbogaciło się o kilka nowych lokali. Na dzień 1 czerwca zapowiedziano otwarcie kilku komfortowo urządzonej (p)

APOLLO

Seanse 5 — 7 — 9

Od jutra czwartku, 30 maja br.

w najczulszym romansie
na tle grozą zionącej dżungli

T A R Z A N NIEUSTRASZONY

Film o niezliczonej ilości sensacji

TRIUMF SZTUKI NAD NATURĄ

nr 10 770

— Uzis w środę poraz ostatni — Shirley Temple jako „ŻYWY ZASTAW” —

— Z WALNEGO ZEBRANIA. Ostatnio pod przewodnictwem ks. dziekana Pomorskiego odbyło się walne zebranie Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. Po załatwieniu formalności wstępnych ogłoszono sprawozdania, które wykazują, że organizacja liczy 101 członków wspierających i czynnych. Pomocy udzielono w 2 673 wypadkach. Wydano w ciągu roku 644 obiady, do 1 komunji św. dostarczono 3 dzieciom całkowite ubrania, w szpitalu umieszczono 3 osoby, 5 osobom

wystarano się o pracę. Stan kasowy przedstawia się w ubiegłym roku w dochodach i rozchodach sumą 2 297,40 zł. — Ustępującemu zarządowi udzielono absolutorjum. W skład nowego zarządu weszły pp.: Woźna — przewodnicząca, Janiszówna — wiceprzewodnicząca, Mańczakówna — sekretarka, Nowakowa — skarbniczka, Kisielewska i Malachowska — komisja rewizyjna. Dyrektorem organizacji jest ks. dziekan Pomorski. (rm.)

Żydowscy skauci w Poznaniu

Żydowska komenda rozbrzmiewa nad brzegami Warty!

Jeden z naszych Czytelników komunikuje nam następujące spostrzeżenia: Dnia 26 b. m. wyszedłem rano nad Wartę na przechadzkę. Wracając około godz. 9-tej, zauważyłem przy wylocie ul. Czartorja grupę zbierających się skautów, wśród których spostrzegłem znaną mi z widzenia Żydówkę w ubraniu harcerskim. Podeszłem bliżej, stwierdziłem, że owi harcerze, to sami Żydzi z jakimś komendantem na czele. Komendant ów ustawił wszystkich, tak chłopców, jak i dziewczęta, w szeregu, odzywając się do nich w języku żydowskim.

Tego już było dla mnie za dużo, może dlatego, że nie wiedziałem, że podobne stowarzyszenia w Poznaniu istnieją więc podeszedłem do komendanta i mówię:

— Od kiedy to w Poznaniu wydają się komendę po żydowsku? Czy nie umie pan po polsku komenderować?

Wówczas żydek zakomenderował „agesz!” i odmaszerował z oddziałem w stronę Berdychowa.

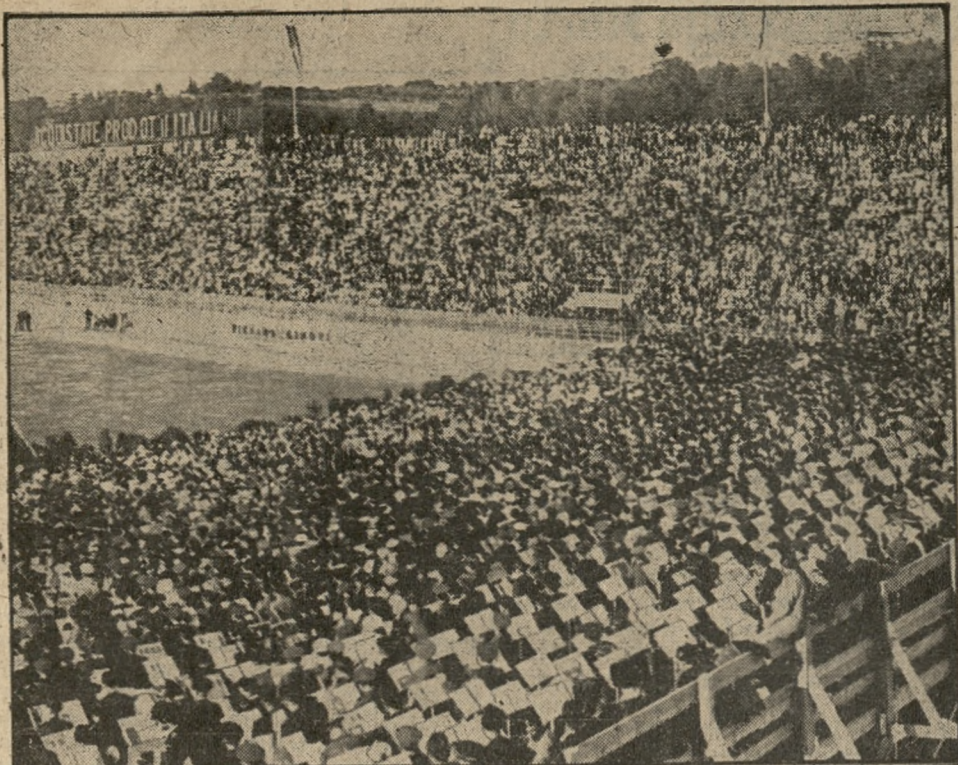
Nie chce mi się wprost wierzyć, aby podobne wypadki mogły mieć miejsce w Poznaniu. Co będzie za 10 lat, gdy nie będziemy na to reagować?

Jak nam donoszą z prowincji, w niedzielę bawiła na wycieczce w Kobylniepu drużyna harcerzy żydowskich z Poznania, która rozłożyła się obozem w lesie, bawiąc się hałaśliwie.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: K. K. z podziękowaniem św. Tadeuszowi Judzie za wysłuchaną prośbę, 2 zł. — M. B. z podziękowaniem za zdrowie i łaski, z prośbą o dalsze, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 229 zł

Na chleb św. Antoniego: P. W. znalezione w piątek wieczór w kinie „Apollo”, 1 zł. — Razem 1 zł.

KONCERT 7000 INSTRUMENTÓW.

Na stadionie medjolańskim odbył się olbrzymi koncert orkiestry, złożonej z 7000 instrumentów — pod batutą sławnego dyrygenta i kompozytora P. Mascagniego.

Oryginalna prelekcja

Życie za kratami — Co będzie na obiad? — Nowocz. tortura

Trzeba przyznać, że radio londyńskie potrafi zestawiać interesujące i oryginalne programy. Niedawno temu radjostu- chaczce mieli sposobność wysłuchania cieka- wegogo odczytu o angielskim więzien- niectwie.

Prelegentem był nie żaden uczonej prawnik, dyrektor więzienia lub profesor krymi- nalistyki, lecz jeden z byłych „pensjo- narzy króla Jegomości”, który przed nie- dawnym czasem odzyskał wolność, po od- cierpieniu wieloletniej turmy, w domu karnym w Parkhurst. Człowiek ten miał zatem dość sposobności i czasu, aby do- kładnie zapoznać się z warunkami byto- wania „za kratami” i obserwacje swoje przedstawił z wielką znajomością rzeczy i całkowitą, jak się zdaje, obiektywnością. Do wygłoszenia odczytu otrzymał upoważ- nienie od miejscowej władzy więziennej. Prelegent relacje swe zakończył słowami: „Niech Pan Bóg każdego uchroni przed „paka”, zbrodni popełniać nie warto, bo skutki są straszne!”

Były więzień szeroko rozwinął się na temat o żywieniu aresztantów. Jak się o- kazuje, wikt więzienny w Anglii jest na ogół dobry i dość urozmaicony; czuwa nad tem specjalna komisja kontrolna. Wy- dzielane są potrawy pierwszej i drugiej kategorii, w zależności od orzeczenia dy- rekcyj zakładu. Jadło zaprawiane bywa obficie mlekiem i margaryną; jarzyn daje się dużo i chleb razowy jest smaczny. Śniadanie pozostaje zawsze bez zmiany i składa się z polewki, kawałka chleba i herbaty. Na obiady i wieczorne wydziela się jedzenie z cyklu kilkunastu potraw, następujących po sobie w stałej kolejno- ści, w ciągu miesiąca, tak, że „pensjo- narze” już naprzód wiedzą, jaka strawa w każdym poszczególnym dniu będzie im wy- dana. Na liście tych dań figurują: sloni- na z fasolą, konserwy mięsne, peklowina, sztuka mięsa i pudding, potrawka barania, zupa jarzynowa, wieprzowina z knedlami, Irish Stew, duszona ryba i in. W niektó- rych więzieniach skazańcy od czasu do czasu jadają przy wspólnym stole; nazy- wa się to w żargonie więźniów „proszonym obiadem” lub „table d'hotel”.

Codziennie życie więzienne jest z natu- ry rzeczy niezmiernie monotonne. Wiecz- rem po pracy, dozwolone są dla uprzy- wilejowanych, zajęcia rozrywkowe. Moż- ną korzystać z biblioteki domowej; w ten sposób prelegent sam zapoznał się z kla- sykami angielskimi. Niektórzy uprawiają muzykę na skrzypcach, harmonice lub fle- cie, inni wykonują ręczne robótki. Naj- większą karą dla uwieczonych jest zakaz prowadzenia jakichkolwiek rozmów. Przy- musowe milczenie dla jednostek odsia- dających kilka- lub kilkonastoletnie więzie- nie, jest rzeczą wręcz straszną i stanowi jedno z najokropniejszych „humanitar- nych” tortur. Natomiast możliwość hodo- wania w celi jakiegobądź żywego stworze- nia, jest niewymowną ulgą dla wykołaje- nych. To też tytułem nagrody za wzorowe sprawowanie się, władza więzienna ze- zwala na trzymanie w celi — myszy. „Wy- nagrodzeni” w ten sposób więźniowie o- trzymują próżne puszki po konserwach, w których urządzają gniazdko dla swych u- lubieńców. Prelegent jest zdania, że zwie- rzę jako współtowarzysz celi więziennej, wpływa niezmiernie dodatnio na utrzyma- nie równowagi duchowej skazańców, wo- bec czego należałoby zezwolić im na ho- dowanie i innych zwierząt, przedewszyst- kiem ptaków.

Ex-więzień opowiadał dalej, że próby ucieczki zdarzały się za jego pobytu, za kratami, kilkakrotnie, lecz kończyły się zawsze niepowodzeniem dla zainteresowa- nych. Życie takich schwytych, niefortu- nnych uciekinierów, nie jest godne za- zdrości. Roztacza się nad nimi szczególnie pieczołowita „opieka”. Noc rozpoczyna się dla nich już o 7-mej wieczorem — wtedy bowiem zabiera im się odzież, — a jest to noc straszna, gdyż cęła pozostaje ja- skrawo oświetlona aż do rannego brzasku, w celu bezustannej obserwacji. — Cha- rakterystyczną jest klasyfikacja skazań- ców przez współtowarzyszów niedoli: wię- ć defraudanci i oszuści nie cieszą się po- pularnością; odważni włamywacze i zrę- czni złodzieje są — podziwiani; mordercy są „towarzysko” możliwi, o ile potrafią czyn swój rzeczowo umotywić. Kr.

Murzyn uratował, murzyna zlinczować...

W mieście Rio de Janeiro odsłonięto niedawno pomnik murzyna, zmarłego przed 50 laty.

Na cokole pomnika widnieje napis:

„Simoni”.

Kim był ów Simoni? Czy wybitnym przy- wódcą swej rasy, czy uczonym, lub wre- cześnie zwykłym, a bohaterskim żołnierzem? Bynajmniej. Był to nędzarz, żyjący z po- lowu ryb na wybrzeżu morskiem stanu brazylijskiego Rio Granda de Sul.

W 1854 r., podczas gwałtownej burzy,

rozbil się o skały podwodne,

w pobliżu miejsca, gdzie mieszkał Simoni, żaglowiec „Pernambucena”, wiozący emi- grantów z Rio de Janeiro do Portu Allagra.

Na pokładzie rozbitego okrętu znajdo- wało się 120 osób. mężczyzn, kobiet i dzie- ci, nikt jednak z mieszkańców nadbrze- żnych nie śmiał pośpieszyć nieuczciwym z pomocą, wobec roszalałych fal, uderza- jących o skały nadbrzeżne.

Jeden tylko biedny, czarny rybak

nie pozostał nieczuły na niedolę ludzką. Słyszcząc krzyki rozpaczliwe, dochodzące

z okrętu, kołyszającego się o jakich sto- metrach od brzoza,

wybrał skądś długą linę, a uwiązawszy jeden jej koniec do skały nadbrzeżnej, opasał się drugim końcem i rzucił się do morza. Po linie, którą w ten sposób, nad- ludzkim wysiłkiem, dostarczył na pokład okrętu, zdołał się uratować już 77 osób,

gdy nagle linę — pękła.

Simoni znów rzucił się powtórnie w fale morskie i nie tylko uratował rozbitka, któ- ry wpadł do morza wskutek pęknięcia li- ny, lecz także

wyłowił zerwany koniec liny

i powrócił z nim na pokład. Dzięki temu ocalała też reszta podróżnych, przyczem bohaterski murzyn, sam przeniósł na brzeg, trzymając się liny, 13 kobiet i 7 dzieci.

Gdy wszakże zupełnie już wyczerpany, dygocąc na całym ciele, padł na piasek nadbrzeżny,

stała się rzecz straszna.

Oto, ocaleni rozbitkowie rzucili się na

niego, chcąc go zabić. Gdy bowiem rato- wał kobiety i dzieci, napadła na nich banda białych, „cywilizowanych” mie- szkańców nadbrzeżnych,

ograbiając z pieniędzy i kosztowności,

które zdołali uratować. Rozbitkowie za- tem doszli do wniosku, że Simoni był współnikiem bandy i ratował ich po to, aby wpaśli w jej ręce. Dzięki tylko ener- gicznej

interwencji pewnego misjonarza,

biedny uniknął śmierci z rąk właśnie tych ludzi, których z toni wyratował.

Dopiero później, gdy wyjaśniło się tra- giczne nieporozumienie i bohaterski czyn Simoniego stał się głośny, wynagrodzono czarnego nędzarza kawałkiem gruntu, na- rządziami rolniczymi, aby mógł go upra- wiać, oraz dostatnim sprzętem rybackim.

Obecnie postawiono dzielnemu murzy- nowi pomnik w stolicy Brazylii.

Na każdy dzień inny samochód

Miljoner chicagoski Garrian został po- raz drugi oddany pod kuratelę na żądanie żony a to z racji niestylizowanej rozrzutno- ści. Miljoner protestował gwałtownie przeciw tej decyzji, ale rodzinie udało się ją przeprowadzić. Garrian ma nienasyco- ną manję i pasję kupowania aut. Obecnie jest on właścicielem 365 wozów, z któ- rych każdy jest innej marki. Manja mil- lionera polega na tem, aby móc codziennie wyjeżdżać na miasto w innym wozie. Najpiękniejsze i najdroższe okazy samo- chodów znajdują się w garażu Garriana. Do takiej masy wozów trzeba mieć natu- ralnie większą liczbę szoferów. I w tym kierunku nie nakładał sobie miljoner żad- nych hamulców. Zaangażował stu dwu- dziesięciu szoferów i tyluż mechaników, któ- rzy pozostawali w stałej służbie. Nie chcąc korzystać z garażów prywatnych, wybudował rozrzutny miljoner wielki gmach w kształcie rotundy, w którym mieściło się 400 boksów dla zagarażowa- nia wozów, oraz warsztaty reparacyjne. Wyrok sądowy przeciął narazie wątek manjackich szaleństw milionera, który będzie musiał pomyśleć o jakiejś innej, tańszej manji kolekcjonowania.

Miasto o najdłuższej nazwie

Miasto portowe Bahia, znajdujące się w Brazylii, zostało nawiedzone w tych dniach przez powódź, spowodowaną ober- waniem się chmury. Powódź i deszcze wywołały obsuwanie się ziemi i zawalenie się kilkunastu domów, przyczem trzydzie- ści parę osób postradało życie. Bahia jest między innymi miastem o najdłuższej na- zwie. Właściwa bowiem jej nazwa brzmi, „San Salvador da Bahia de Todos os Santos”. Bahia była w swoim czasie naj- większym rynkiem dla handlu niewolni- kami na terenie Brazylii. „Czarny to- war” przywożono tam co tydzień i sprze- dawano publicznie pod otwartym niebem, na placach i ulicach. Formalnie handel niewolnikami został zniesiony już w roku 1831, a strażnicze okręty angielskie za- trzymywały i przeszukiwały w pobliżu Bahji każdy statek dający do portu. De facto jednak handel niewolnikami trwał aż do roku 1856, przynosząc handlarzom żywym towarem olbrzymie zyski.

Powietrza i słońca młodym!

Lekarz szkolny przy Publicznej Szkole Dokszałcającej Zawodowej nr. 1. w Po- znańsku zakwalifikował około 60 uczniów- terminatorów jako wymagających dłuż- szego wypoczynku na świeżem powietrzu dla poprawienia nadwątlonego zdrowia i uodpornienia organizmu przeciw choro- bom. Szkoła organizuje dla tych uczni dwutygodniowe kolonje w Obornikach w czasie od 15. do 29. czerwca 1935 r.

Zwracamy się z serdecznym apelem do Panów Rzemieślników i Przemysłowców, jako tych istotnych opiekunów młodzieży terminującej, aby ułatwili szkole przepro- wadzenie kolonji i aby przyszli z pomocą materialną, gdyż szkoła nie rozporządza żadnymi funduszami na ten cel. Subsydja przyznane nam przez Poznańską Ubez- pieczalnię Społeczną, Wydział Opieki Spo- łecznej przy Województwie w części tylko pokryją istotne koszty. Szkoła liczy na moralną i materialną pomoc, ze strony tak organizacji rzemieślniczych i prze- myślowych, jak i poszczególnych członków tych organizacji. O tę pomoc wołamy głośno, bo młodzież rzemieślnicza trzeba ratować przed chęrlactwem fizycznym, trzeba obaczyć ją równie serdeczną opieką, jak czyni się to powszechnie w sosunku do młodzieży i działwy szkół ogólnokształ- cących. Młodzież nasza nie tylko uczy się w szkole, ale i pracuje ciężko w warszta- tach i fabrykach, przygotowując się do swej przyszłej, a jakże odpowiedzialnej roli w Polsce.

Zmęczenie w twarzy

ustąpi miejsca świeżemu, ożywionemu wyglądowi po przetarciu skóry wscho- dnim płynem upiększającym i odmiładzają- cym, usuwającym usterki cery —

MIMOZA, Perfection.

ng 10 509

ŁAKOCIE

nie wystarczają! — Roz- wijającemu się organizmowi dziecka potrzeba wszystkich składników odżywczych nie- zbędnych do budowy krwi, kośćca i mięśni. Prawdziwym budulcem wzrostu jest

OVOMALTYNA
Dra WANDERA

bogata w witaminy odżywką o doskonałym smaku.

OVOMALTINE

ng 10 510

Laskawi ofiarodawcy zechcą bezpośred- nio zwracać się do Dyrekcji Publicznej Szkoły Dokszałcającej Nr. 1, ul. Działyn- skich nr. 4, tel. 54-92.

Pierwsza Komunja św.

Zbliża się już dzień świąteczny, w którym dziewczęta i chłopcy przystępują poraz pierwszy do Komunii św. Dzień ten pozostanie drogiem wspomnieniem do ostatnich chwil życia, to też rodzice starają się zawsze upamiętnić go w miarę swych środków. Miłą pamiątką jest fotografia w stroju do Komunii św. Dzieci, które już teraz cieszą się z tego, nie wiedzą, że wiele ich rówieśniczek i rówieśników nie będzie mieć nawet świeżego ubranka na tak ważną chwilę przystąpienia do Stolu Pańskiego.

A przecież przy dobrych chęciach możnaby ubrać skromnie, ale odświęt- nie ubogie dzieci. Prawie w każdej za- możniejszej rodzinie znajdzie się jakaś nienoszona już biała sukienka lub u- branko chłopięce. A jeśli niema, to nie powinniśmy żałować paru groszy w ce- lu umożliwienia kupna skromnych ubrańek.

Niech w dniu tym zazdrość i żal nie mącą radości i odświętnego nastroju, z którym każde najuboższe nawet dzie- cko, przystępować winno do Komunii Św.

Poznański Okręg „Caritas” przy ul. Podgórznej 10a zbiera najdrobniejsze nawet ofiary na zakup ubrańek, jak również prosi o składanie gotowych.

Niesłuszne uprzedzenia

Dwudziestopięćlecie zgonu tak wy- bitnego pisarza, jak Orzeszkowa, nie mogło Koło Polonistów S. S. U. P. pomi- nąć milczeniem. To też, idąc za swą tradycją, urządziło w ub. sobotę po- święcony jej odczyt p. t. „Niesłuszne uprzedzenia”, który wygłosił p. mg. Jó- zef Tumidajski.

Prelegent, mając na uwadze głównie owe uprzedzenia, jakie do Orzeszkowej żywili krytycy i czytelnicy, a których przyczyną miała być rzekoma tenden- cyjność, nudność i zła budowa utworów autorki „Nad Niemnem”, dał jednak cały obraz zarówno jej zmagani i wysił- ków artystycznych, jak i życiowej i duchowej udręki. Odczyt był z tego względu ciekawy dla słuchaczy, że cał- kowicie zanulował popularne wyobra- żenia o Orzeszkowej, jako o silnym, zwartym, dzielnym, lecz prostodusznym i zgoła nieskomplikowanym typie pozy- tytywistki. Tymczasem Orzeszkowa była osobowością o bardzo złożonym na- warstwieniu duchowym, a jej prostoli- najność to rezultat długich i uciążli- wych przezwyciężeń wielu nieraz rozte- rek i przeciwności wewnętrznych. Nim stała się artystką, była człowiekiem, który ma swoje słabości, swoją małość i swoją własną miłość, i kiedy już jako dojrzały pisarz ogarniała sercem i umy- śłem rozległe horyzonty życia całego społeczeństwa, cierpiała jednocześnie mocno z powodu doznanych klęsk, nie- powodzeń i nieziszczonych pragnień — bardzo osobistych. A na tę człowieczeń- ść Orzeszkowej, która tak wcześniej i sil- nie zdołała pokryć się bronzem, mało zwracano uwagi, choć ona nam ją bar- dziej zbliża, bardziej tłumaczy i w pełni rozumieć pozwala.

P. J. Tumidajski poddał też próbie rewizji jej dorobek pisarski, z której ja- ko dzieła o trwałych wartościach lite- rackich wyszły „Bene atti”, „Dziurdzio- wie” i „Gloria victis” — „Nad Niem- nem” zaś zaliczył wbrew utartemu po- glądowi do słabszych jej dzieł.

Starannie i nader interesująco opra- cowany odczyt, nie przeladowany eru- dycją ani przyniatającą naukowością, zyskał prelegentowi szczerzy aplauz pu- bliczności.

A. R.

Wniebowstąpienie w koncepcjach artystycznych

W czterdzieści dni po Swem Zmartwychwstaniu Chrystus w obecności N. M. Panny, 11 Apostołów, niewiast i uczniów na górze Oliwnej wstąpił do nieba, jak o tem opowiadają Ewangelści i Dzieje Apostolskie. Na pamiątkę tego cudownego zdarzenia Kościół chrześcijański obchodzi uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego (festum Ascensionis Domini), przypadającą w 40 dni po Wielkanocy.

Najstarszym zachowanym obrazowaniem*) Tajemnicy Wniebowstąpienia

*) Ks. Antoni Nowowiejski, Wykład liturgii Kościoła Katolickiego, Warszawa 1893, T. I. 925-229; Karl Künstle, Ikonographie der christlichen Kunst, Freiburg im Breisgau 1928, T. I. 514

nia jest płaski relief na płytce z kości słoniowej (IV wiek), znajdującej się w Bawarskim Muzeum Narodowym w Monachjum. Obok sceny niewiast odziewających grób widzimy młodzieńczego Chrystusa wstępującego na niebios; ręka Boga Ojca ujmującą prawicę Syna i ciągnie w górę; na ziemi leży dwóch wystraszonych uczniów. Pomijając te pierwsze próby, wyobrażenia Wniebowstąpienia w następnych stuleciach wykazują podział na dwie strefy: w dolnej są zgrupowani N. M. Panna, Apostołowie i dwaj uczniowie, jako świadkowie Tajemnicy, w górnej Zbawiciel wstępuje na niebios. Swę

Wniebowstąpienie Pańskie — Giotto, malowidło freskowe w kościele M. Boskiej w arenie padewskiej, 1303—1305.

wzięty, przyjdzie tak, jakoć Go widzieli, idącego do nieba. Wtedy wrócili do Jerozolimy z góry zwanej Oliwną, która leży blisko Jerozolimy, w odległości drogi szabatowej.

Podział obrazu Wniebowstąpienia na dwie strefy, który później jedynie występuje na wyobrażeniach plastycznych, po raz pierwszy spotykamy w minjaturze syryjskiego Kodeksu zakonnika Rabulasa z r. 586. Chrystus otoczony aureolą podtrzymywana przez aniołów unosi się do nieba, na ezechjelowym wozie Boga. U stóp góry Marja, po bokach dwie grupy silnie poruszonych Apostołów, zapatrzonych w znikającego Boga. Do wieku VI należą jeszcze wyobrażenia Tajemnicy, zamieszczone na talerzu srebrnym z Permu, oraz na filarku Tabernaculum w kościele św. Marka w Wenecji.

Stosunkowo wcześniej występuje Wniebowstąpienie jako monumentalna dekoracja ścienna, lecz freski te nie zachowały się, wiemy o tem tylko z źródeł dokumentarnych. Najwcześniejsze z zachowanych monumentalnych przedstawień Wniebowstąpienia znajduje się w kościele dolnym S. Clemente w Rzymie, z czasów papieża Leona IV (847—855). Chrystusa w mandorli unoszą aniołowie, poniżej N. M. Panna; w dolnej partii znajdują się Apostołowie z papieżem Leonem IV i św. Wittem. We wczesnym średniowieczu obraz Wniebowstąpienia staje się bardzo lubianym tematem we włoskich cyklach obrazowych Nowego Testamentu, i tak m. in. spotykamy go w S. Angelo in Formis, na Palla d'oro u św. Marka w Wenecji, na spiżowych drzwiach portalowych kościoła św. Pawła w Rzymie, w mozaikach bizantyjskich: Capella Palatina w Palermo, Monreale, oraz św. Marek w Wenecji.

Wszędzie tutaj Chrystus wstępuje do nieba przy obcej pomocy, jest to typ starożytności i wczesnośredniowieczny.

Scenę Wniebowstąpienia spotykamy także w minjaturach tego czasu. Jednak w grupie minjatury występuje już nowy typ: Chrystus stoi na chmurze i własną mocą unosi się do nieba. (Por. rycinę minjatury z Ewangeljarza bamberskiego.)

Od XII wieku pojawia się nowe ujęcie, może uzasadnione biblijnie, lecz brzydkie pod względem artystycznym, według którego Chrystus znika w chmurze, widoczne pozostają jeszcze nogi i skraj szaty. Ten sposób przedstawienia podają i rozpowszechniają także — „Bibliae pauperum”. Są to zbiory minjatur ilustrowanych najważniejszych momentami Biblii św., zwane „pauperum” — ponieważ były przeznaczone dla ludzi prostych — ubogich, niemających czytać. Było to więc najpopularniejsze i najdostępniejsze wydanie Biblii św. na owe czasy. Z chwilą wynalezienia druku Biblia pauperum traci na znaczeniu. Polskie minjatury również w tej formie wyobrażają Wniebowstąpienie. Jako przykład m. in. może posłużyć inicjał litery „V” z gradułu bakałarza brata Wiktoryna z roku 1536. Liściasty ornament litery V zawiera scenę Wniebowstąpienia: grupa Apostołów z N. M. Panną otacza pagórek, na którym widzimy dosyć wyraźne ślady stóp Chrystusa; za Ma-

donną modli się św. Piotr, a naprzeciw św. Jan Ewangelista. Wspomniany graduł brata Wiktoryna znajduje się w zbiorach klasztornych iluminowanych rękopisów OO. Dominikanów w Krakowie. Motyw wyżej wspomniany, pokazujący tylko fragmentarycznie postać Zbawiciela zachodzi także w wielu dziełach ołtarzowych, ściennych oraz na witrażach w późnym średnio-

Wniebowstąpienie Pańskie — płytka z kości słoniowej, IV wiek. (Baw. Muz. Narod. Monachjum.)

wieczu (t. j. od końca XIV wieku), że, wymienimy m. in. przedstawienie freskowe Fra Angelica da Fiesole, grafiki Dürera.

Znaczny postęp w przedstawieniu tego tematu znajdujemy już u Giotta (ok. 1266—1337), jednego z największych mistrzów włoskiego średniowiecza, który toruje drogę do „odrodzenia” sztuki. Jego fresk w kościele Matki Boskiej w arenie padewskiej przedstawia Chrystusa wstępującego własną mocą na niebios, za Nim dążą „sprawiedli-

Inicjał V ze sceną Wniebowstąpienia Pańskiego — Karta 255 gradułu brata Wiktoryna z r. 1536. (Biblioteka klasztoru OO. Dominikanów w Krakowie.)

Dokąd?

Zbliżający się okres wakacji i wycieczek oczekujemy z utęsknieniem. Nęci nas perła podmiejskich wycieczek piękne jezioro Góreckie, gdzie znękanie całotygodniową órką nerwy znakomicie wypoczna, a ciało nabierze nowych sił do dalszej pracy. Lecz nie zawsze okoliczności na to pozwalają, by cały dzień poświęcić wycieczce i wówczas szukamy w mieście jakiegoś stosownego przybytku rekreacyjnego. Nie potrzebujemy daleko szukać gdyż w samym centrum Poznania znajdziemy ładny ogród-kawiarnię St. Józwiak przy ul. Fredry 12 gdzie przy dźwiękach dyskretnej orkiestry salonowej spędzimy miłe chwile. Nazwisko właściciela, chlubnie w dziedzinie gastronomii znane, daje nam rękojmię za pierwszorzędną jakość napojów i wyrobów cukierniczych.

Pg 4309-22,47

wi” ze St. Testamentu w towarzystwie aniołów do Królestwa Bożego. Na dole Apostołowie z Madonną słuchają wieści „mężów w białych szatach”.

Z pośród znakomitszych dzieł tego okresu należy jeszcze wymienić Wniebowstąpienie w hiszpańskiej kaplicy S. Maria Novella we Florencji, obraz ścienny Nicola di Pietro Guerini w Campo Santo w Pizie, obraz Perugina z r. 1495, oraz płaskorzeźba Luca della Robbia w zakrystji katedry florenckiej.

Później opracował ten temat w sposób mistrzowski Correggio na wielkich płaszczyznach kopuły katedry w Parmie, gdzie widzimy Wstępującego ku niebiosom wśród tłumnie igrających aniołów.

W nowszej sztuce obrazy Wniebowstąpienia rzadziej pojawiają się. Temat pozostał właściwie odosobniony, chociaż nasuwał poszukiwane problemy silnie poruszonych postaci.

J. REJMAN.

Kino METROPOLIS

4 SPECJALNE 4

SEANSE

o godz. 10,30 wieczór

w środę, 29 maja

w czwartek, 30 maja

w sobotę, 1 czerwca

w niedzielę, 2 czerwca

na których demonstrowany będzie najbardziej niesamowity, wielki sensacyjno-kryminalny film

MORDERCA

(Wampir z Düsseldorfu — Kürten)

reżyserji genialnego Fryderyka Langa; w/g. scenarjusza Thei Harbou.

W roli tytułowej słynny mistrz maski i tragik francuski PIERRE LORRE

Film dla ludzi bez nerwów

REWELACJA! EMOcja!

Mimo olbrzymich kosztów — ceny miejsc normalne.

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską”!

TEATRY

Z Teatru Polskiego

Dziś efektowna i niezwykle zajmująca sztuka Władysława Fodora „Kiedy kobieta kłamie” w koncertowym wykonaniu całego zespołu. Jutro po południu o godzinie 16 po cenach do połowy zniżonych komedia muzyczna „Wielki reporter i małe A. B. C.”, wieczorem „Kiedy kobieta kłamie”. W sobotę premiera głośnej komedji muzycznej „Muzyka na ulicy”, która zdobyła na wszystkich scenach nadzwyczajne powodzenie, a w Warszawie od kilku miesięcy grana jest przy wysprzdanym teatrze.

Z Teatru Nowego

Dziś komedia klasyczna Arystofanesa „Gromiwoja”. Przeważnie sytuacje i dialogi tej najweselszej wojny, prowadzonej przez kobiety, wywołuje na widowni frenetyczną brawę. Teatr Nowy wystawił to arcydzieło z niebywałym rozmachem, a cały zespół z p. Sabina Sawicką w roli tytułowej pod reżyserją inscenizatora p. A. Bystrzyńskiego daje grę na wysokim poziomie artystycznym. Piękna oprawa dekoracyjna art. mal. K. Krajewskiego.

Wniebowstąpienie Pańskie — minjatura syryjskiego Kodeksu Rabulasa z roku 586. (Biblioteka Laurencjańska — Florencja.)

właściwość ikonograficzną obraz Wniebowstąpienia otrzymuje przez ostatnią scenę. Na pewnych przedstawieniach Chrystus unosi się ku niebu przy pomocy siły obcej (typ bizantyjski i romański), na innych wstępuje mocą własną (typ gotycki). Na wymienioną powyżej kompozycję sceny Wniebowstąpienia Pańskiego wywarły wpływ słowa Pisma św. Nowego Testamentu. Dzieje Apostolskie (R. I, 8 — 13) podają: „Wy natomiast otrzymacie moc, gdyż Duch Święty zstąpi na was i będziecie Mi świadkami w Jeruzalem i po całej Judei i Samarii i aż po krańce ziemi. A to rzekłszy, został podniesiony w ich oczach, a obłok zabrał Go przed ich oczu. A gdy pilnie patrzyli za Nim, do nieba idącym, oto dwaj mężowie w szatach białych stanęli przy nich. Rzekli oni: Mężowie galilejscy! czemu stoicie zapatrzeni w niebo? Ten Jezus, który od was w niebo został

Wniebowstąpienie Pańskie, minjatura z Ewangeljarza z XI w. (Skarbiec katedrały Bamberg).)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

„HEJ, PANI MATKO...”

Fonograf w służbie muzykologii — Pieśni pomorskie wkrótce się ukaza — Pieśń „zmówinowa” — Nowy sposób badania śpiewów ludowych — Liczna rodzina — „Chmiel” jako fundament — Co to był Bazuna? — Od Kaszub do Maroka — Dzieci i wywoływacze uliczni.

Regionalne Archiwum Fonograficzne, istniejące przy Uniwersytecie Poznańskim, zbiera „w terenie” pieśni i muzykę ludową, a także prowadzi już od dłuższego czasu badania naukowe nad zebrany materiał. Dyrektor archiwum, prof. Kamiński, projektuje wydawanie większego cyklu prac etnograficzno-muzycznych. Pierwszą serją rozpoczyna „Pieśń ludu Pomorskiego”, mające się wkrótce ukazać nakładem Instytutu Bałtyckiego w Toruniu. Obecnie — jakby „preludjum” do tej pracy — ukazała się tegoż autora „Monografia pieśni zmówinowej z Kaszub południowych”, wydana osobno jako odcinek z Polskiego Rocznika Muzykologicznego.

Przedmiotem rozważań prof. Kamińskiego jest jedna z pieśni, które zostały sfonografowane przez niego w rejonie południowo-kaszubskim i zamieszczone we wspomnianym wyżej zbiorowym wydawnictwie. Tekst jej podaje dla informacji czytelnika. Brzmi on tak:

Hej pani matko, hej pani matko,
jako do nas goście!
Idź corko wirzisz, idź corko wirzisz,
na czym oni jado? —
Murawiec na biku, jego brat na wilku,
a ten najmilszy na jednym kofiku.
Hej pani matko, hej pani matko,
gdzie oni bado s'edzic? —
Murawiec na lawje, jego brat pod lawą,
a ten najmilszy na jednym kufelku.

Hej pani matko, hej pani matko,
co oni bado jedli? —
Murawiec marchewka,
jego brat polewka,
a ten najmilszy
smaczno pjezczonczka.

Hej pani matko, hej pani matko,
otjeżdżają goście! —
Idź corko wirzisz, idź corko wirzisz,
jak są oni pokloń? —
Murawiec czapka zdjō,
jego brat nakichnō,
a ten najmilszy
ładnie są pokloñel.

Jak wynika ze wstępu, prof. Kamiński pragnie wyeksperymentować i utworzyć drogę nowej metodzie badań nad pieśnią ludową, która polega na równorzędnej i łącznej rozpatrywaniu tekstu i melodii. A więc — pieśń, pojęta jako całość słowno-melodyczna. Jest to rzeczą nową, bo dotychczasowe badania tekstów i melodii krociły oddzielnymi drogami. Prace Jana Karłowicza (ojca Mieczysława) i Jana St. Bystronia traktowały tylko o tekstach pieśni ludowych, a na odwrót dotychczasowe badania muzykologów odnosiły się przedewszystkiem do samych melodii. Tutaj po raz pierwszy spotykamy się z syntetycznym połączeniem obu tych sposobów na wspólnej drodze, prowadzącej do właściwego celu.

Pieśń kaszubska, śpiewana przy zmówinach, nieznaną jest dotąd nigdzie w identycznym zestawieniu słów i melodii. Spotyka się albo podobne teksty śpiewane na inną nutę, albo też podobne melodie, związane z odmiennym tekstem i śpiewane przy innego rodzaju obrzędach. Najbliższą stosunkowo analogię do tekstu i melodii odnośnej pieśni zmówinowej wyjawia autor w mazowieckiej pieśni sobótkowej. Natomiast jeśli idzie o samą melodię, to obrząd sobótkowy dostarcza nam więcej pieśni spokrewnionych z nutą pomorską. Pieśni sobótkowe z Wielkopolski, Mazowsza, Radomszczyzny i Sandomierszczyzny wykazują wspólny schemat melodyjny i metryczny. Stąd nasuwałby się zwykły wniosek, że kaszubska pieśń zmówinowa przejęła swoją nutę w prostej linii od pieśni sobótkowych.

Istnieje wszakże jeszcze inna, dalsza rodzina pieśni, wskazująca na przynależność do tej samej rodziny. Chodzi tu o jeden z ogólnopolskich typów pieśni weselnych t. zw. „wsiadanych”, które śpiewa się, gdy para młoda wyrusza do kościoła. Te pieśni wsiadane mają wspólny szkielet melodyjny zarówno z kaszubską zmówinową, jak i z pieśniami sobótkowymi. Wszystko więc wskazuje na to, że te pokrewne sobie grupy pieśni mają jedno wspólne źródło, że istnieje wspólny pień, z którego wyrastają gałęzie w różnych kierunkach. Otóż, jak nam wykazuje autor, protoplastą wszystkich tych pieśni jest ogólnopolski „Chmiel” oczepinowy

i od niego wywodzi się ten samemu melodja kaszubskiej pieśni zmówinowej. Pokrewieństwo co prawda nie w linii prostej, bo od rodziny chmielowej oddawna oddzielone i wydane na najróżniejsze wpływy. Jednakże nuta Chmiela pięciotonowego jest bezsprzecznie fundamentem owej pieśni zmówinowej, a tak samo jest nutą podstawową dla jej bliskich krewnych (pieśni) sobótkowych i wsiadanych.

Pozatem jeszcze inne czynniki wyryły swoje piętno na obliczu melodyjnym omawianej pieśni kaszubskiej. Jak wykazuje prof. Kamiński, zawył tam niemało także wpływ skandy-nawsko-germański, na jaki Pomorze było wystawione. Na całą melodię okręgu pomorskiego wpłynął instrument zwany Bazuną. Jest to instrument sygnalizacyjny, pasterski, w formie wielkiej trąby drewnianej, który niedawno wyszedł z użytku na Kaszubach. Pochodzenie jego łatwo wytlumaczyć, gdy się zważy, iż nad zachodnim Bałtykiem odnaleziono prehistoryczne lury bronzowe i że w Szwecji po dziś dzień istnieje instrument identyczny z Bazuną pomorską.

W wywodach swoich prof. Kamiński posługuje się bardzo obszernym materiałem porównawczym, jakiego dostarczają bogate zbiory archiwum. Sięga nawet do przykładów z muzyki egzotycznej, do formułek melodyjnych jakie napotyka się u marokańskich brukarzy ulicznych, u kulisów chińskich, rosyjskich wieśniaków a także i w niemieckich piosenkach dziecięcych. Te ostatnie, jak słusznie autor zaznacza, godne są bliższego zainteresowania naszych badaczy. Dotąd nikt u nas nie zajął się bliżej pieśnią dziecięcą, której znaczenie występuje coraz bardziej w miarę rozwijania się muzykologii porównawczej. Tak samo na bliższą uwagę naszych muzykologów zasługują refreny robocze i formułki melodyjne wywoływaczy uliczno-podwórzowych.

Dr. Z. Sitowski.

PIĘKNE WYDAWNICTWO POZNAŃSKIE KU CZCI I. J. PADEREWSKIEGO

Aby uczcić 75-lecie urodzin Paderewskiego, powstaje w Polsce — jak donosiliśmy — komitet jubileuszowy, złożony z przedstawicieli wszystkich organizacji społecznych ze wszystkich dzielnic. Poznań wyprzedził jednak ten ogólnopolski hołd dla wielkiego Polaka i wielkiego muzyka. Wyszedł świeżo z druku specjalny zeszyt poznańskiego pisma „Życie Muzyczne i Teatralne”, poświęcony w całości Ignacemu Paderewskiemu. Zeszyt otrzymał wykwintną szatę i cenny dobór wartościowych artykułów, które wyszły z pod piór muzyków i działaczy społecznych.

Po krótkim artykule wstępnym, przypominającym, że 75-ta rocznica urodzin Mistrza wypada na dzień 6 listopada b. r., redaktor „Życia”, prof. W. Brzostowski, zamieszcza artykuł p. t. „Paderewski-artysta”, w którym podniosł słowa charakteryzujące Paderewskiego jako twórcę i wirtuoza. Ze świata muzycznego zabiera w dalszym ciągu głos cały szereg artystów. Zygmunta Stojowski z Nowego Jorku w artykule p. t. „Paderewski w świetle moich wspomnień i wierzeń”, w gorących słowach podnosi twórczość i działalność Paderewskiego, jako wirtuoza i kompozytora, i kreśli serdeczne wrażenia z osobistych zetknięć z Mistrzem; dr. Henryk Opieński z Morges w artykule p. t. „Przed pół wiekiem”, wspomina pierwszy kompozytorski koncert I. J. Paderewskiego, od którego w marcu b. r. upłynęło lat pięćdziesiąt i przytacza ówczesne z tego koncertu recenzje w „Echu muzycznym i teatralnym” i (J. Kleczyńskiego) w „Tygodniku Ilustrowanym”. Zygmunta Dygat z Paryża, jeden z najbliższych uczniów Paderewskiego w słowach przepojonych czcią kreśli opis lekcji w Riond-Bosson. Wreszcie Wiktor Łabuński z Warszawy w artykule p. t. „Kolacja w Pullmanie”, opisuje spotkanie z Paderewskim, podróżującym w Ameryce z koncertami.

Z działaczy społecznych zabiera głos wybitny przedstawiciel amerykańskiej Polonii, dr. Franciszek E. Fronczak z Buffalo, b. członek Komitetu Narodo-

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Pierwsza autorka polska. Na ten temat piękne studjum o Annie Stanisławskiej, autorce wierszowanego pamiętnika z drugiej połowy XVII w. i głośnej swego czasu w Polsce ze swoich trzech nieśczęśliwych małżeństw — ogłosiła w „Pamiętniku literackim” (XXXI, 3—4) p. Ida Kotowa. Zebrała ona skrzętnie szczegóły biograficzne o Stanisławskiej i omówiła jej pamiętnik stwierdzając zarazem, że rękopis, z początkiem r. b. zwrócony z Rosji do zbiorów Bibl. Narodowej, jest autografem Stanisławskiej. P. Kotowa przygotowała wydanie pamiętnika tego w Akademickiej Bibl. Pisarzy Polskich. (P.)

W naukowym Poznaniu.

Wydział Lekarski T. P. N. organizuje w piątek, dn. 31 maja br. o godz. 21 s. t. „Pokaz Obserwatorium Astronomicznego Uniw. Pozn.” z objaśnieniami dyrektora obserwatorium, prof. dr. Witkowskiego. Na wypadek niepogody pokaz odbędzie się o tej samej godzinie w niedzielę, 2 czerwca. Zarząd zaprasza na powyższy pokaz członków Wydziału oraz ich rodziny.

JESZCZE JEDNA ANEGDOTA

Wiktor Hugo i aktorka. Z okazji 50-lecia zgonu Wiktora Hugo odświeżają pisma różne spisy z życia wielkiego pisarza. „Gringoire” przypomina walki, jakie podczał rób z „Hernaniego” musiał Hugo staczać z aktorami, którzy krytykowali różne ustępy i nieraz żądali ich zmiany na inne „bo tak będzie lepiej”. Odznaczała się w tym zwłaszcza kapryśna primadonna Komedji Francuskiej, słynna panna Mars. Gdy raz przekroczyła miarę w żądaniu, aby autor zastąpił jakieś wyrażenia innymi, Hugo, zniecierpliwiony, krzyknął:

— Wolę, aby mnie wygwizdano za dobry wiersz, niż aby mi klaskano za zły...! I został przy tekście pierwotnym.

TEATR

Co grają w Łodzi? Donoszą nam z Łodzi (wp.): Teatr Miejski wystawia bajkę dla dzieci Herta p. t. „Trzewiczki szczęścia”, Fredry „Pana Jowialskiego”, oraz „Świt, dzień i noc” Nicodemiego w wykonaniu warszawskich artystów M. Malickiej i A. Węgierki. Po tygodniowej przerwie z powodu żaloby Teatr Miejski wystawia od 22 maja sztukę Tad. Rittnera „W małym domku” w sprawnej reżyserji W. Czengerego.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Radomskie Muzeum regionalne, utworzone przez miejscowy oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego, otrzymało własny lokal. Przystąpiono do porządkowania zbiorów, nasamprzód utworzony będzie dział przemysłowo-gospodarczy, oraz etnograficzny.

LITERATURA

Dalszy ciąg „Wędrowki Joanny” Ewa Szelburg-Zarembina wykańca drugą część „Wędrowki Joanny”, zatytułowaną „Ludzie z wosku”.

POLONICA WŁOSKIE

„Adwokat i róża” w Trzeście. Znana sztuka Szaniawskiego została wystawiona w Trzeście w przekładzie p. Marzana. Premierę poprzedził odczyt o teatrze polskim. Wystawiła ją organizacja faszystowska „Dopolavoro” („Po pracy”), która zajmuje się krzewieniem kultury wśród pracowników umysłowych i robotników, organizowaniem scen amatorskich i t. d.

VARIA

Jubileusz Urszulanek. Lat 400 zgórą upłynęło, jak gromada odważnych i pobożnych dziewcząt lombardzkich wyruszyła z Brescji pod kierownictwem Anielli Merici w Ipły Penińskie do Varallo, by tam założyć Towarzystwo Urszulanek. Ku uczczeniu tego jubileuszu ukazał się tom I obszernej monografii o św. Anieli pod tytułem: „Ojczyzna św. Anieli i jej życie”. Tom ten, napisany przez dr. filozofji Marię Cecylję Lubieńską Z. SS. U. ukazał się nakładem wydawnictwa OO. Jezuitów w Krakowie, a nosi tytuł „Święta Aniela Merici i jej dzieło”, ma liczne ilustracje i portret św. Anieli. Znana już na tem polu autorka zaznaja nam z duchem czasu wieku XV i XVI, kiedy to Kościół miał tyle walk do stoczenia, przedstawia barwne życie świętej i jej dzieło: założenie Towarzystwa Urszulanek, początek i piękny rozwój tego Towarzystwa na ziemi łacińskiej. Książka ta, opracowana naukowo i oparta o bogaty materiał daje w obszernej aneksie, na 52 stronach, dokumenty archiwalne Biblioteki Watykańskiej i innych, ocenę źródeł i wykaz wszechświatowej literatury dotyczącej tego tematu. (mg. W. P.)

W następnym Dziale:

SAM NA SAM Z GŁOŚNIKIEM

przez

Witolda Noskowskiego

złoty, Piotr Perkowski trzy, Tadeusz Kassern z Poznania dwie, Antoni Marek z Warszawy dwie, Feliks Rybicki z Warszawy jedną. Utwory nagrodzone zostaną wydane przez Towarzystwo.

OZDOBIENIE ŻELAZOWEJ WOLI

Z Warszawy donoszą nam (tw):

Miejsce urodzin Chopina, Żelazowa Wola pod Warszawą, zostaje jak wiadomo pod opieką Komitetu Dni Chopinowskich, który zajmuje się utrwaleniem pamięci Chopina w Polsce, a w pierwszej linii zabiega o nadanie szaty odświętnej domkowi, w którym Chopin przyszedł na świat. Noś publiczną, powinien stać się miejscem Domek ten, zakupiony już obecnie na właspielgrzymki dla wielbicieli genjuszu Chopina i niejako punktem centralnym hołdów, Chopinowi składanych. Dokoła domu powstaje też obszerny park, w którym mają znaleźć się tereny dla zespołów śpiewaczy oraz pomieszczenie dla słuchaczy. Sam dom jest już w wyglądzie swoim doprowadzony do zamierzonego stanu. Wnętrze wszakże ma puste. Wypełnić je mają meble, pochodzące z epoki Chopina, oraz wszelkie przedmioty mające związek z tym okresem, z życiem i sztuką twórcy Polonozów.

Obecnie Komitet Dni Chopinowskich — który pozostaje pod protektoratem Paderewskiego — wydał odezwę w tej sprawie. Komitet zwraca się do wszystkich, którzy posiadają jakiegokolwiek pamiętki, związane z postacią Chopina, z okresem jego dzieciństwa, z rodziną Chopinów, z rodziną hr. Skarbów (którzy byli właścicielami Żelazowej Woli, gdy zamieszkiwali tam rodzice Chopina), aby zechcieli znieść się z komitetem, w celu umieszczenia tych pamiętek w domu rodzinnym Chopina. Taksamo prosi komitet wszystkich, którzy mają meble z końca XVIII i początku XIX wieku, aby zechcieli je ofiarować do ozdobienia wnętrza domu.

Zgłoszenia przyjmuje prezes, gen. Kar. Sosnkowski (Warszawa, Aleje Ujazdowskie 3), zaś przedmioty należy przysyłać do sekretarza generalnego Komitetu, p. Tadeusza Bilińskiego (Warszawa, Flory 3).

Książki nadesłane

Aleksander Brückner: „O nazwach miejscowych”. Kraków 1935. Nakł. Pol. Akad. Umiejętności: Rozprawy Wydziału Filologicznego. T. 64 nr. 2.

Konkurs na łatwe utwory fortepianowe rozpisane Towarzystwo Wyd. wncze Muzyki Polskiej w Warszawie. Został on obecnie rozstrzygnięty. Nadesłano 135 utworów, nagrodzone dziesięć. Wiktor Łabuński otrzymał cztery nagrody po 50

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z naszego notatnika

NAJLEPSZA UBEZPIECZALNIA W POLSCE

Kasy chorych na Górnym Śląsku rządzą się na podstawie przepisów odmiennych od obowiązujących w reszcie kraju. Nawet dawna nazwa „kasy chorych”, pozostała tam w mocy.

Okazuje się, że przepisy tamtejsze widocznie są lepsze od ogólnopolskich, skoro ostatnio, jak donosi prasa śląska, kasa chorych w Katowicach nie tylko obniżyła dotychczasową składkę z 5-ciu na 4 i pół proc., ale i równocześnie rozszerzyła świadczenia na rzecz ubezpieczonych, w szczególności świadczenia na rzecz członków rodzin ubezpieczonych.

Sprawna i oszczędna organizacja kas chorych na Śląsku znana jest od szeregu lat. Należy się dziwić, że — mając w kraju instytucje ubezpieczeniowe, działające sprawnie i ku zadowoleniu zarówno pracodawców, jak i ubezpieczonych — ministerstwo opieki społecznej, zamiast czerpać wzory organizacyjne na terenie śląskim, czyni doświadczenia z własnymi systemami, których wartość dostatecznie jest znana, by zachodziła potrzeba ich kwalifikowania. Ponieważ ciągle jeszcze znajdujemy się w fazie organizowania i reorganizowania naszych ubezpieczeń społecznych, a końca tej fazy nie da się przewidzieć, na czasie będzie rada, aby wreszcie dokładnie zbadano, na czym polega wyższość organizacyjna kas chorych śląskich...

ZBĘDNY PRZEJAW MANJI ORGANIZACYJNEJ

Z chwilą, kiedy przywóz owoców zagranicznych do Polski został uwarunkowany obowiązkiem dokonania transakcji wywozowych, grupa owozarzy, w poszukiwaniu tego wywozu, zwróciła uwagę na wyroby koszykarskie. Zainwestowano poważniejsze kwoty na tę produkcję i osiągnięto wcale pokaźny rezultat: wywóz wyrobów koszykarskich do Stanów Zjednoczonych wzrósł z ok. 600 tys. zł do 2 mln. złotych w stosunku rocznym. Ceny wikliny wzrosły o 70 proc.

Nie stąd, ni zowąd komuś przyszło na myśl, że temu wywozowi, na szczęście dobrze się rozwijającemu, trzeba „dopomóc” i w tym celu należy powołać do życia związek przymusowy (!). Inicjatywa wyszła zpoza grona zainteresowanych. Ponieważ jednak pochodzi ze strony bardzo ustosunkowanej, istnieje prawdopodobieństwo, że czeka się na realizację, nawet wbrew życzeniu sfer, którym ma projektowany związek „dopomóc”. Inicjatywa zbędna, i — co gorsze! — kosztowna...

ODCIĘLI SIĘ

Pułkownikowska „Gazeta Polska” jest nastrojona przeciwkartelowo. To jest występuje za ostrem tępieniem przesterów w dziedzinie kartelowej, za co — nawiasem mówiąc — należy się jej uznanie.

Innego, widocznie, zdania jest w tym względzie „Przegląd Gospodarczy”, będący wyrazicielem opinii kół kartelowych. W jednym z ostatnich numerów „Przegląd Gospodarczy” w dowcipny sposób wytknął „Gazecie Polskiej” niezgodność pomiędzy głośzonymi hasłami a własną praktyką, pisząc, co następuje:

„Organ prasowy, produjący w opinii publicznej w walce ze sztywnymi cenami, nie powinien trwać sam przy cenniku od lat przedkryzysowych wogóle niezmiennym. Nie powinien tego czynić tem bardziej, że dobre pismo staje się dla czytającej publiczności wręcz artykułem pierwszej potrzeby.”

Bardzo zgrabny i elegancki przyćknik. Nawiasem mówiąc, „Przegląd Gospodarczy” pozostaje w zgodzie z głośzonymi przez się hasłami i... cennika nie obniża.

Z życia spółek akcyjnych

Z Banku Ludowego w Gołańczy.

Pod przewodnictwem ks. prob. Mrotka odbyło się 23 maja r. b. walne zebranie członków Banku Ludowego w Gołańczy. Obrót Spółdzielni wynosił 8 508 435,90 zł, suma bilansowa 856 688,41. Czysty zysk wynoszący 2 729,— podzielono na 3% dywidendy od udziałów. Do rady nadzorczej jako nowi członkowie weszli pp. Gawroński i Strzyżewski z Gołańczy.

Wierzytelności polskie w Gdańsku

Kupcy polscy nie powinni godzić się na zapłatę w zdewaluowanych guldenach

Gdynia, 27. 5. Związek Przedstawicieli Przemysłu Polskiego w Gdańsku wyłonił komitet, którego zadaniem jest strzeżenie polskich należności od firm gdańskich. Jak wiadomo bowiem, po dewaluacji guldena gdańskiego odbiorcy polskiego przemysłu powysyłali zawiadomienia, że długi swoje regulować będą w zdewaluowanych guldenach.

Stanowisko gdańskich dłużników wobec polskich dostawców nie ma żadnego uzasadnienia prawnego. Wierzytelności polskie nie mogą dewaluacją być zmniejszone. Zw. Przedst. Przemysłu Polskiego ostrzega, aby nikt nie godził się na jakiegokolwiek upusty z wierzytelności swoich, gdyż mogłoby to stworzyć niekorzystne dla strony polskiej precedensy. (p)

KRONIKA GOSPODARCZA

Prasa o projektach międzynarodowej stabilizacji walut w związku z sytuacją we Francji

„Deutsche Nachrichten Bureau” donosi z Paryża: projekty Stanów Zjednoczonych międzynarodowej konferencji w sprawie stabilizacji walut — śledzone są w paryskich sferach rządowych i finansowych z tem większą uwagą, że właśnie w chwili obecnej Francja boryka się z pewnymi trudnościami natury finansowej. Daje się do zrozumienia, że rząd francuski gotów jest poprzeć w całej rozciągłości inicjatywę stabilizacyjną Stanów Zjednoczonych, gdyż — zdaniem Francji — ożywienie handlu światowego nie jest możliwe bez sta-

bilizacji walut.

W związku z aktualnymi problemami finansowo-monetarnymi we Francji — „Agence Economique et Financière” mniema, że Francja całkowicie panuje nad sytuacją, mimo, że jest w chwili obecnej narażona na pewne trudności. To co Holandia i Szwajcaria osiągnęły przy pomocy znacznie skromniejszych środków, o ile chodzi o utrzymanie stałej waluty — Francja może osiągnąć jeszcze znacznie łatwiej, jeżeli zastosuje zapowiedziane energiczne środki.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Prawidłowość ksiąg handlowych.** N. T. A. wyrokiem l. rej. 1957/32 wyjaśnił, że zapisy w księgach buchalteryjnych na rachunku zakupu towarów, uwidocznione w księdze pomocniczej zakupów i poparte odpowiednimi dokumentami, odpowiadają wymogom prawidłowego księgowania, nawet w braku poszczególnych faktur dostawców. (k)

(p) **Dyskretne wydatki.** N. T. A. wyrokiem l. rej. 7341/30 wyjaśnił, że nieprzedstawienie mimo żądania dowodów na związek t. zw. dyskretnych wydatków z osiągnięciem dochodów uzasadnia doliczenie tej pozycji do podstawy wymiaru. (k)

Z KRAJU

Zwyżka franka belg., osłabienie funta i innych dewiz. Na wczorajszych giełdach walutowych nastąpiło wyraźne osłabienie funta. Osłabienie funta tłumaczy się zagranicą częściowo interwencją angielskiego funduszu walutowego. Dewiza na Nowy Jork w Paryżu i Zurychu nie wykazała żadnych zmian, natomiast w Warszawie osłabła. Niezmiernie interesujące są wahania Belgii, która ma tendencję niestety mocną. Zwyżkę dewizy na Brukselę zanotował Paryż już wczoraj, natomiast dzisiaj — przy pewnej reakcji w Paryżu — Bruksela poszła w górę w Zurychu i Warszawie, wcześniej podających urzędowe kursy niż Paryż. Zwyżkę Brukseli, która wyszła z Paryża, przypisuje się m. in. odpływowi kapitałów z Francji do Belgii i wzmocnieniu zapotrzebowaniu na belgę w Paryżu. Dewiza na Paryż w dalszym ciągu osłabła w Warszawie. Dewiza na Zurych również osłabła w Warszawie, w Paryżu zaś przy otwarciu do dolnego punktu złota. Nieco słabszą tendencję wykazuje również Mediolan, natomiast Amsterdam jest mocniejszy.

(k) **Ruch w spółkach akcyjnych.** W pierwszym kwartale rb. założono w Polsce ogółem 8 nowych krajowych spółek akcyjnych, tj. spółek, których siedziba zarządu znajduje się w Polsce. Łączny kapitał akcyjny nowych spółek wynosi 3,4 milj. zł. W ostatnim kwartale 1934 r. założono 7 spółek akcyjnych o łącznym kapitale 2,2 milj. zł. Równocześnie powiększono w pierwszym kwartale rb. kapitał akcyjny w 5 spółkach o łączną kwotę 800 tys. zł. drogą subskrypcji, wobec 7 spółek i 3,7 milj. zł. w ostatnim kwartale 1934 r. Zmniejszenia kapitału akcyjnego dokonano w 2 spółkach o łączną sumę 3,1 milj. zł. gdy w ostatnim kwartale 1934 r. w 6 spółkach o 3,7 milj. zł.

(k) **Wzrost produkcji przemysłowej w kwietniu.** Wskaźnik produkcji przemysłowej, obliczony przez Instytut Badania Konjunktur gospodarczych i cen, wykazał w kwietniu dalszy wzrost, podnosząc się z 64,7 do 66,5, t. j. o 3 proc. Wzrost ten nastąpił w wyniku ożywienia się działalności w budownictwie i związanych z niem gależiach przy wchodzeniu w nowy sezon budowlany: znacznie ponadsezonowo wzrosła produkcja w przemyśle mineralnym, w hutach żelaznych i w przetwórczym przemyśle metalowym. Poza tem zwiększyło się — w pełni sezonu wiosennego — uruchomienie przemysłu odzieżowego. Inne gależie nie wykazywały istotnych zmian: w szczególności utrzymywała się jeszcze w stosunkowo dużych rozmiarach produkcja włókiennicza. Przemysł węglowy ograniczył wydobycie tylko w tej mierze, w jakiej dzieje się to normalnie o tej porze.

(k) **Kurs dla kwatermistrzów przysposobienia gospodarczego.** W związku z akcją przysposobienia gospodarczego został w

42 izby w 27 krajach, ogłasza enuncjację, potępiającą kampanję w kierunku dewaluacji franka i podkreślającą konieczność osiągnięcia równowagi budżetowej.

(z) **Giełda paryska zareagowała zwyżką rent na posiedzenie rady gabinetowej.** Zebranie giełdy paryskiej w dniu 27 bm. miało przebieg niejednolity. Na początku zebrania renty francuskie miały jeszcze tendencję zniżkową, naskutek jednak wiadomości, jakie nadeszły o przebiegu posiedzenia rady gabinetowej, renty wykazały tendencję mocniejszą. Przy zamknięciu, większość rent miała nawet kursy wyższe niż przy poprzednim zamknięciu. Przebieg zebrania na giełdzie walutowej był również dość burzliwy, przyczem jednak kursy dewiz nie wykazały poważniejszych zmian, z wyjątkiem dewizy na Belgię, która osiągnęła niebywale wysoki kurs 261,00.

(z) **Wahania yena japońskiego idą w parze z fluktuacjami funta.** Ostatnia zwyżka funta dała się odczuć w Japonii w formie spadku franka fr. i dolara. Istotnie, kurs yena w porównaniu do funta pozostał niezmiennym, co świadczy o ścisłym związku, istniejącym w chwili obecnej między obu temi walutami. W ostatnich dniach natomiast zwyżka yena w stosunku do dolara była zupełnie wyraźna. Fakty te znalazły już swoje odbicie na giełdzie i w handlu.

Z rynków nabiału

Masło

Mimo nieszczególnych warunków atmosferycznych, jakie zaznaczyły się w okresie sprawozdawczym (t. j. od 14 do 28 b. m.) produkcja mleka znacznie wzrosła, powodując temsamem silną podaż szczególnie masła na rynku krajowym. Ceny kształtowały się mniej więcej na poziomie zł 2,20—2,30 za kg I gatunku w hurcie. Niski ten poziom notowań nie zwiększył jednak chłonności rynku krajowego, w następstwie czego trzeba było przystąpić do zwiększonego eksportu, który kierowany był przede wszystkim na rynek angielski. Z eksportu tego korzystać mogło względnie może masło o beznagannej jakości, w opakowaniu ściśle odpowiadającym przepisom eksportowym. Najdrobniejsze uchybienia czy odnoszą się one do samego opakowania, czy też przepisowej wagi, zmuszają kompetentne organa do dyskwalifikacji transportów, co równa się niemożności dalszej ich wysyłki zagranicę.

Notowania masła polskiego na rynku londyńskim wynosiły początkowo 67—69 sh pod koniec miesiąca sygnalizowano jednak mocniejszą konjunkturę, która prawdopodobnie podniesie wspomniane notowania o kilka punktów. Zwyżka notowań objęte były również inne gatunki masła, a mianowicie uzyskiwano masło nowozelandzkie 81 sh (poprzednio 78 sh), australijskie 80 sh (poprzednio 78 sh), per cwt landed London. Kopenhaga notowała w dniu 23. 5. 35 koron 158,— w przeciwstawieniu do 146,— koron notowanych w dniu 8 b. m. Dodatnia ta obecna sytuacja na rynku londyńskim gwarantuje produkcję masłanej przeznaczonej na eksport, osiągnięcie notowanych obecnie na rynku krajowym cen.

Jaja

Dostawy jaj nie straciły dotąd na sile. Ceny na terenie tutejszym kształtują się mniej więcej około zł 65— za skrzynię 24-kopowa. Sytuacja na ogół spokojna przy słabej tendencji.

Wielki tydzień propagandowy Polskiego Czerwonego Krzyża

Polski Czerwony Krzyż Okręgu Wielkop. urządza pod protektorem J. Em. ks. kardynała Prymasa Hłonda oraz czołowych przedstawicieli władz wielki tydzień propagandowy z następującym programem:

Sobota 1 czerwca: O godz. 20 pochód drużyn ratowniczych z pochodniami po ulicach miasta z przed lokalu P. C. K. Wały Zygmunta Nr. 2.

Niedziela 2 czerwca: Uroczyste nabożeństwo o godz. 11 w kościele Bernardynów, podczas którego śpiew solowy i gra na violonceli. Po nabożeństwie **pochód propagandowy** z udziałem organizacji społecznych, Kół Młodzieży P. C. K., Drużyn ratowniczych ze sztandarami i transparentami, wozami sanitarnymi zmotoryzowanymi i konnemi, tudzież pokazami akcji ratowniczej. W niedzielę 2, wtorek 4, czwartek 6, sobotę 8 i niedzielę 9 czerwca kwesty publiczne naprzemian po ulicach miasta, oraz w lokalach kawiarni i restauracji z łaskawym współudziałem uproszonych pań i panów.

Poniedziałek 10 czerwca: O godz. 12 przemówienie w gmachu Radia Poznańskiego na Placu Wolności. Po przemówieniu puszczenie balonków o nagrody.

Tydzień Polskiego Czerwonego Krzyża to czas propagandy, w którym całe społeczeństwo w zrozumieniu swego obowiązku obywatelskiego winno swoje uczucia miłości i poświęcenia zlać w jeden potężny odruch ofiarności dla idei samarytańskiej niesienia pomocy ofiarom nieszczęść i klęsk społecznych — przez składanie daków do puszek kwestarzy na cele szatnarne.

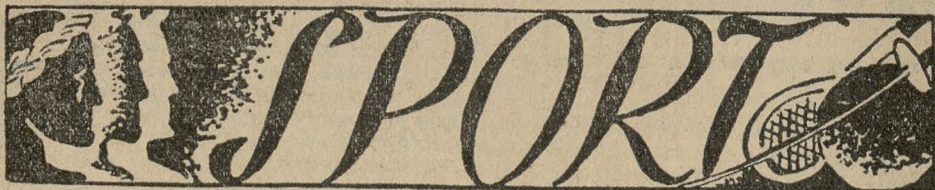
Zarząd Okręgu Wielkopolskiego P. C. K.

Prezes
Prof. dr. A. Jurasz
Przew. Kom. Oddz.
Pułk. dr. F. Wołkowiński
Sekret. Okręgu
J. Winiewicz sen.
Insp. Okr.
P. Herbut.

Kapelusze kupuje się najkorzystniej u TOMASKA - Poczta 9

Z okazji 25 lecia istnienia firmy udzielamy na kapelusze krajowe 10% rabatu a na zagraniczne 25% rabatu.

Jedynе fachowe przedsiębiorstwo w zachod. Polsce założone 1910 roku. dg 2191
Odnawianie i czyszczenie starych kapeluszy

Obrady poznańskich pięściarzy

Por. Łapińskiego wybrano prezesem POZB

W niedzielę odbyło się walne zebr. Pozn. Okręgu Zw. Boks. pod przewodnictwem p. H. Linkego. Na samym początku obrad dyskusję wywołało zawieszenie i temsamem niedopuszczenie do obrad trzech klubów: „Goplanji”, „Drużyny Błękitnej” i „Cuiavii”. Ostatecznie pierwszym dwóm klubom udzielono głosu.

Po sprawozdaniach zarządu i komisji rewizyjnej nastąpiła dyskusja, w której zabierali głos pp. Dolata, Jęczkowiak i Dworzański. Wszyscy oni ostro krytykowali działalność ubiegłoroczną zarządu. Zgodni byli odnośnie sprawnej działalności sekretariatu oraz pomyślnych wyników finansowych, jednakowoż nie mogli się pogodzić z jednostronnym załatwianiem niektórych spraw, a przede wszystkim swoistej interpretacji przepisów sportowych. Na poszczególne zarzuty odpowiadali odnośni referenci, poczem przystąpiono do głosowania nad udzieleniem absolutorjum, które udzielono większością głosów zarządowi, a jednogłośnie skarbnikowi.

Po przerwie odbyły się wybory, które uwidoczniły istnienie w okręgu dwóch obozów. W głosowaniu lista, zaproponowana przez „Stellę” (Gniezno), przeszła większością głosów, która dała głosy klubów „Warta” i „Stella”. Skład nowego zarządu przedstawia się następująco: prezes — por. Łapiński, wiceprezesi — Budzbon (St.) i Kłosowski (ZS), sekretarz — Urbaniak, skarbnik — Bielewicz (W), wydz. sport. — Rybarczyk (W), wydz. spr. sędz. — Suszczyński (W), kapitan sportowy — To-

maszewski, kronikarz — Cieślczak (HCP), gospodarz — Zapłotka (W), referent zdrowia — dr. Schulz, radni — H. Linke (W) i Jęczkowiak (S). Do komisji rewizyjnej weszli pp. przew. Stróżyk (S), Pawłowski (HCP) i Dworzański (Dr. Bł.).

Po wyborach przystąpiono do uchwalenia budżetu oraz ustaleniu działalności przyszłoroczną zarządu, przy czem ustalono, że do wydz. sport. wejdzie po jednym delegacie z każdego klubu, oraz że kalendarz sportowy, podany na zebraniu, zostanie jeszcze uzgodniony z PZB. Kalendarz ten przedstawia się następująco:

15. 8. — 31. 10. — mistrzostwa drużymowe okręgu, 1. 11. — Poznań - Łódź w Poznaniu, 9. 16. i 23. 11. — turniej zespołowy młodzików, 7. 8 i 14. 12. — pierwszy krok jesienny, 12. 1. — 36-te zawody międzynarodowe z okazji dziesięciolecia POZB, 2. 2. — Poznań-Łódź w Łodzi, 1. 8 i 9. 2. — mistrzostwa okręgowo młodzików, 28. 2., 1. i 2. 3. — mistrzostwa okręgowo senjorów, wreszcie w kwietniu pierwszy krok wiosenny. Wkońcu zebrania uchwalono wnioski POZB na walne zebranie PZB.

Z ważniejszych zanotować należy wniosek, aby dyskwalifikacja klubu obowiązywała od następnego poniedziałku, tak, że klub miałby możliwość odbycia zawodów w niedzielę.

Wreszcie uchwalono wniosek, ustanawiający wysokość maksymalną kar za różne przewinienia. Z dezyderatów, zgłoszonych na zebraniu, wspomnieć należy o wniosku na zebranie PZB o zmniejszenie taksy sędziowskiej oraz ustalanie jak najniższej ceny biletów dla zawodników klubów na imprezy związkowe.

Mistrzostwa pań

Zawody pań w lekkiej atletyce o mistrzostwo POZBA odbędą się jutro w czwartek o godz. 15 na stadionie miejskim. Stają do nich lekkoatletki „AZS”, „Warty”, „KPW” i „Sokoła”. Walki zapowiadają się interesująco, gdyż koalicja trzech ostatnich klubów przypuści generalny szturm przeciwko wyrównanej drużynie „AZS”, broniącej tytułu mistrza, zdobytego w ubiegłym roku. Start takich zawodniczek, jak Świdarska, Mądralówna, Szajówna, Piasecka, Przygórska (wszystkie wyznaczone do obozu olimpijskiego), Kryżanka, Musielewska, Hildebrandówna itd. gwarantuje emocjonujące spotkanie w każdej konkurencji. Do zawodów zgłoszono również mistrzynię świata w rzucie dyskiem, Jadwigę Wajsównę z ramienia Sokoła poznańskiego, której start nastąpi, o ile jeszcze w ostatniej chwili Warszawa załatwi formalności, związane z jej przejściem z Łodzi do Poznania.

JESZCZE JEDEN MILJONER

P. Franciszek Streng, nauczyciel w miasteczku Zuprany. Mało kto dotąd słyszał o tej malowniczej zresztą miejscowości. Leży ona w powiecie oszmiańskim, woj. wileńskiego i tam właśnie wśród półtora tysiąca mieszkańców los przyniósł p. Strengowi i gronu jego znajomych 200.000 zł. (część głównej wygranej ostatniej Loterii Państwowej). Wybraniec fortuny podjął pieniądze. Co z nimi zrobi, jeszcze nie wie: musi się naradzić z przyjaciółmi.

P. Streng i jego przyjaciele zaopatrzyli się już w losy do I-cj klasy 33 Loterii.

ZŁA PRZEMIANA MATERJI JEST CZĘSTO PRZYCZYNA WIELU CHOROÓB

(kamienie żółciowe artretyzm, ischias, choroby skóry), kuracja ziołami CHOLEKINAZA H. Niemojewskiego polega na pobudzeniu wątroby do normalnej czynności i reguluje przemianę materji. Broszury bezpłatnie. ng 10508

Lekka atletyka

W związku z przyjazdem trenera Petkiewicza na czerwiec do Poznania, pierwszy trening biegaczy odbędzie się w poniedziałek 3 czerwca o godz. 17 na boisku „Ośrodku”, przy ul. Bukowskiej.

Pięściarstwo

„Warta” — „H. C. P.” zawody międzyklubowe odbyły się w niedzielę w sali Cegielskiego przynosząc następujące wyniki: W wadze papierowej Wodniakowski (W) zwyciężył na pkt. Bilińskiego (HCP); w muszej Kubiak (HCP) pokonał na pkt. Cichego (W); w koguciej Wondrak (HCP) wygrał z Gabryczakiem II (W); mieszane: Sitek (HCP) pokonał Tugemanna (W); Dutkiewicz (W) zwyciężył Pawlaka (HCP); Dykczak (HCP) Jankowskiego (W); Matuszczak (HCP) Florysiaka (W); w lekkiej Nowaczyk (W) uległ Szymborskiemu (H. C. P.); w średniej Wyrzykiewicz (W) zwyciężył na pkt. Hurnika (HCP). W walkach nadprogramowych w wadze piórkowej Witkowski (W) pokonał swego kolegę klubowego Pikulika; w półciężk. Wojewoda z Klimeckim obaj (HCP) przyniosła zwycięstwo pierwszego na pkt. (al)

W turnieju w Rydze wileńskie „Ognisko” przegrało w pierwszym dniu 3:11 z zespołem Finlandji. Punkty dla Polaków zdobył Sajdlar za remis z Lamilathim oraz Malinowski za zwycięstwo przez k. o. nad Pelkonem. Znany w Poznaniu Matiułow, członek drużyny olimpijskiej; przegrał przez k. o. w pierwszych sekundach do Suchonema. Krasnopiórow przegrał na pkt. do Sarolajna a Talko z Lekowskim.

Pływanie

Tegoroczne mistrzostwa Polski w pływaniu odbędą się w dniach 3, 4 i 5 sierpnia br., w konkurencjach męskich i kobiecych. Konkurencje klasy I odbędą się bezpośrednio przed konkurencjami klasy mistrzowskiej. (PAT)

W finale grv mieszanej mistrz. Francji para szwajcarsko-francuska, Payot — Bernard, pokonała parę francuską Henrotin — Legeay 4:6, 6:2, 6:4

Piłka nożna

O puchar junjorów K. S. „Warta” Wyniki z dnia 26. 5. 35. „Korona” — „Polonia” Główna 6:0 (3:0); „Warta” — „Admira” 10:1 (4:1); „Pentatlon” — „San” 0:6 (0:2); „Unja” — „Orkan” 4:1 (2:0); „HCP” — „KPW” 5:2 (2:0).

Zawody towarzyskie. „Obra”, Zbąszyń — „Sokół” Wolsztyn 4:4 (3:0). „San” — „Pogoń” 4:2 (2:1); „Warta” III — „Czarni” 13:3 (5:1); „Naprzód” — „Grom” 4:0 (2:0); „Naprzód” II — „Grom” II 3:2 (1:1). „Sokół” Kępno — „Wiktorja” Ostrzeszów 2:4 (2:2).

O mistrzostwo klasy B. spotykają się w czwartek o godz. 11 „Pogoń” — „Kościński Klub Sportowy” na arenie lazarskiej. Mecze towar., które w czwartek: O godz.

11 „Admira” — „Pentatlon” w Górczynie, „San” — „Olimpia” na arenie zarskiej; „Warta” III — „Pentatlon II boisko Warty; o godz. 16 „Polonia” Kępno — „Zorza”, Katowice w Kępnie, również o 16 „Sokół” — „Sokół” Opalenica w Wolsztynie.

„Poznańska „Legja”, czołowy klub piłkarski Wielkopolski posiadać będzie wkrótce własne boisko. Od zarządu miejskiego uzyskała „Legja” teren na boisko przy Drodze Dębińskiej na którym dawniej znajdował się ogród restauracyjny „San Domingo”. Zabudowania dawniejsze oraz parkan zostały zniszczone. Teren na boisko, o powierzchni około 33 tys. metr. kwadratowych ciągnie się od Drogi Dębińskiej aż pod wał ochronny prowadzący do Łazienek miejskich do Dębiny. Będzie ono miało charakter boiska parkowego. Parkan z siatki drucianej otoczony zostanie żywopłotem. Wielkie drzewa w ogrodzie pozostaną nietknięte, tak, że boisko główne będzie okolonie zielenią. Ze względu na brak funduszy na budowę, prace ziemne rozpoczyna się dopiero na jesień a do użytku zostanie boisko oddane na wiosnę przyszłego roku. Obecnie odbywają się jedynie na tymczasowym boisku treningi drużyn „Legji” a wszelkie zawody rozgrywane będą nadal na stadionie miejskim.

Teren na boisko otrzymała „Legja” w dzierżawę od zarządu miejskiego na lat 10 na bardzo dogodnych warunkach. Na arenie która równa się prawie boisku „Warty” urządzone zostanie boisko główne o rozmiarze 65 na 100 m. boisko treningowe, bieżnie itd. Budynek administracyjny oraz szatnia będą lekkiej konstrukcji i staną na miejscu zburzonego lokalu restauracyjnego.

Tak więc przybędzie Poznaniowi znow jedno boisko, przyczem nie będzie się ono znajdować w wielkim oddaleniu od śródmieścia i co ważniejsze, będzie miało charakter parkowy. Niewątpliwie posiadanie własnego boiska przyczyni się do wzrostu kl. sp. „Legja” oraz zaprowadzenia innych sekcji, jak „lekkooatlet.”, gier sport., pływackiej i in. (al)

Jugosławja — Niemcy 4:3 (3:1). W meczu rozegranym we wtorek wieczorem przy sztucznym świetle w Belgradzie, drużyna niemiecka poniosła nową porażkę; jedna z bramek była samobójczą. (Tel. wł.)

Strzelanie

Korespondencyjne międzynarodowe zawody strzeleckie Polska — Anglja odbędą się w dniu 30 maja, w których bierze udział drużyna poznańskiego okręgu KPW składająca się z 10-ciu zawodników. Zawody odbędą się na strzelnicy małokalibrowej K. P. W. przy ul. Kolejowej nr. 7a, w czasie od godz. 9 do 14.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Ostatnie 3 przedstawienia Cyrku Staniewskich

Bezpłatne bilety dla naszych Czytelników nadal ważne.

Jak już onegdaj donieśliśmy, Cyrk Staniewskich opuszcza w czwartek w nocy Poznań w pełni powodzenia, by zdążyć na czas, na zgóry oznaczoną turę. Wobec tego, że nie wszyscy nasi Czytelnicy mieli okazję zobaczyć wspaniały, rekordowy program z fenomenalnym fakirem Blacemanem na czele, zamieszczamy kupony ważne na dziś w środę, 29. 5. godz. 8.30 wiecz. oraz na jutro czwartek, 30. 5. na przedstawienie po połud. i wieczorowe. Ostatnia zatem okazja zobaczenia wspaniałego programu, który przez blisko 3 ty-

godnie był tematem rozmów całego Poznania.

Cyrk Staniewskich

przy ul. Fr. Ratajczaka

KUPON dla Czytelników „Kurjera Poznańskiego” i „Oreodownika” upoważniający przy kupnie 1 biletu do wprowadzenia drugiej osoby zupełnie bezpłatnie. Ważny w środę, dnia 29. 5. godz. 8.30 wiecz. oraz w czwartek, dnia 30. 5. o godz. 4.30 po południu i 8.15 wieczorem.

W poniedziałek, dnia 27 maja 1935 r. wieczorem o godz. 9-tej, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza i najtroskliwsza matka, teściowa, babcia i siostra, ś. p.

z Zimińskich

Antonina Einbacherowa

przeżywszy lat 70. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 30. bm. o godz. 17.30 z kostnicy przedpożrzebowej Waly Jana III na cmentarz świętomarciniński przy ul. Bukowskiej. Msza św. za spokój duszy drogiej nam Zmarłej odprawi się dnia 30. bm. o godz. 12.30 w kościele św. Marcina, o czem zawiadamia

zg 11 257

w ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 14.

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią przysługę naszemu drogiemu mężowi i ojcu, ś. p.

Profesorowi Dr. Juljanowi Flatau'owi

a szczególnie: Ks. Seniorowi Pastorowi Manitusowi. Jego Magnificencji Rektorowi U. P. Profesorowi Panu Rungemu, Panu Prorektorowi Dr. Krygowskiemu, Panu Dziekanowi Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Prof. Dr. Witkowskiemu, za serdeczne słowa pożegnania Panu Dyrektorowi Studium Farmaceutycznego Prof. Hrynakowskiemu i Panu Dyrektorowi W. S. H. Prof. Peretiatkiewiczowi, Radzie Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego U. P., Gronu Profesorów U. P. i W. S. Kolegium Kościelnemu Polskiego Zboru Ewangelickiego i Zarządowi Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego i Stowarzyszeniu Docentów i Asystentów U. P., Koro. poracjom Akademickim oraz Związkom i Organizacjom Studentów U. P. i W. S. H., Polskemu Towarzystwu Chemicznemu, Związkowi Fabrykantów, Wielkopolskiemu Yachtklubowi, Związkowi Właścicieli Nieruchomości oraz wszystkim Przyjaciółom i Znajomym za złożenie wieńców i okazane współczucie składają wyrazy serdecznego

podziękowania

żona i dzieci.

zg 11 261

We wtorek, 28 maja 1935 r. o godz. 10-tej, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza kochana żona i matka, ś. p.

z Nowaków

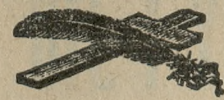
Helena Thiemowa

przeżywszy lat 51. Pogrzeb drogich zwłok odbędzie się w czwartek, 30. bm. (święto Wniebowstąpienia Pańskiego) o godz. 15 z kostnicy Zakładu „Opatrzność” na cmentarz staro-Swietojański. zg 11 263

W głębokim smutku pograżeni

mąż i synowie.

Poznań.

Dnia 27 maja 1935 r. o godz. 18,30, zasnęła w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza, najtroskliwsza matuchna, babcia, teściowa i ciocia, ś. p.

z Grysków

Jadwiga Malińska

przeżywszy lat 52. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 31. bm., o godz. 17 z domu żałoby Marszałka Focha 67, o czym donoszą

zg 11 262

w nieutulonym żalu pograżeni

mąż, dzieci, synowie i zięć.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”, ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

Dnia 25 maja 1935 r., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz kochany brat, szwagier i wujek, ś. p.

Wiktor Weimann

przeżywszy lat 44. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 30. bm. o godz. 17 z kostnicy wojskowej Wały Jana III. Msza św. nazajutrz o godz. 8 w kościele Farnym. dg 2544

W ciężkim smutku strapiona

żona z rodziną.

Zakład pogrzebowy „Przysługa”, Poznań. Marsz. Focha 65.

Zawiadomienie!

Szanowne Obywatelstwo, Znajomych i Przyjaciół! Jakknajprzejmiej zawiadamiam, że po gruntownej renowacji w **sobotę, dnia 1 czerwca br. o godz. 10 rano**

— OTWIERAM —

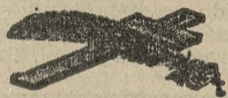
Restaurację Obywatelską

w Poznaniu, ul. Pocztowa nr. 11 — (nar. ul. Rzeczypospolitej 5)

Prosząc o łaskawe poparcie mego lokalu zapewniam, że dobozem potraw i napoi, rzetelną obsługą i niskimi cenami postaram się pozyskać zaufanie Szanownych Gości.

dg 2537

Z poważaniem **M. Palacz.**

Dnia 27 maja 1935 r. o godzinie 9,30, odeszła od nas, opatrzona Olejami św., moja najdroższa żona i nasza najukochańsza matczka, ś. p.

z Gawrońskich

Antonina Maria Maciejewska

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 30 maja br. o godzinie 19 z kaplicy cmentarza w Górczynie. zg 11 259

Mąż z córkami i synem.

Poznań, Spokojna 20/22.

Co modne na wiosnę

pokazują moje

Nowe Wysławy fryzjerskich Męskich

Bogaty wybór — Niskie ceny
Sprzedają także na asygnaty f-y Kredyt.

The Gentleman

ul. Nowa 1. POZNAŃ ul. 27 Grudnia 4

Pg 43 8 22-44

Życie jest piękne

**FOTOGRAFUJ
WSZĘDZIE
i WSZYSTKO!**

Foto-Greger w Poznaniu

ul. 27 Grudnia 18

pomoże Ci radą i doświadczeniem do osiągnięcia trwałych pamiątek z przeżyć Twego życia.

Tam znajdziesz olbrzymi wybór aparatów fotograficznych. Pg 4301-22,13

We wtorek, dn. 28 maja 1935 r., o godz. 15,25, po krótkich cierpieniach poporodowych, zaopatrzona Sakramentami św., zasnęła w Panu, nasza najukochańsza żona i matka, córka, synowa, siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

Czesława z Bartkowiaków

Stefanowa Szykowna

w 31 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 30. bm. (Wniebowstąpienie Pańskie) o godzinie 15 z kostnicy cmentarza parafjalnego św. Łazarzkiego w Górczynie, o czym Krewnych i Znajomych zawiadamiają

nieutuleni w smutku

mąż z dziećmi, rodzice i rodzina.

zg 11 258

Poznań, ul. Niegolewskich 14, św. Marcin 61.

Dnia 27 maja 1935 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Helena Jakubczakowa

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 30. bm. o godz. 18 z domu żałoby, ul. Niegolewskich 4 na cmentarz par. łazarskiej.

Tow. „Pięłgrzym” pod wezw. Matki Boskiej Wypadek 343. w Poznaniu. zg 11 255/6

Dr. med. H. Jarosz

specjalista w chorobach skóry i pęcherza przeprowadził się

z ulicy Trzeciego Maja 5 na

ul. Kantaka 1 (27 Grudnia 6).

10-1 i 4-6,30

Pg 4306 11-22,22

tel. 12-02

Kawiarnia, Cukiernia, Piekarnia

dobrze prosperująca i nowoczesnie urządzone w centrum m. Gdyni od zaraz do wydzierżawienia. W rachubę wchodzi tylko poważni reflektanci - chrześcijanie z gotówką od 80.000 zł., którzy mogą odkupić całkowite urządzenie. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia piśmienne do Biura Ogłoszeń „MAR”, Gdynia, Leśna 5. Skr. poczt. 154. ng 11 122

Do
szorowania
i czyszczenia
tylko

ATA
godna jest polecenia.

ATA czyści i szoruje wszystko!

WYRÓB ZAKŁADÓW „PERSIL”
POL. SP. AKC. BYDGOSZCZ

P 3474-P. 695

W ZAKŁADZIE ŚW. JÓZEFA W PLESZEWIE istniejąca od szeregu lat
SZKOŁA PRZYSPOBIENIA W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

prowadzona przez Siostry Służebniczki Marji, rozpoczyna z początkiem sierpnia

NOWY ROCZNY KURS

Przyjmuje się uczennice od 16 roku życia. Internat z wszelkimi wymaganiami i dobrem odżywianiem znajduje się na miejscu. Bliższych informacji udziela

Dyrekcja Szkoły w Zakładzie św. Józefa w Pleszewie (Poznańskie).

dg 2546

Przedsiębiorstwo handlowe istniejące od przeszło stu lat firmy

Hipolit Robiński

w Poznaniu, ul. św. Marcin 23

hurtowy i detaliczny handel win

z znacznymi zapasami win węgierskich i białych, z kompletnym urządzeniem składu detalicznego i hurtowego oraz obszernymi magazynami, jest w całości korzystnie do nabycia. — Oferty należy skierować pod adresem Zarządcy Masy: **St. Pleczyńskiego w Poznaniu, Wały Jagiello 3.** Pg 4305-22,21

P. JÓZEFA GORZYŃSKA

która zamieszkiwała w **Słomowie Górnym**, ziemi Kaliskiej obecnie zamieszkuje w Poznaniu

PROSZONA JEST O PODANIE SWEGO ADRESU

w Jej interesie do adm. Kurjera Poznańskiego pod zg 11 241 Osoby postronne uprasza się o wskazanie jej adresu lub o zawiadomienie jej o niniejszym ogłoszeniu.

LOSY I. KLASY

23 MILJONY i 310 TYSIĘCY ŻŁ.

Tę kolosalną sumę otrzymają ci wszyscy, którzy wierzą, że los Państw. zdolen jest pogrzebać kłopoty i stworzyć nową erę w życiu.

Ciągnięcie I. kl. już 19 czerwca

108 756 wygranych na 108 756 losów. Główna wygr. 1 000 000,— zł.

NOWOŚĆ: Losy 33 Loterii biorą udział w dodatkowym bezpłatnym ciągnięciu gwiazdkowym które rozlosuje 370 000,— zł.

dg 2526/7

Kto chce stanąć w gronie szczęśliwych, niech spieszy po los do kolektury

F. ZYGARŁOWSKIEGO

tel. 16-19 POZNAŃ, UL. 27 GRUDNIA 12 P. K. O. 207 979

Państwowe Konserwatorium Muzyczne

w POZNANIU, ul. Wrocławska 16

przyjmuje wpisy nowych uczniów na rok szkolny 1935/36 codziennie od godz. 11 do 13. Do podania o dopuszczenie do egzaminu wstępnego należy dołączyć: metrykę urodzenia i ostatnie świadectwo szkolne.

Wydziały:

fortepian	kurs niższy: opl. roczna 100,— zł, za egz. wst. 5,— zł, wstępne 10,— zł	średni	150,—	10,—	20,—
skrzypce		wyższy	200,—	15,—	25,—
altówka	kurs wyższy: opl. roczna 100,— zł, za egz. wst. 5,— zł, wstępne 10,— zł	średni	150,—	10,—	20,—
wiolonczela		wyższy	200,—	15,—	25,—
śpiew:	kurs niższy: opl. roczna 100,— zł, za egz. wst. 5,— zł, wstępne 10,— zł	średni	150,—	10,—	20,—
Muzyka kościelna		wyższy	200,—	15,—	25,—
Organy	kurs wyższy: opl. roczna 100,— zł, za egz. wst. 5,— zł, wstępne 10,— zł	średni	150,—	10,—	20,—
		wyższy	200,—	15,—	25,—

Dzieci urzędników państwowych etatowych w czynnej służbie korzystają z 50% ulgi w opłatach rocznych i wstępnych.

Nauka na wydziałach instrumentów dętych, kontrabas, harfy i perkusji jest bezpłatna.

Dyrekcja.

DLA PAN!

nowości na suknie, komplety i płaszcze

DLA PANÓW!

materiały bielskie na garnitury i płaszcze

poleca tanio

W. GROSZKIEWICZ, Poznań, St. Rynek 59

DYWANY — CHODNIKI — FIRANY — KOLDRY.

Skład sprzętów kuchennych

tow. krótkich, zaprowadzony, sprzedam, powód wyjazd, objęcie 3 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 11 254.

Pamiętki I. Komunii św. złote i srebrne

- medaliki
- łańcuszki
- różańce
- otłarżki
- ryngrafy
- zegareczki
- budziczki
- spinki, broszeczki, ołówki itd. itd.
- poleca

W. SZULC

plac Wolności 5
Ceny bardzo niskie
wybór wielki

Pg 4127-22.5

A. KOSZEWSKI

Stary Rynek 61
sprzedaje najtaniej
Łóżka metalowe
Wanny kąpielowe
Wanny do prania
Kociołki do prania
Wagi stołowe
Odwadźniki
Żelazka do prasowania elektr., okow. i zwykłe
Maszynki gazowe
Maszynki d. mięsa
Pg 4064-20.44

Tapety Linoleum Ceraty Chodniki Dywany Dywaniki

w wielkim wyborze poleca

Zb. Waligórski

ul. Pocztowa 31
telefon 12-20
Przyjmuje asygnaty
Tow. Kredyt.

OTWARCIE WYTWORNEGO OGRODU

przy Kabarecie

„PALAIS DE DANSE“

ulica Piekary 16/17 - Pasaż Apollo - Telefon 11-92

Z oświetlonym dancinżem marmurowym na świeżem powietrzu — Codziennie w ogrodzie od godziny 10-tej wieczór, występy artystyczne sił krajowych i zagranicznych!!!

Co niedzielę i święta od godziny 5-tej po południu „FIVE O CLOCK TEA” z programem artystycznym - nakrycie 2,— zł.

W KABARECIE i OGRODZIE od 1 czerwca r. b. całkowita zmiana programu artystycznego!

Na czele rewelacyjnego programu:

TUSIA MASŁOWSKA
Wodewilistka - tancerka

UROCZA WIEDENKA ELLEN NAVARO
Tańce ekscentryczne

ATRAKCYJNY DUET WĘGIERSKI NITA et ROY
Tańce akrobatyczno-modernistyczne

Nowozaangażowana orkiestra (8 osób) pod batutą znanego kompozytora i zdobywcy wiele nagród **CZESŁAWA ŻAKA**

Wstęp wolny!

DYREKCJA:

ng 11 001. **W. DĄBROWSKI i L. SZYLKOWA.**

Mieszkanie

6 pokojowe, słoneczne, komfort, czynsz 160,— zł przy ulicy Słowackiego 38 do wynajęcia zaraz. Informacje Bank Gospodarstwa Krajowego. dg 2538

DROGERJA - PERFUMERJA

w Poznaniu, przy najruchliwszej ulicy, jest zaraz na dogodnych warunkach do sprzedania lub wydzierżawienia. Korzystna okazja do usamodzielnienia się rzutkiego kupca. Oferty do Biura Ogłoszeń J. Jagielski, Poznań, Ratajczaka 27 pod „Drogerja”. ng 10 942

Resztówka

okazyjnie do sprzedania, składająca się z pięknego parku graniczącego z lasem i ogrodu owocowo-warzywnego — razem 38 morg. W parku ładny wygodny murowany dom na wysokich sklepionych suterrenach o 11 pokojach, oficyna, piętrowa murowana, budynek gospodarski i lodownia. Miejsce ciche i zdrowe o wysokiej kulturze. Szosa, stacja kol. i autobusy w miejscu. Od Poznania 35 km., od dużego miasta pow. 5 km. Adres: „Ziemiącin” pocz. Ostrobróg Wlkp. zg 11 252

III. 2. U. 1/35. W sprawie upadłościowej firmy K. Sobieraj w Jarocinie zawiadamia się, że ustalona lista wierzycieli wystawiona została do wglądu w sekretariacie cywilnym Sądu Grodzkiego w Jarocinie, pokój nr. 14 od dnia 15 do 30 czerwca 1935 r. w godzinach urzędowych. Jarocin, dnia 17 maja 1935 r. Sąd Grodzki. ng 11 031

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1311 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmują się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11.00.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

1. KAMIENICE

Willa
w Puszczykowie słoneczne, bez kurzu, 4 pokoje, ogród, piękny widok z powodu pobudowania większej do sprzedania. Idealny pobyt dla dzieci i nerwowo wyczerpanych. Oferty pod ng 10 486 Kurjer Poznański

Kamienica
nowobudowana składem 26 000, wpłaty 15 000, dochód 3 600,—. Bloch. Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 90 215

Kamienica
65 000, wpłaty 35 000, dochód 9 500. Bloch. Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 90 420

Kamienice
czynszowa kupie bezpośrednio od właściciela. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 407

Kamienice
nowa komfortem wpłaty 60 000 reszta amortyzacja sprzed Ratajczak, Poznań, Jezuitska 12. zdg 90 201

Dom
kupie 2x3 rotówka nowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 264

Kamienice
piętrowa, dużym, od 30 lat zaprowadzonym składem, rynek, prowincja, koleje, duże targi (Spokoi), kuchnia, 3 pokojowy dom czystszy, zdrowy, uśmiech meza, słabego zdrowia korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 443

Tynkuje
odnawia domy budowniczy Radziński, Wodna 13, telefon 13-07. zdg 84 121

Kamienice
dobrze rentująca się w dobrym punkcie handlowym poszukuje się celem kupna. Wpłaty 20 tys. zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 552

Kamienice
komfortowa, narożnik, czteropiętrowa, 2 składami, dochód 26 000, cena 160 000, wpłaty 90 000.

Kamienice
średniości, cena 90 000, wpłaty 50 000, dochód 15 000 sprzed Maciejewski, Zwierzyniecka 8. Telefon 62-60.

Kamienice
(Lazarz) dochód 15 795, za 138 000, wpłaty 40 000, reszta amortyzacja sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 663

Kamienice
centrum, większe mieszkania, komfortem, wpłaty 50 000,—, sprzedaż Ratajczak, Poznań — Jezuitska 12. zdg 90 662

Kamienica
ze składem Poznań, dochód 10 tys. rocznie tanio sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 605

Dom
maszynowy 36 ubikacji, 3 składy, piekarniwo, rzeźnictwo, mieszkanie prowincji na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 610

Kamienice
3 piętrowa z mieszkaniami 3 i 4 pokojowymi sprzedam za 8 1/2 roczny dochód. Potrzeba do kupna 100 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 494

Kamienice
lub wille, nowowypudowane, triko w centrum miasta — kupie wprost od właściciela. Oferty do Kurjera Pozn. pod zdg 90 532

Kamienice
przy wpłacie 20 000 — 25 000 zł kupie (najchętniej nowa). Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański dg 2605

Wille
kupie blisko Poznania, Irkiewicz, Paźkowo. zdg 90 571

Dom
mieszkalny i fabryczny z obszernymi ubikacjami i budynkami gospodarczymi na Jezycach do sprzedania przy wpłacie 60 000 — 70 000 zł. Nadaje się na każde przedsiębiorstwo przemysłowe — handlowe. Prąd na siłę i światło, para, centralne ogrzewanie i winda do dyspozycji. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 90 802

Wille
czynszowa, donosi 9 000, sprzedam 70 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 114

Kamienice
nowa komfortowa przy tramwaju sprzedam 70 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 728

Kamienica
komfortowa, narożnikowa, składami, donosi 20 000, sprzedam 160 000 Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 709

Kamienica
komfortowa, centrum, donosi 12 tysięcy, cena 85 tysięcy, gotówka taniej. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 708

Okazja
Kamienica nowa, 5 piętrowa — przynosi 20%, wpłaty 10 000, reszta amortyzacja długoterminowa. — Dom Złeczeń, Poznań, Wrocławska 22. zdg 90 868

Za gotówkę
kupie dom trzymieszkanowy z ogrodem, na periferii Poznania, najchętniej od strony zachodniej (Lazarz, Górczyn, Jezycy) ewtl. przy Alei Szlagowskiej, mieszkanie trzypokojowe, z komfortem Rozporządzam gotówką około 25 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański dg 2554

Wille
lub dom w Poznaniu, niedaleko od tramwaju, dwa lub trzy mieszkania, po 2, 3 lub 4 pokoje z komfortem i ogrodkiem kupie, otówki do 25 tysięcy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dg 2553

Wille
4 pokojowa nowa Puszczykowie blisko dworca tanio sprzedam. Ratajczaka 12, m. 8, telefon 53-52 zdg 91 048

Willa
trzymieszkanowa przy tramwaju ogród 30 000, wpłaty 20 000. Kossmann, Fredry 6. zdg 91 034

2. PIENIĄDZ

2 500
szukam na gospodarstwo, za procent dam wolne utrzymanie s mieszkaniami. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 095

Złote
marki sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 518

Poszukuje
wspólnika wyznania katolickiego, z gotówką 25 000,—, hurtowy import owoców południowych w Gdyni. Zgłoszenia „Import” Kurjer Poznański, Gdynia, ng 10 585

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Letniska
w malowniczych, górzystych okolicach na Podhalu Mszanańsko-Limanowskim dla pragmatycznych i wycieczników. Pokoje w domach górskich już od 15 zł miesiecznie. Tanie pensjonaty. Pomieszczenie z wiktorem w dworach ziemiańskich. Informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje Komisja Letniskowo-Turystyczna przy Wydziale Powiatowym w Limanowej, województwo krakowskie. dg 2522

Rymanów
Zdrój. Pierwszorzędny pensjonat „Krystyna” przyjmuje gości po cenach bardzo przystępnych. ng 10 493

Wisła
pensjonat Niebieszczańskiej, woda, las, ceny niskie, zdg 87 561

Nad morzem
dwór dużego majątku przyjmuje letników. Prospekt na życzenie. Sulice, pow. morski, zdg 87 738

Krynica, pensjonat Zamek
Chcesz się leczyc w Krynicy i być zadowolony? Zamieszkać chętniejszajski pensjonat Zamek. Utrzymanie pierwszorzędne od 6 zł. ng 10 823

Krynica
Willa „Danusia”, obok Patrij. 5 zł. zdg 80 256

Puszczykowie
Willa Zofja. Pokoje, utrzymaniem. zdg 80 249

Letnisko - dwór
nad Notecią przyjmuje letników od 1 czerwca codziennie utrzymanie 3 zł. rodziny taniej. Obiekt, poczta Buszkowo, Żnin. zdg 90 597

Puszczykowie
1-3 pokoje, kuchnia, weranda. Blisko Warty. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 679

Przyjmuje
na czas letni przy lesie państw. Strzelecki Gaj z utrzymaniem 2 pokoje. Zgłoszenia Dunke, sołectwo, Podstolice, o. Budawa, dg 2525

Wieś
lasy, jezioro, obfita kuchnia. — Strzelecka 26 — 3. zdg 90 696

Letniska
w okolicy Poznania (las, woda), z utrzymaniem lub bez utrzymania poszukuje lekarz z rodziną. Zgłoszenia „Par”, Poznań, pod 54,442. Pg 4303-54,442

Puszczykowie
pensjonat Sielanka Poznańska 30 poleca pokoje umeblowane utrzymaniem. zdg 90 722

Jastrzebia
Góra, pensjonat „Ojca” 5,50. Informacje Ratajczaka 26. Kalksteinowa. zdg 90 786

Puszczykowie
willa Ostoja poleca pokoje z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia: Poznań, Piekary 2. Stow. św. Zyty. zdg 90 848

Zdzisław
Pensjonat „Dziechcinka” przyjmuje zgłoszenia na sezon letni. Pokoje 2-3-osobowe, kuchnia pierwszorzędna. Informacje Kosobudzka, telefon 61-54. dg 2 547

Wydzierzawie
letnisko w lesie Promnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 885

4. OSOBISTE

Trwałą ondulację
farbowanie włosów, manicure, peruczki i t. d. wykonuje fachowo — Salon de Coiffure — Muszyńskiego, 27 Grudnia 4. — 3 Maja 3. ng 9560

Za
długi mej żony Weroniki Zagrodzkiej z domu Owsianowska, nieodpowiadam. Kazimierz Zagrodzki, Poznań, Łakowa 14. zdg 90 065/6

Pamiętki I Komunii świętej
zegarki, medaliki, łańcuszki, wielki wybór najtaniej

Stefan Hubert
św. Marcina 45 (po stronie Zamku). ng 10 396

Czekoladowy, pomarańczowy, orzechowy,

może być także **podwielczorek za jeden złoty** (Weber Nowa 4). ng 9 602

Unleważnia
sie weksle wystawione w blanco 1 000 zł akcept Józef Sternal, Kobylniki, żranci Joanna Sternal, Jan i Maria Sternalowie Poznań 500 zł akcept Józef Sternal, Józef Sternal, Kobylniki. zdg 90 880/90

6. OZENKI

Kupiec
lat 33, pozna panna ewentualnie młoda wdówka, własnym mieszkaniem, cokolwiek gotówki celem ożenku. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 90 682

Pragnę
poznać w celu matrymonialnym pannę lub wdowę do lat 42, posiadającą skład lub inne realności. Jestem kawalerem, na posiadanie z własną oszczędnością 9 tys. gotówki. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 90 465

Pozna
pana inteligentnego, szlachetnego, niekoniecznie bogatego, nie przystojnego, kobieta lat 25, o przystojnym, kochającym w cęspodarni i dom kochającym w matrymonialnym. — Łaskawe lu matrymonialnym. — Łaskawe lu matrymonialnym. — Łaskawe lu matrymonialnym. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 798

Wdowiec
lat 42, czworo dzieci, wolnym mieszkaniem, poszukuje żony — młodej wdowy bez dzieci lub starszej panny cokolwiek gotówki. Oferty wraz fotografiami, które chętnie wrócić. Kurjer Poznański zdg 90 782

Dla
szwagierki, inteligentnej panny, właśc. kolonij., braku znajomości, szukam męża 35, urzędnika, kupca, Gotówka, wspólne dobro. Oferty fotografiami Kurjer Pozn. zdg 90 706

Student
lat 26, szuka żony, która swa
pozycja Kurjer Poznański
Oferty zdg 90 769

Pan
zdrowy, przystojny, lat 40, z a-
kademickim wykształceniem, —
realności i niele pro-
wieszającego przedsiębiorstwa w
sperującemu miesiące Wielkopolski
poszukuje z braku odpowiedzialnej
znajomości przystojnej, milej
kulturalnej panny lub wdówki
kulturalnej. Dla rozszerzenia przed-
siębiorstwa, czyli dla wspólnego do-
bra, a nie dla zasady, pożądanym
posag od 20 tysięcy. Pośrednic-
two krewnych lub znajomych
mile widziane. Poważnie tylko
zgłoszenia z fotografią do zwrotu
tu uprasza się nadsyłać do Ad-
ministracji Kurjera Poznańskiego
pod zdg 90 988

Krewniaczka
moja z prowincji, niebiedna, prze-
milla, ładna, klasycznej urody szat-
ynka, lat 23, muzykalna i wy-
kwalifikowana, pozna przystojnego,
kulturalnego i inteligentnego, na-
dzielonego do celu matrymonjal-
nego. Dyskrekcja zapewniona. Po-
ważnie tylko krewnych, pożądanym
Tylko poważne, nieanonimowe
zgłoszenia pod zdg 90 986 Kurjer
Poznański.

Młodzieniec
lat 37, katolik szuka dobrej żo-
ny, celem wspólnego dobra in-
teres lub pieniądze pożądanym.
Oferty z fotografią której zwrot
zapewniam Kurjer Poznański
zdg 91 032

7. SPRZEDAŻE

Restauracje
sprzedam. Poznań, Klasztorna 2.
zdg 90 649

Szafa
nowa garderoby, bielizny, 47 zł.
Stolarska, Poznań, ul. Działowy 7.
zdg 90 644

Wyprzedaż obuwia
damskiego, koloru jasne, c-
ciemniejsze, najprzedniejszego gatun-
ku niżej połowy ceny fabrycznej
tylko za gotówkę. Polska Centra-
ła Spółdzielczych Spółdzielni Ko-
lolejowych Poznań, Stary Rynek
nr. 40/47. Pg 3873-18.84

Największa fabryka pianin Sommerfelda
dostarcza nowe pianina za wpła-
ta 300.— zł resztą płatna na do-
godnych warunkach. Niskie ceny
Gwarancja. Skład fabryczny Po-
znań, ul. 27 Grudnia 15 ng 8336

Mebel ogrodowe
stalowe! Leżaki — Bujanki —
Nowości:
Fotel klubowy ogrodowy.
Sprzęt Domowy
św. Marcin 9/10. ng 9570

Tapczany
materace sprężynowe, leżanki,
fotele, najtaniej pracownia Dlu-
ga 11. dg 2283

Planina
Bettina najkorzystniej: Kwiat-
kowski, Pierackiego 15. dg 2435

Fryzjerzy
żelazka ruch Deuss para 15 zł.
Poeny, Radiouxy. Maszynki e-
lektryczne, brzytwy, nożyczki,
niezrównane poleca okazynie
Wenzlik. Aleje Marcinkowskie-
go 19

Wszystkim księgarzom
oraz odsprzedawcom polecam
wielki wybór
książek
do
nabożeństwa
różańcy i
pamiętek
od pierwszej Komunii świętej.
M. Janda, Poznań,
Wodna 8.
Hurtownia Dewocyjno-Galante-
ryjna. dg 1972

Mebel
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań, Podgórna 13. Pg 3227/8

Kasa National
tanie, skład cygar. Górna Wilda
68. zdg 90 480

**Parasole, to-
rebki dam-
skie, walizy
portfele**
W. Czysz,
Poznań,
Szkołna 11.
dg 2 001

Drzewo
olechowe, opalowe, budowlane ta-
nio sprzedam. Telefon 77-46.
zdg 90 487

Z powodu likwidacji
tokarnie, prasa ekscentryczna,
frezarka, szlifarki, silniki elek-
tryczne do sprzedania. Poznań,
szkołna 27 a, m. 8. zdg 90 608

Jadalnia
stylowa bardzo tania. Stolarska,
Bukowska 9. zdg 90 480

Wytwórnia wyrobów cementowych (betonowych)
z własnym bogatym pokładem
wapi. blisko stacji kolejowej
większego powiatowego miasta.
na sprzedaż. Zgłoszenia do Ku-
rjera Poznań. zdg 90 533

Firma Stanisław Guzy
poczta Żolynia (Małopolska) po-
leca po cenach zniżonych krzesła
składane i leżaki. zdg 90 535

Sprzedam
silnik, prad stały, 220 Volt, 5 KM
do dźwigu z aparaturą elektryczną
do sterowania guzikowego na
3 przystanki. Oferty do Kurjera
Pozn. zdg 90 538

Parcele
przy Dąbrowskiego
Pianino
jak nowe zagraniczne, spiesznie
tanie sprzedam. Prusa 20, m. 13
zdg 90 175

Pianina
najkorzystniej u Drygasa, Pod-
górna 10 a. zdg 90 195

Kapelusze
koszule, kra-
waty, czapki
oraz wszelkie artykuły męskie
tylko z firmy
Józef Pluciński
Pocztowa 2

Tania sprzedaż
mebli używanych
Jadalnie — Sypialnie
Gabinety Salony Kuchnie
różne pojedyncze
sprzedaje — kur-uje tylko
Wielka 25,
Tani Skład Komisowy. ng 10 393

Antyki
największy wybór, ceny najniż-
sze. Pocztowa 22. dg 2 459

Dom
czteromieszkaniowy, elektrycz-
ność, przy Poznaniu tania. Dlu-
ga 3, mieszkanie 10, właścicielka.
zdg 90 747

Skład
bielizny towarem 3 500.—, cen-
trum. Wskaże Kurjer Poznański
zdg 90 737

Parcele
Solacz przy Wołyńskiej, Winlar-
skiej, wiadomość Szczanieckiej 1,
mieszkanie 19, telefon 74-15.
zdg 90 879

Jadalnia 425,—
nowoczesna, jak nowa
Gabinet
męski nowoczesny korzystnie
Salonik
komplet stylowy, dobrze utrzy-
many, solidne wykonanie okaza-
ynie

Sypialnia 250,—
dębowa białymi marmurami
Kasa National
dobrze utrzymana bardzo tania
Lustra
różne inne meble używane korzy-
stnie

Wielka 20
Okazyjny Skład. ng 10 943

Najtańsze parcele
budowlane przy Osiedlu
Warszawskim
bardzo korzystnie położone, świa-
ło, wodociąg oraz
2 domki
nowe, solidnie budowane, 2 duże
pokoje z kuchnią 544 m², parcela
opłotowana. Małecki, Droga De-
bińska 11. Telefon 11-90.
Pg 4 068-21.136

Tapczany
garnitury klubowe
fotele kanapy
leżanki materace tylko wprost
pracowni od fachowca Kapczyk,
Poznań, Wrocławska 13.
dg 2585

Płaszcz
Kostjomy
Komplety
najkorzystniej
wpro z fabryki
konfekcji damskiej
Wildowa, Syn,
Wodna 1.
Przyjmujemy asygnaty kredytowe
nr 8128-9

Mebel
poleca najtaniej
K. Bako, Stary Rynek 51
zdg 87 693/4

Mebel
Fabryka Mebli, Rynek Śródecki,
Żydowska 4, kilkadziesiąt kom-
pletów gotowych. dg 2493

Mebel
kupuje się najtaniej u Palacza.
Poznań Słusarska 4, pomiędzy
Wielką a Woźną. dg 2178-9

Dodatki do ubrań
najtaniej, największy wybór tyl-
ko u
Andrzejewskiego
Poznań, Szkołna 13. dg 2154/5

Drzewo budowlane
stolarskie
poleca G. Kowalkiewicz, Skład-
nica Drzewa, Strzelecka 14 a. Te-
lefon 14-95. zdg 90 823/4

Motocykl
Sarolea, billard automatyczny,
mechaniczna pralnie bielizny
sprzedam. Poznań, Matejki 68,
m. 11. zdg 90 711-12

Singera
maszynę szwską, skóry, polów-
ki sprzedam „Komis”, Poznań,
Półwiejska 38 a. zdg 90 901

Rzeźnictwo
nowoczesnie urządzone, czterop-
kajowe mieszkanie, centrum Po-
znania na sprzedaż. Zgł. Kurjer
Poznański zdg 90 696

Śpiężarz zbożowy
na terenie kolejowym pow. Gnie-
zno bez konkurencji, dobra ezy-
stancja. Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 898

Samochód
Fiat 422 km. limuzyna, używany,
w dobrym stanie sprzedam Schach,
Karlovice, poczta Kobylnica.
zdg 90 881

Dom
z ogrodem owocowym, 5 pokoi-
ków i przynależnościami w Staro-
lecie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 874

Skład
delikatessów, centrum pierwszej
klasy, zaprowadzony, tania, Dom
Złoty, Poznań, Wrocławska 22.
zdg 90 867

Skład
papieru, tytoni sprzedam. Adres
Kurjer Pozn. zdg 90 860

Wózek
dziecięcy na sprzedaż. Chwał-
szwo 7/8, m. 2. zdg 90 833

Księgarnie
skład papieru sprzedam, powód
wyjazd. Górna Wilda 59.
zdg 91 030

2
konie, platforme i wóz tania
sprzedam. Nad Wierzbakiem 30a
Solacz. zdg 91 023

Wóz
reklamowy i konia sprzedam. —
Zgłoszenia plac Sapieżyński 6 —
m. 24. zdg 90 567

Rowery
zwarancja od 95 zł.
„Marta”
Szewska 20. zdg 90 697

Rolls - Royce
4-osobowy kryty na sprzedaż. —
Kielman, Poznań, Piekary 9, m. 6
Pg 4904-22.17

Kapelusze
damskie, męskie, no-
woci wiosenne.
**Bieliznę -
Krawaty**
Pończochy - Rekawiczki
poleca najkorzystniej
Svenda - Drnek
Poznań, Stary Rynek 65 dg 3251/2

Odnowiona
kuchnia, stół, kanapa okazynie
zaraz. Św. Jerzego 3 — 4.
zdg 90 815

Powózki
używane dobrym stanie tania. —
Adamski, Piaskowa 7. zdg 90 810

Okazja
tania heblarka na sprzedaż. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 806

Skład
kolonialny, dobrze prosperujący,
z mieszkaniem, cena 6 000. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 90 807

Parcele
Jezyce korzystnie sprzedam. Zba-
szyńska 19, m. 3. zdg 90 724

Limuzynę
5 osobową w dobrym stanie spr-
zedam. St. Marecki, św. Wojciech
28, tel. 31-33. zdg 90 716

Superherodyna
oryginalna Telefonken, prad stały,
okazyjnie, Piekary 6, m. 2.
zdg 91 009

Parcele
Ławica przy lotnisku sprzedam.
Bittner, Dąbrowskiego 79.
zdg 90 954

Jadalnia
stylowa tania. Jadalnia dębowa
tania. Stolarska, Bukowska 9.
zdg 91 069

Różne meble
lampy gazowe, płyty marmuro-
we powodują przeprowadzki tania
sprzedam. Mostowa 24 — 8.
zdg 91 035

Sprzedam
krąg obrotowy do wagonów —
(Drehscheibe), zwrotnica (lewo)
łącznie z żelaznymi podkładami
i zapora, wagę do ważenia wo-
zów (15 000 kg). Do oglądania w
ruchu. R. Koeppel, Czarnków
n/Not. zdg 91 033

Antyki
tania wyprzedaż za bezcen z po-
wodu likwidacji. Woźna 9.
Pg 4810-54.447

Sypialnia
dębowa, patefon szafkowy. Wa-
rzyńska 19 — 1. zdg 91 055

Parcele
Zbąszyńska, Grochowska naro-
żnikowa natychmiast korzystnie.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 91 061

Maszyny
do pisania
biurowe
i kufereczkowe
„Continental”
Triumf techniki. Jakość niedo-
ścigniona. — Przedstawicielstwo
Przygodzki, Hampel i S-ka
Poznań, Sew. Mielżyńskiego 21.
Tel 21-24. ng 8333

Tanio
skład 2 pokoje, kuchnia zaraz.
Focha 69. zdg 90 255

Wózki
wybór tania. Trąbczyńska, Pie-
rackiego 11, podwórze.
zdg 81 979

Motocykl
„F. N.” 500 nowoczesny, mało u-
żywany korzystnie sprzedam Güt-
ter, Września. zdg 90 498

Dom
7 pokoi kuchnia, kąpiel, wolne,
ogrodziny, skrzydło, prze-
mieszany budynek, 5 lokato-ów,
skanalizowany, elektryczność, gaz
wodociąg, sprzedam tania. Gór-
czyńska 36. Gospodarz. zdg 90 498

Wózek
dziecięcy nowoczesny sprzedam.
Małeckiego 31, skład. zdg 90 499

Koszule
Krawaty
Kapelusze
najtaniej tylko u
Cegłowskiego
Pocztowa 5. ng 10 945

Tartaczne
stolarskie maszyny poleca Krzy-
żanowski, Poznań, Marcina 39.
zdg 90 836

Samochód
mały osob. sprzedam. Zaremba,
Górna Wilda 51. zdg 90 821

Parcele
pod wille, kamienice Debiec, Wil-
da, sprzedam. Zaremba, Górna
Wilda 51. zdg 90 820

Śliwińskiego
meble żydowska. dg 2607

Westfale
sprzedam. Warsztat blacharski,
Pocztowa 21. zdg 90 774

Mebel używane
wszelkie jak szafy, lustra, stoły,
kanapy, biurka,
jadalnie, sypialnie,
różne inne sprzęty użytku domo-
wego biurowego, sprzedaje oka-
zyjnie
Woźna 16
Nowy Dom Komisowy. ng 10 944

Radjo Philipsa
cztero lampkowy z głośnikami
jak nowy. Św. Marcin 39, m. 7,
od 14—18. dg 2541

Kilka
składow kolonialnych, maglem,
mieszkaniem. Zapewniona ezy-
stancja. Informacje Patrona
Jackowskiego 17 — 28.
zdg 90 759

Gabinet
nowy orzech kankaski bardzo ta-
nio Stolarska, Chłapowskiego 9,
Wilda. zdg 90 977

Słoje do szparagów
Szkoło restauracyjne
Galkowite wyprawy
tania tylko wprost Hurtownia
Porcelany, Wrocławska 24.
zdg 91 021

Skład
kolonialno-drogeryjny, mieszkanie
4 pokoje, sprzedam. Małeckiego
31. zdg 90 500

Pralnie
prasowalne tania sprzedam za-
raz. Adres Kurjer Poznański
zdg 90 502

„Gutenberga”
encyklopedje nowa, 20 tomów,
sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 507

Harmonjum
kółko, szafa. Adres Kurjer Pozn.
zdg 90 511

Maszyny do pisania
małe i duże, nowe i uży-
wane największy wybór
— najniższe ceny. —
Gwarancja. Skóra
S-ka, Poznań, Aleje
Marcinkowskiego 28.
ngr 8303

Losy wygrane
wyplacam.
Losy do I klasy już
sprzedaje
Kedziora, kolektor, Poznań, Sie-
roca 5/6. zdg 90 479

Kiosk
sprzedam. Adres Kurjer Pozn.
zdg 90 694

Mebel kuchenne
najtaniej. Łąkowa 4 a, stolarska.
zdg 90 661

Wapno
lasowane prima, bezka normal-
na 5 zł, dostawa domowa. Ma-
gazynowa 62, telefon 46-46.
zdg 90 650

Parcele
małe, wmiernione w Szlagu na
sprzedaż. Grobla 28, m. 2.
zdg 90 635

Kontrabas
tania sprzedam. Małeckiego 21,
mieszkanie 19. zdg 90 632

Perskie dywany
pieć sztuk, stare, dobrze utrzy-
mane. św. Marcin 39, m. 7.
dg 2 542

Tanio
szafy — lóżka — obrazy — lam-
py. Ratajczaka 11 a, m. 28.
zdg 90 750

Sprzedam
ładny pokój męski, francuski Em-
pir, odświeżony. Ratajczaka 88,
m. 8, stolarska. Przyjmuje od-
świeżanie antyków. zdg 90 875

Skład
kolonialny mieszkaniem, towarem
sprzedam. Adres wskaże Kurjer
Pozn. zdg 90 585

Alfa, Szkołna 10
narożnik Jaskółce
do Komunii św.
Książki do nabożeństwa. Łań-
cuzki. Różańca. Obrazki oraz
podarki imieninowe
wielki wybór, ceny niskie.
zdg 90 615

Pianino
krzyżowe na sprzedaż. Miekiewi-
cza 18, m. 7. zdg 90 614

Koń
na sprzedaż. Zórawia 19, mie-
szkanie 1. zdg 90 486

Pamiątki
do I. Komunii św. poleca Chwil-
kowski, św. Marcin 40, Zegarki
14 zł, medaliki srebrne z łańcu-
szkiem 3,50. zdg 91 018

Jadalnia
róża.
gabinet
orzechowy. Stolarska, Stolarska 2
zdg 91 016

Parcele
Łazarz ogrodem tania sprzedam.
Maciejewski, Zwierzyniecka 8,
telefon 62-66. zdg 91 015

Jadalka
stylowa okazynie. Ratajczaka
31, m. 5. zdg 91 013

Urządzenie
kolonialki tania. Dąbrowskiego
94. zdg 90 947

Wózek
biały prawie nowy. Bukowska
45 — 5. zdg 91 052

Aparat
Zeiss-Ikon 9x12, przybory, jak
nowy tania. Zgłoszenia 9—12,
Marcin 9/10, m. 14. zdg 90 893

Rowery
męskie 105,—, ballon 115,—, 5 lat
gwarancji tylko firmie Nowa-
czyk, Poznań, G. Wilda 30.
dg 2 445/6

10. MAJĄTKI

Majątki
ziemskie parceluje szybko za 2
procent. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 90 520

Kupię
majątek lub zamienie kamienicę
w centrum na majątek. Oferty
Kurjer Poznański dg 2517

Mająteczek podmiejski
dochodowość ustalona, ryby, las,
park, piękna willa, 75 mórg do-
brej ziemi, szybko, tania sprzeda
właściciel. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 90 984

Majątek
550 mórg 203 lata w niemieckich
rekach z martwym i żywym in-
wentarzem sprzedam. Maciejew-
ski, Zwierzyniecka 8, telefon
62-66. zdg 91 024

11. KUPNA

Zakład
fryzjerski w Poznaniu kupię. —
Wl. Orłowski, Krzyw. zdg 90 542/3

Monety (pieniądze)
złote, srebrne kupię każdą ilość.
Zegarmistrz Szynszak, wejście z
bramy. Poznań, św. Marcin 75.
zdg 90 674

Srebro
złote, brylanty, kwity lombardo-
we kupuję i płaci najwyższe ceny
W. Kruk,
jubiler, Poznań, 27 Grudnia 6.
dg 2436

Plac budowlany
pod dom czynszowy średniej
wielkości tylko 1 a położenie —
śródmieście, Jezyce, Łazarz. Zgło-
szenia do „Par”. Aleje Marcin-
kowskiego 11, pod nr. 22.2.
Pg 4125-22.2

Pompe
basen do wody rury 1/4. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 90 098

Plac
z domkiem Jezyce, Łazarz, Wil-
da kupię. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 100

Masło
deserowe zakupuje pół centnara
dziennie. Becker, ul. 3 Maja 5.
zdg 90 858

Perski dywan
duży i mały kupię. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 90 826

Dom
nowy kupię, 8 000 wpłaty gotów-
ki. Górczyn, Ławica, Debiec. —
Dokładne położenie, warunki.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 553

Dom
lub parcele kupię. Wpłaca 4 000.
Reszta 500 zł miesięcznie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 90 555

Kupię
używany, dobry aparat fotogra-
ficzny 9x12. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 90 651

Kupię
konia i platforme w dobrym sta-
nie. Chwaliszew

FIRMA EDMUND RYCHTER ZAWSZE WIERNA SWEJ DEWIZIE

NISKIE CENY WYSOKIE GATUNKI TOWARÓW.

Kupując w naszych magazynach odbiorca wydobywa **MAXIMUM** z każdego wydanego złotego ponieważ nie cena lecz **JAKOŚĆ** decyduje. **POLECAMY: PALTA** wiedeńskie fasony na jedwabiu — **Ulstroragłany** — **Ubrania męskie** — **Spodnie** — **Golfy** — **Bryczesy** — **Wiatrówki** — **Kurtki skórzane** — **Płaszczki i Peleryny gumowe**. **Materiały z metra** w setkach deseni i kolorów do dyspozycji Szan. Kupujących

Szczególną uwagę zwracamy na nasze chlubnie znane **Serja I. 120,- zł Serja II. 100,- zł Serja III 80,- zł** trzyczteryjne wykonanie ubrań męskich na miarę; Krój, dodatki i wykonanie na wysokim poziomie. Następnie polecamy **UBRANIA LUKSUSOWE** z najlepszych szewiotów i czesanek bielskich od **130,- do 175,-** Nasze oddziały wykonania na miarę stoją u szczytu doskonałości. **6-ciu** pierwszorzędnych krojczych tworzą z dobrego **najlepsze**.

Przebój Sezonu — Wykwintne **palta** na jedwabiu — **Jeden Fason** — **Trzy Ceny** — Dla każdej kieszeni — **50, 75 i 95 zł** Wystawa i sprzedaż powyższych **pałt** przy ul. **Franciszka Ratajczaka 2**

GOTOWE FUTRA stale na składzie.

Wydajemy nasze towary także za bony Tow. „Kredyt”

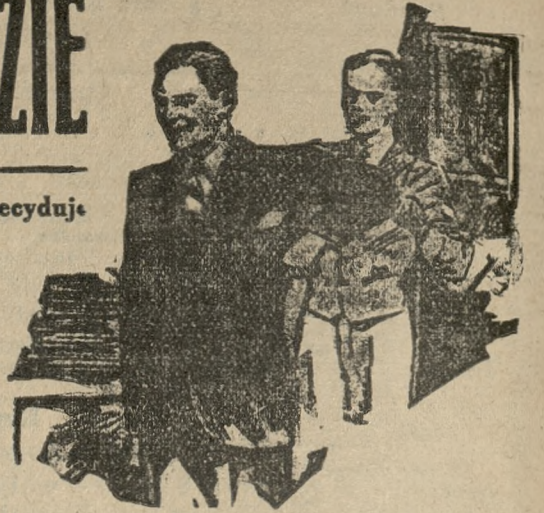
EDMUND RYCHTER

ul. **Wrocławska 14** **Poznań**
telefon 21-71
ul. **Franciszka Ratajczaka 2**

ul. **Wrocławska 15**
telefon 54-93

ul. **Kaliska**
tel. 35

Ostrów Rynek
tel. 34
Wielkopolski

Trzypokojowe informacje bezpłatnie
czteropokojowe Słowackiego
pięciopokojowe Marcina
sześciorokojowe Ratajczaka „Jur” Piekary 26. zdg 90 934

Pokój kuchnia dom ogrodowy na św. Rocha, rok zgóry. Dolna Wilda 13/14. parter. zdg 90 928

Trzypokojowe kuchnia oraz
Siedmiopokojowe komfortowe, słoneczne I. piętro. Zgłoszenia u dozorkcy Chelmońskiego 22. zdg 91 028

Mieszkanie 2 pokoje kuchnia wolna. Główna nr. 60. zdg 91 005

Próżny pokój bez kuchni, wynajme. Nowomiejski 9 — 9. zdg 91 003

Jednopakojowe Telefon 77-44 (Górczyn), gospodarz. zdg 90 995

Pokój próżny, osobne wejście, Dolna Wilda 32. zdg 91 065

13. SZUKA MIESZK.

3-4 pokojowego poszukuje urzędnik, dobry płatnik. Oferty Kurjer Poznański pod zdg 90 102

Bezdzietne małżeństwo poszukuje od 1. 6. pokoju z kuchnią lub bez wprost od gospodarza lub pokoju próżnego z urządzeniem kuchennym za miesięczną płacę. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 115

Trzy pokoje kuchnia słoneczne zaplace czynsz zgóry. Oferty Oredownik, Poznań d 2521

Od 1 sierpnia poszukuje 4-5 pokojowego, wyższy urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 554

Pokoju kuchni dobry płatnik Oferty Kurjer Poznański zdg 90 569

Etatowy mała rodzina poszukuje dwa, trzy pokoje kuchnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 660

Pokoju kuchni, okolica Rynku Wildeckiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 653

Stróżostwa poszukuje młode małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 657

Pokoju próżnego poszukuje starszy urzędnik państwowy śródmieściu od gospodarza albo rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 584

50,- otrzyma, kto wskaże i umożliwi konkretne objęcie portierstwa z mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 515

Jastrzębia Góra na cały sezon czwartek — wrzesień 300 zł trzy pokoje urządzeniem kuchennym. Zgłoszenia Pawła Piotra, Jastrzębia Góra, powiat morski. zdg 90 831

2-pokojowego mieszkania, centrum poszukuje młode małżeństwo pewny płatnik Oferty Kurjer Poznański zdg 91 054

Urzędnik państwowy poszukuje dwa pokoje kuchnia śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 873

Etatowy urzędnik, kawaler, poszukuje pokoju z kuchnią. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 993

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Pięciopokojowe Wierzbicie, zamienie trzypokojowe, słoneczne, okolice centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 663

15. POKOJE UMEBL.

Szwajcarska 14 — 4, dwuosobowy — małżeństwu. zdg 90 640

Biały balkonowy inteligentnej pani. Ratajczaka 19. m. 11. zdg 90 367

Długa 4 — 6. zdg 90 010

Pokoik używaniem kuchni. Woźna 14 b. m. 17. zdg 90 601

Skarbowa I. m. 5. II. Frontowy. utrzymaniem. zdg 90 503

Pokój utrzymaniem bez. Kreta 5. m. 22. zdg 90 504

Słoneczny dwuosobowy, jednoosobowy. Ratajczaka 11 a — 70. zdg 90 508

Pokój tania panom. Woźna 22 — 5. zdg 90 587

Małżeństwa bezdzietnemu. Łąkowa 9 — 9. zdg 90 748

Frontowy niekrepujący, telefon. Działyńskich 11. Matuszek, parter, lewo. zdg 90 566

Zielona 3 — 6. zdg 90 568

Niekrepujący frontowy. Chwaliszewa 75. m. 7. zdg 90 579

Cieszkowskiego 1 — 5, próżny, balkonowy. zdg 90 796

Frontowy Szkolna 9. m. 8. zdg 90 794

Pokój pokoik. Górna Wilda 15 — 6. zdg 90 795

Wynajmę Fółwiejska 11. m. 5. zdg 90 792

Frontowy Ogrodowa 2 — 7. zdg 90 729

Frontowy Kreta 24. m. 3. zdg 90 727

Słoneczny Mostowa 26. Szulc. zdg 90 726

Klatki frontowy, bez pościeli 30. Nowa 5. m. 5. (Murna). zdg 90 725

Elegancki czysty, panu. św. Józefa 9 a. mieszkanie 4. zdg 90 684

Pokój Marcin 54. mieszkanie 26. zdg 90 657

Frontowy Matejki 5 — 9. zdg 90 656

Wspólny paniąkom własna pościel. Skarbowa 13. m. 2. zdg 90 655

Pokój Żydowska 27 — 5. zdg 90 652

Małżeństwu Józefa 9 a — 11. zdg 90 648

Pokój utrzymaniem. Ogrodowa 2 — 8. zdg 90 647

Pokój tania. Mostowa 14 a, Łaszczewska. zdg 90 646

Centrum odnowiony. — Drowa Szubertowa, Kreta 5. zdg 90 645

Frontowy słoneczny. Niegolewskich 2. m. 5. zdg 90 642

Pokój 2 panom. Wielka 4/5 — 5. zdg 90 641

Małecznego 5 — 19. zdg 90 634

Pokoje dwa kuchnie odstapie. Jeżyce. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 112

Dobrze umebłowany. Plac Bernardyński 3. I prawo. zdg 90 689

Balkonowy 1-2 osobowy utrzymaniem. bez. Wielkie Garbary 21 — 6, narożnik Wielkiej. zdg 90 661

Wspólny dla pani. Strzelecka 13 — 16. zdg 90 681

Pokój Wierzbicie 32. m. 3. zdg 90 680

Dwa pokoje umebłowane odnajme. ul. Młyńska 4. m. 4. zdg 90 678

Czysty słoneczny, niekrepujący dwom panom. Wielka 18 — 14. zdg 90 676

Pokój dla pań. Niska 5. m. 11. zdg 90 677

Pokój słoneczny dla dwóch pań. Reva 5. mieszkanie 7. zdg 90 671

Pokój utrzymaniem. św. Marcin 66/67. mieszkanie 10. zdg 90 668

Frontowy Wierzbicie 27. m. 5. zdg 90 667

Most Teatralny — dwuosobowy — jednoosobowy. Dąbrowskiego 15 — 3. zdg 90 665

Dwuosobowy Półwiejska 38 a — 17. zdg 90 664

Solidnemu niekrepujący, elektryczność. Graniczna 13. m. 11. zdg 90 550

Elegancki pokój wynajme. Ogrodowa 5. m. 16. zdg 90 580

Wielkie Garbary 5 — 10. zdg 90 582

Dwuosobowy balkonowy tania. — 27 Grudnia 5-10. zdg 90 703

Chwaliszewo 74 — 7. zdg 90 617

1-2 niekrepujące. Małecznego 26. m. 4. zdg 90 618

Niekrepujący frontowy. Wrocławska 14 — 10. zdg 90 619

Korzystnie Matejki 1. mieszkanie 4. zdg 90 620

Dwuosobowy tania urzędnikom. Wierzbicie 20 — 3. zdg 90 621

Pokój panu. — Patrona Jackowskiego 3-8. zdg 90 625

20, pokoik wszelkimi wygodami. — Skryta 14-7. zdg 90 627

Balkonowy jedno — dwuosobowy utrzymaniem — bez. telefon. Matejki 51. m. 6. zdg 90 519

Wygodny pokój. 2 albo 1 łóżko. Śródmieście. Bukowska 15. m. 7. zdg 90 523

Działyńskich I. m. 14. wysoki parter. frontowy. zdg 90 524

Pokój słoneczny do wynajęcia. Rynek Łazarski 10. m. 16. zdg 90 525

Długa 4 — 6. zdg 90 483

Jedno- dwuosobowy dobrem utrzymaniem. Ratajczaka 15. m. 3. zdg 90 609

Dwuosobowy Pierackiego 10. m. 8. zdg 90 611

Próżny małżeństwu, słoneczny, łazienka Ostroroga. Zakret 13. zdg 90 490

Pokój niekrepujący przyjezdному. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 90 497

Elegancki dwuosobowy. Kreta 6. m. 7. zdg 90 457

Frontowy Marcina 3 — 10. zdg 90 574

Niekrepujący Skarbowa 4 — 15. zdg 90 827

Niekrepujący panu. Marcin 37. m. 9. naprzeciw Pierackiego. zdg 90 745

Słoneczny niekrepujący — kuchnia. Zielona 3 — 5. zdg 90 744

Przy Zamku niekrepujący, nobliwy, elektryczność, łazienka. Waly Jana III 11 — 4. zdg 90 739

Aleje Marcinkowskiego 3 a. m. 9. frontowy, elektryczność. panu na stanowisku. zdg 90 733

Czysty (kuchnia). Długa 4. m. 13. front. zdg 90 731

Centrum Masztalarska 7 — 8. zdg 90 825

Pierackiego (Gwarna) 17. m. 21. pokój czysty, elektryczność. zdg 90 822

Pokój Pocztowa 22. m. 9. zdg 90 821

Pana Kreta 5 — 9. zdg 90 908

Ładny (telefon). Piekary 9 — 2. zdg 90 899

Słoneczny pokój. Fredry 4 II. zdg 90 700

Próżny ewentualnie umebłowany. słoneczny pokój łazienka, usługa do wynajęcia. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 90 699

Pana Staszica 5. 23. zdg 90 898

Pokoik umebłowany. Poznańska 27 a. I. prawo. zdg 90 813

Pani pokój, elektryczność 18 zł. Adres Kurjer Pozn. zdg 90 800

Pokój klatki schodowej. — Wrocławska 35 — 3. zdg 90 799

Słowackiego 38. m. 9. zdg 90 801

Centrum Kreta 6-1. I. kulturalnym. zdg 90 797

Słoneczny Focha 38. m. 7. zdg 90 720

Dla pana wspólny Rybaki 20 a. m. 7. zdg 90 715

Ładny Szymańskiego 4 — 5. zdg 90 772

Pokój czysty małżeństwu. Wierzbicie 43 — 7. zdg 90 773

Mały tania. Marcina 4 — 3. zdg 90 777

Gołębia 4 — 4. zdg 90 778

Elegancki słoneczny, niekrepujący. Wierzbicie 18. m. 34. zdg 90 781

Frontowy Marcin 22. skład papieru. zdg 90 783

Ratajczaka 27 — 5, duży frontowy. zdg 90 784

Ratajczaka trzyokienny frontowy, bardzo elegancki, zaraz. Adres Kurjer Pozn. zdg 90 850

Pokój słoneczny solidnemu. Wilda. Czesława 10. m. 7. zdg 90 692

Inteligentnym fortepianem wygodami, utrzymaniem. Niegolewskich 2. m. 4. zdg 90 691

Słoneczny I piętro, willa, fortepianem. Orzeszkowej 1/2. zdg 90 755

Jedno- dwuosobowy solidnym panom. — Małecznego 11. m. 7. zdg 90 756

Niekrepujący utrzymaniem — bez. Słowackiego 25 — 11. zdg 90 757

Pokój Półwiejska 7. m. 6. zdg 90 758

Elegancki niekrepujący, utrzymaniem, także dwuosobowy. Ogrodowa 18 — 4. zdg 90 866

Urzędnicze słoneczny, czysty, korzystnie. — Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 90 770

Pokój Grunwaldzka 5 — 6. zdg 90 976

Pokój wynajme. Matejki 57. m. 1. zdg 90 971

Niekrepujący Piotra Wawrzyńca 24 — 8. zdg 90 969

Pokój Śniadeckich 11. m. 11. zdg 90 966

Słoneczny Łąkowa 10. m. 9. zdg 91 020

Pokoik pani. Woźna 10 — 14. zdg 91 017

Czysty słoneczny. Ratajczaka 31. m. 5. zdg 91 012

Kraszewskiego 8 — 23, mały frontowy. zdg 90 951

Frontowy używaniem kuchni zaraz. Słowackiego 48. m. 6. zdg 90 952

Jasna 12. m. 3. słoneczny. zdg 90 950

Małżeństwu bezdzietnym, telefon. Słowackiego, wejście Prusa 2. m. 10. zdg 90 948

Pokój utrzymaniem — bez. Dąbrowskiego 36 — 15. zdg 90 946

Pokoik kulturalnym. Jackowskiego 9. — m. 10. zdg 90 944

Pokój frontowy. Jeżycka 45 — 7. zdg 90 941

Słowackiego 25 — 13. zdg 91 053

Podgórna 2 a — 9, utrzymaniem — bez. zdg 91 051

Niekrepujący skromny. Sapieżyński 3. Brylski, III. zdg 90 895

Śródmieście czysty panu. Garncarska 2 — 8. zdg 90 894

Dwuosobowy z utrzymaniem tania. Kreta 24. mieszkanie 4. zdg 90 854

Tani pokój. Szwajcarska 24 — 9. zdg 90 852

Umebłowane pokoje zaraz wynajme, utrzymaniem — bez. Telefon — łazienka. Obiady na miejscu. Pałac Działyńskich, Stary Rynek 78. mieszkanie 4. zdg 90 980

Pokój Szwajska 9 — 8. zdg 90 979

Dworcu Focha 27. front II. Sypniewska. zdg 90 846

Przyjezdному Ratajczaka 9 — 8. zdg 90 845

Miły niekrepujący. Strzelecka 3 b. m. 8. zdg 90 843

Frontowy Mostowa 29 — 7. zdg 90 830

Słoneczny frontowy. Plac Bernardyński 1 — m. 5. p 2222

Pokój
Szymborskiego 3, m. 6.
zdg 91 041

Dwa pokoje, używające kuchni, od 1 czerwca. Zielona 1, m. 4.
zdg 90 888

16. SZUKA POKOJU

Pokoju
próżnego, dużego poszukuje małżeństwo. Cena Kurjer Poznański zdg 90 666

Niekrepującego
majątek tylko Wilda. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 548

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoju do 30 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 579

Próżnego
stancjonalnego, dużego początek Jędrzej używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 975

Panu
skromnego 12.— Oferty Kurjer Poznański zdg 90 965

Pokoju
próżnego poszukuje małżeństwo. Pół roku zdg. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 911

Pokoju
frontowego, I piętro, na biuro — ościelca plac Wolności. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 869

Próżnego
obszernego do 80 zł poszukuje wdowa po urzędniku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 026

Próżny
śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 022

Pokoju umeblowanego
z pełnym utrzymaniem, telefonem poszukuje pan u rodziny mówiącej po francusku lub niemiecku. Oferty Poznań, skrytka pocztowa 217. zdg 91 060

17. LOKALE

Roczna dzierżawa
zgóry
za mieszkanie 9 względnie 8 pokojowe, parter lub 1-sze piętro. Centrum miasta, nie dalek ulicy Mickiewicza. Oferty należy skierowywać do „Par”, pod nr. 22.49 lub telefonicznie między godz. 16-17, tel. 74-01. Pg 4312-22.49

Lokale
na składnice, biura i cichy przemysł zaraz tania. Woźna 14. Pg 3875-19.67

Skład, plac i piwnice
wolne gospodarz. Długa 3. dg 2500

Lokal
przemysłowy 2 ubikacje 30 zł. Ostrówek 10, dozorca. zdg 90 148

Obszerne
suche, jasne 2 ubikacje suterenu, śródmieście, wprost od gospodarza. Adres Kurjer Poznański zdg 90 546

Skład
ubikacje warsztatowa, Konin. Kolo, poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 779

Roczna dzierżawa
zgóry
za mieszkanie 9 względnie 8 pokojowe, parter, lub 1-sze piętro, centrum miasta, nie dalek ulicy Mickiewicza. Oferty należy skierowywać do „Par”, pod nr. 22.49 lub telefonicznie między godz. 16-17, telefon 74-01. Pg 4311-22.49

18. DZIERŻAWY

Restauracja
sala, mieszkanie zaraz korzystnie wynajme. Egzystencja zapewniona po likwidacji hotelu. Edmund Matuszak. Piławy, Rynek 12. zdg 90 587-8

Fabrykę kafil
wraz urządzeniem wydzierżawie „Kaflopiec”, Inowrocław, Toruńska. Pg 4101-54.419

Siedemsetpięćdziesiąt-morgowe (Poznańskie) zabudowaniem, inwentarzem właściciela, dwięścimorgowe
objęcie 7 000.— wydzierżawie Nowak, Poznań, Kramarska 15, telefon 16-39. zdg 90 751

Wydzierżawie
na 10 lat spowodu wyjazdu zagranicę skład stolarski, piec ubikacji, morga ogrodu owocowego. Zgóry gotówka 1 200 złotych. Odpowiedz od właściciela dołączyć kartkę pocztowa. Wichura, Zduny kolo Krotoszyna. zdg 90 985

Ubikacje
spichrzami, stajnie, na interes zbożowy lub inny do wydzierżawienia. Świdzki, Miłostaw. zdg 90 925

22. ZGUBY

Zgubiono
indeks Zych Henryk. Łaskawie oddać W. S. H., wynagrodzenie. zdg 90 872

Kanarek
ucielki, o zwrot. Wrocławska 20/7 zdg 90 863

23. ROZMAITE

Akuszerka
Krajewska Strzelecka 2, przy świetokrzymskim, przyjmuję udziela porady. pomocy. Telefon 27-71. zdg 85 233/4

Obrazy oprawa obrazów
gustownie tania Witold Leworski, tylko Wroclawska 36. dg 2474/5

Znana
wróżbiarka Adarell przepowiada przyszłość cyfr, kart reki. Przyjmuje także niedziele, święta. Poznań, Podgórna 13, m. 10. zdg 90 639/640

Mereżka
plisowanie, okretka, dziurki białe wykonane Poznań, ul. Wroniecka 19, m. 11. zdg 90 909/10

Przerabiam
naprawiam swetr, pullovery, trykoty itp. wykonuje nowe. Podgórna 10a — 2. Pg 3 271-17.98

Pończochy - skarpetki
dobre tania tylko w firmie „Haftoplis”
Stary Rynek 6, (Wiankowa). Prg 3878-19.71

Swędenie
oraz wyrzuty skórne usuwa Krem Lain-Age (z kogutkiem). — Nieškodliwy kosmetyk, usuwający wady naskórka. n 8297

Pracownia Gorsetów „Wanda”
Gorsety gotowe. — Gorsety na miarę. Pasy do ciąży. — Paseczki sportowe. Biustonosze-wszelkiego rodzaju. Reparatcje gorsetów. Ratajszaka nr. 27, parter. zdg 90 719

Dropsy
duże rolki, różne smaki. Irysy grozowe, mieszanki, pierwszorzędnej jakości poleca najkorzystniej

„Roma”
Fabryka cukierków, Poznań, ul. Stawna 6. zdg 90 768

24. NAUKA

Kursy kroju szycia
warunki najkorzystniejsze Marii Magdaleny 1, m. 7. dg 2264

Nauczycielka rutynowana
udzieli lekcji języka polskiego, niemieckiego lub francuskiego. Cena przystępna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 90 188

Kursy
handlowe Tyran - Zaworskiej — Strzelecka 33. zdg 90 547

Niemieckiego
lekcji i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 541

Dyplomowany
magister matematyki przygotowuje do egzaminów także w okresie wakacji. Szamarzewskiego 8, m. 11. zdg 90 723

25. MUZYKA

Pianina
transportuje z S. — Drygas, Podgórna 10 a. zdg 90 194

Pianina
stroji, naprawia fachowo tania mistrz budowy fortepianów. — Drygas, Podgórna 10 a. zdg 90 196

Duet
accordeon trio, śpiew wolny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 90 982

Czelista
bocznym instrumentem. Mettler, Noskowskiego 3 a. zdg 90 989

Orkiestra
przy Okręgowym Kole Związku Inwalidów Wojennych R. P. w Poznaniu, poleca swoje zespoły dete i smyczkowe na wszelkie zabawy i uroczystości. Zgłoszenia uprasza Związek Inwalidów Wojennych Okręgowo Kolo Poznań, ul. Kozia 8, tel. 29-94. zdg 91 042/43

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Bilansista
rutynowany poszukuje zajęcia. Prowadzi księgowość godzinowo już po 20 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 250

Rządca gospodarzy
samotny, 37 lat, szkoła rolnicza, dobra praktyka większych majątkach, skromne wymagania — ewentl. kaucja. poszukuje stanowiska od 1. 7. 35. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 686

Mistrz piekarski
kawaler 29-letni poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 710

Dziewczyna
wiejska zna gotowanie, zaprawy, pieczenia, poszukuje posady od 1. 15 czerwca. Miejscowość obojętna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 88 868

Poszukuje
posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 679

Rządca

Dla mego rządcy lat 37, w moim majątku ca 1700 mórg, przeszło 8 lat, samodzielny, pracuje ku memu zupełnemu zadowoleniu szukam posady znanego (celem ożenku) i lipca względnie później Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 89 031

Dziewczyna
uczciwa, czysta szuka posady do wszelkich prac. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 416

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem, długoletnimi świadectwami poszukuje posady od 1. 6. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 294

Ekspedjentka
przystojna, inteligentna z branży piekarsko-cukierniczej poszukuje posady od 1. 6. 35. miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 470

Panienska
miła i sympatyczna, lat 20, przystojna, posiada znajomość księgowości i pisania na maszynie poszukuje od 1. 6. 35. posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 469

Pracznka

posługaczka szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 522

Posługaczka
szuka posługi z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 434

Przychodnia
na Łazarz lub Jeżyce szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 096

Urzędnik gospodarczy,
kawaler, lat 30, z ukończoną szkołą rolniczą, 8 lat praktyki, energiczny organizator pracy, poszukuje posady zaraz lub od 1. 7. 1935. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 90 536

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem, dobrymi świadectwami, szuka posady od 1. 6. — Oferty Kurjer Poznański zdg 90 851

Panna
lat 19, pragnie wyuczyć się fryzjerstwa, całem utrzymaniem. — Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 90 077

Dziewczyna

młoda, z gotowaniem, od 1. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 447

Zdolna
uczciwa, czysta, dobrem gotowaniem, wszelkich prac, od 1. 7. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 936

Panienska
poszukuje posady do składu kapełuszy jako uczennica lub do posyłek. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 227

Panienska
z średnim wykształceniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 463

Młodsza
uczciwa posługi — pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 454

Panienska
inteligentna do 1 lub 2 osób, pomoc w biurze, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 642

Dziewczyna

z gotowaniem kochająca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 090

Dziewczyna
uczciwa pracowita, sumienna, z prowincji, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 118

Panienska
znająca cośkolwiek szycie, gotowanie, pragnie posadę do dzieci lub do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 412

Pracznka
czysta szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 156

Posługaczka
młodsza poszukuje na cały dzień. Wilda — Śródmieście. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 972

Posługaczka
poszukuje posady z praniem zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdg 89 957

Żelazniak
poszukuje posady — specjalność okucia, narzędzia. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 937

Kulturalna
młoda, samotna, znajomość 2 języków obcych, muzyki szuka stanowiska sekretarki, lektorki, wyrecyzielki lub do towarzyszenia kulturalnej pani. Miejscowość poza miastem Poznaniem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 90 053

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 044

Dziewczyna
z gotowaniem, z dobrymi długoletnimi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 039

Posługi
poszukuje na cały dzień lub posadę na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 073

Posługaczka
młodsza szuka posady z praniem najchętniej śródmieście. — Oferty Kurjer Poznański zdg 89 922

Służąca
z dobrej rodziny poszukuje posady u samotnej osoby od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 129

Sierota
w średnim wieku z prowincji, skromna, uczciwa, szuka posady do wszelkich prac domowych. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 533

Posady
jakiegokolwiek poszukuje kawaler lat 30, wykształcenie gimn. nawskróś uczciwy, dobrej rodziny krytycznym płożeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 584

Panienska
lepszej rodziny poszukuje posady u samotnego państwa od 1. 6. 35 Oferty Kurjer Poznański zdg 89 711

Kelner
z kancją 150 do 200 złotych poszukuje posady Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Wejciechowski, Ostrów. ng 10 350

Kucharka
z dobrem gotowaniem, dobrami świadectwami poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 860

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem, długoletnimi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 857

Dziewczyna
starsza poszukuje posady do dziecka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 812

Dziewczyna
wszelkich prac domowych szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 790

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem, długoletnie dobre świadectwa, wolna od 1 czerwca. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 152

Uczciwa
poszukuje posady, dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 856

NOWINY

poświętaczne

Przyniosą w piątek rano

Więści z Polski i ze świata
Sport — Nowiny Filmowe

Egzemplarz 10 gr
Do nabycia wszędzie.

Posady
woźnego portjera lub magazyniera poszukuje, może złożyć kaucję 500—1 000 zł. Reflektuje na poważnie stanowisko. Łaskawe zgłoszenia Jasna 8 m. 14. zdg 90 317

Gorzelnik urzęd. gosp.
żonaty, lat 28, 10-letnia praktyka, obojętny w zawodzie, polecenia dobre, poszukuje posady od 1. 7. ewentualnie później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 90 659

Dziewczyna
uczciwa szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 637

Sierota
23 lata poszukuje posady z gotowaniem od 1. 6. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 630

Dziewczyna
miejska, młoda, przystojna, z dobrem gotowaniem szuka posady w dobrym domu od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 240

Robotnik
sumienny, poszukuje pracy stałej, dam do 300 zł kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 633

Dziewczyna
z prowincji szuka posady do prac domowych lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 675

Stenotypistka
polsko-niemiecka, bardzo zdolna, poszukuje posady na czerwiec, lipiec, sierpień. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 669

Szofer inteligent
przyjmie posadę półcieżarówką z towarem na prowincję — sprędaż za pensję i prowizję, gwarancja list hipoteczny murowany 8 000 zł ewentl. kombinacja inna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 373

Służąca
z gotowaniem, do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 578

Panna
inteligentna, uczciwa, zna język niemiecki, szycie, poszukuje posady pokojowej lub do towarzyszenia starszej osoby, najchętniej do Gdyni lub okolicy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 613

Panienska
nawskróś uczciwa, zdrowa, miłej powierzchowności, lat 21, szuka posady do dzieci lub składu, najchętniej z przyłączeniem do rodziny. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 90 623

Sierota
młoda, inteligentna poszukuje posady jakiegokolwiek biurowej lub ekspedjentki. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 626

Paryżanka
poważna, nauczycielka, przyjmie posadę na czas letni na wsi od 15 czerwca. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 431

Służąca
uczciwa, do wszystkiego, z gotowaniem, od 1 czerwca w lepszym domu lub samotnej osoby szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 330

Panienska
poszukuje posady do wszelkich prac domowych jako początkująca. — Oferty Kurjer Poznański zdg 90 551

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 088

Panienska
poszukuje posady do dzieci z szyciem. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 130

Dziewczyna
wiejska młoda przystojna z dobrem gotowaniem szuka posady w dobrym domu od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 240

Dziewczyna
z gotowaniem, do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 411

Panienska
poszukuje posady, zna „Express”. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 089

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem, bardzo dobrimi świadectwami, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 401

Przyjmę
posługę na Łazarzu — uczciwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 956

Panienska
robotki, szycie poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 271

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 232

Dziewczyna
do wszystkiego, nawskróś uczciwa, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 90 402 zdg 89 875

Pracznka
poza domem 3 zł dziennie. Żydowska 9, m. 11. zdg 90 189

Sierota
uczciwa, pracowita umie gotować szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 190

Posługaczka
uczciwa poszukuje posady na popołudnia od pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 124

Szyje
podług najnowszych żurnali szukam pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 137

Samotna
lat 40, bardzo smacznie gotuje, czysta, oszczędna, kochająca dzieci, zajmie domem u wdowca, lub mniejszej rodziny, pielęgnacja chorej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 129

Dziewczyna
z gotowaniem, lubiąca dzieci, szuka posady od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 342

programy radjowe

WARSZAWA

Czwartek, 30 maja.
9 audycja por. 9.20 muzyka z płyt. 9.45 dziennik por. 9.55 program. 10 nabożeństwo z Krakowa. Po nabożeństwie muzyka z płyt. 11.57 sygnał czasu. 12 hejnał z Krakowa. 12.03 wiadom. meteorologiczne. 12.05 przegląd teatralny. 12.15 poranek muz. z Filharmon. Warsz. Wyk.: ork. filh. pod dyr. W. Łabuńskiego i R. Waldówna (fortep.). W przerwie fragment słuchowiskowy p. t. „Jakob Jasiński” Adama Mickiewicza. 14 muzyka z płyt. 15 „Nie hodujemy chwastów”. 15.15 muzyka z płyt. 15.45 pogadanka w jez. francuskim. 16 „Wiosna na Polesiu”. transmisja z życia. 16.30 zespół Pawła Ryńskiego. 16.50 skrzynka ogólna. 17 recital fortep. 17.30 audycja dla dzieci. 17.50 poradnik sportowy. 18 koncert solistów. Wyk.: M. Kaupę (śpiew) Warsz. i St. Mikuszewski (skrz.) Krak. 18.45 „Literatura w służbie społecznej” — szkic literacki. 19 program na dz. nast. 19.15 muzyka (płyty). 19.45 „Życie na Wiśle”. 20 koncert Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota. 20.45 dziennik wieczorny. 21 słuchowisko J. Morawskiej p. t. „Miasto Santa Cruz”. 21.30 muzyka z płyt. 21.35 felieton aktualny. 21.45 wiadom. sportowe. 22.15 koncert w wrk. Ork.

POZNAN

Czwartek, 30 maja.
Poznań 9 audycja por. (Warsz.) 9.55 program. 10 tr. z Krakowa i Warsz. 12.05 „Wniebowstąpienie Pańskie w tradycjach ludu wielkopolskiego”. 12.15 tr. z Warsz. i Krak. 14 koncert żywych z płyt. 15 tr. z Warsz. i Kat. 19 program na dz. nast. 19.08 Beethoven: V symfonia c-moll (płyty). 19.45 tr. z Warsz. 21.45 wiadomości sportowe. 22 koncert. 22.15 tr. z Warsz.
Piątek, 31 maja.
Poznań 6.30 aud. por. (Warsz.) 7.45 program. 7.50 wskaz. prakt. 8 i 11.57 tr. z Warsz. 13.05 muzyka z płyt. 13.55 tr. z Warsz. 15.35 przegląd gieldowy. 15.45 transm. z Warsz. 16.30 „Listy do dzieci starszych”. 16.45 tr. z Warszawy. 17.40 tr. z Warsz. 18.10 słuchowisko: „Dymitr” Schillera. 18.45 pieśni w wyk. E. Bednarskiej-Szentleben (sopr.). 19.07 program na dz. nast. 19.15 skrzynka rolnicza. 19.29 tr. z Warsz. 20 „Jak spędzić święto?”. 20.05—23.05 tr. z Warsz.

ZAGRANICZNE

Czwartek, 30 maja.
Radio-Paris

Fabryka Bielizny
Dom Płócienniczy
J. SCHUBERT
teraz Stary Rynek 76
Dom Czerwony
naprzeciw Odwachu
poleca
Wszelką bieliznę osobistą i zawodową.

Pg 3834-39
Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego z gotowaniem, szyćiem z polskim, niemieckim językiem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 572

Niania
z praktyką szuka posady do dzieci z szyćiem, robótki, włada mową polską, niemiecką. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 573

Gospodyni
poszukuje posady do jednej osoby, najchętniej na wieś, długoletnie świadectwa. Zgłoszenia agencja Kurjera Poznańskiego Gostyn, ng 11 125

Biuralistka
początkująca, język polski, nieco niemiecki i angielski, stenografia, pisanie maszyną, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 562

Nauczycielka muzyki
znająca języki niemiecki, włoski, poszukuje posady na letnie miesiące. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 126

Przychodnia
z samodzielnym gotowaniem na cały dzień poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 90 540

Ślusarz - szofer
egzaminowany, kawaler, lat 23, uczywi, poszukuje posady. Wynagrodzenie bardzo skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 90 606

TEATRY
Poznań, środa, 29. 5.
TEATR POLSKI: — Dziś: „Kiedy kobieta kłamie”.
Czwartek, 30. 5. o godzinie 16: „Wielki reporter i małe ABC”.
Czwartek, 30. 5. o godzinie 20: Kiedy kobieta kłamie.
TEATR NOWY: — Dziś: „Gromiwoja”.
Czwartek, 30. 5. „Gromiwoja”.
Piątek, 31. 5. „Gromiwoja”

KINA
APOLLO METROPOL
NASZE PROGRAMY
NAJLEPSZE
ng 5494

KINA
Poznań, środa, 29. 5.
APOLLO: Dziś: „Żywy zastaw”. Od jutra: „Tarzan nieustraszony”.
CORSO: „Niewidzialny człowiek”.
GWIAZDA: „Wyrok Życia”.
MOJE: „Trio Ji i Flip i Flap”.
METROPOLIS: „Paryskie Szaleństwa”.
OSWIATOWE T. C. L. — „Przygody podróżników” oraz „Z wiatrem w zawody”.
RENAISSANCE: „Nocny Express” oraz „Banita”.
SFINKS: „Melodje cygańskie” — Charles Boyer.
SWIT: „Marsz Rakocznego”.
SŁOŃCE: „Pieśń Kozaka”.
TECZA-Lazarz: „Pojedynek ze śmiercią”.
TECZA-Wilda: Czarny Kot.
WILSONA: „Symfonia Życia”.

Rutynowana
sila praktyka biura adwokackiego poszukuje posady ewentualnie komornika sądowego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 999

Dziewczyna
poszukuje posady w gospodarstwie wiejskim. Zgłoszenia Poczta 33 — 6, telefon 14-72. zdg 90 944

Dziewczyna
uczywi z gotowaniem, długoletnim świadectwem poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 90 690

Były
kasjer poważnego banku poważnymi referencjami przyjmie zastępstwo, miesiące letnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 974

Wiejska
uczywi szuka posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 970

Inteligentna
sierota poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 907

Poszukuje
posady sprzedawczyni lub bufetowej, najchętniej do Gdyni. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 90 958

Kobieta
lat 40, bez środków utrzymania prosi jakiegokolwiek zajęcie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 90 957

Uczywi
dziewczyna poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 936

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 728

Gospoia
przyjmie posade na letnisko. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 598

Gospodyni
kuchmistrzynie poszukuje posady na majatek od 1 czerwca. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 600

Dziewczyna
do lekkich prac domowych lub do dzieci szuka posady na sezon. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 505

Książkowa
zmieni posade, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 396

Dziewczyna
uczywi poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 817

Posługaczka
szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 803

Energiczny
wymowny, były urzędnik, poszukuje posady podróżującego w poważniejszym przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 563

Panienska
sierota, lat 18 z praktyką do dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 564

Śluzacza
do wszystkiego z gotowaniem, długoletnie dobre świadectwa szuka posady od 1 czerwca. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 152

Młody pomocnik fryzjerski
szuka stałej posady z utrzymaniem za małym wynagrodzeniem, celem dalszej praktyki, świadectwa dobre. — Stanisław Ryfa, Dzierżyno, p. Złotniki Kuj., pow. Inowrocław. zdg 90 900

Posługaczka
poszukuje posady praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 897

Przychodnia
uczywi, czysta poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 749

Kucharka
przyjmie posade do wszystkiego Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 047

Przyjmę
posade dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 046

Pianistka
rutynowana sama lub zespole do duetu wzywyż — szuka posady, także wyjazd. Piekary 3, m. 2, Zoldakiewicz. zdg 91 039

Dziewczyna
wiejska skromna, uczywi, gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 038

Kuchmistrzynie
z dobrymi świadectwami, poleceniami, obeznana w kuchniach hotelowych, zakładowych, leczniczych szuka posady od 1. lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 693

Ajentów
dzielnych poszukuje Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych na Wyładek Choroby, pol. Wolności 17, zdg 90 835

Kucharka
pierwszorzędna, restauracyjna potrzebna zaraz. Adres Kurjer Pozn. zdg 90 924

Lekarz
internista bez pracy lub początkujący, zdobędzie imię i niezależność materialną, przez współpracę. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 90 923

Panienska
wyuczona krawieczyzna może się zgłosić od zaraz. Kreta 5, m. 19. zdg 90 880

Majatek
ziemski poszukuje młodszą silę z lepszego domu do wszelkich prac biurowych. Oferty należy skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 90 826

Czeladnika piekarskiego
starszego, pierwszorzędnego fachowca (pożądana znajomość knypek) poszukuje zaraz. Wynagrodzenie od 30-40 zł tygodniowo z utrzymaniem. Piekarnia i Oukiernia Stanisław Gutowala, Gdynia, Świętojańska 48. ng 10 584

Dziewczyna
czysta, sumienna, która była u dzieci, potrzebna od zaraz. Handke, Zórawia 19. zdg 90 485

Pomocnik
fryzjerski. Wjazdowa 8. zdg 90 488

Przedstawiciele
do sprzedaży ratalnej bezpośrednio konsumentom zegarków światowych marek i prawdziwej biżuterii na dogodnych warunkach w całej Rzeczypospolitej oprócz Warszawy poszukuje hurtownia zegarków i biżuterii D/f, Union, Warszawa, Sienna 40/12. ng 10 498

Akwizytorów
drukarni poszukuje do zbierania zamówień na druki lub ludzi mających wpływ w tej branży przemysłu. Drukarnia Polska, F. Zaborowski, Pleszew, Piłsudskiego 5. zdg 90 056

Pokojowa
rutynowana z długoletnimi świadectwami z lepszych domów, czysta, starannie sprząająca, uczywi potrzebna. Kochanowskiego 5, m. 3, parter, od 5-tej do 7-ej. zdg 89 794

Samodzielną
asystentkę do zakładu dentystrycznego, prowincje. Zgłoszenia Wolnica 1, m. 3. zdg 90 136

Magistra
z praktyką i niemieckim potrzebna od 15 czerwca, wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 90 274

Prasowaczka
na garderobe potrzebna. Zgłoszenia Rynek Łazarzski, Farbiarnia, Poznań. zdg 90 761/2

Uczennica
z ukończoną szkołą handlową potrzebna. Stanisław Schulz, Stary Rynek 80-82, Poznań. zdg 90 717

Pomocnik
szwajcarski potrzebny zaraz. Pracownia obuwia. Poznań, Matejki 50. d 2549/50

Drogerzysta dyplomowany
średnim wykształceniem natychmiast potrzebny. Zgłoszenia z podaniem wymagań do „Par”. Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 22.16 Pz 4302-22.16

Stenotypistki
z stenografią polską i niemiecką oraz znajomością języka francuskiego poszukuje poważna instytucja w Poznaniu. Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i fotografią, która w razie nieprzyjęcia się zwraca, prosimy kierować do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 54.433 Pz 4124-54.433

Posługaczki
przed południem. Wawrzyniaka 37, m. 28, od 9-10 i 2-3. zdg 90 509

Chłopiec
inteligentny z rowerem potrzebny. Miejskie Łazienki Rzędne, od 4-6. zdg 90 559

Przyjmę
młynarza uczywego na stałą posade z kaucją, Ciesielski, Kwilcz Lesnik - Młyn, powiat Międzybuzki. zdg 90 576/7

Ekspedjentka
bielizna damska (zastępstwo). — H. Wojtkiewicz, Nowa 11. zdg 90 968

Panienska
bufetu potrzebna. Szamarzewskiego 12, restauracja. zdg 90 967

Zdolne
krawcowe. Mielżyńskiego 22 — 7 zdg 91 023

Wilda!
Komunalna Kasa Oszczędności
Miasta Poznania
otwiera z dniem 1 czerwca r. b.
Oddział przy ul. Górna Wilda 71.
ng 11 131-32

27. WOLNE MIEJSCA

Śluzacza
potrzebna. Wierzbicice 38, m. 9. zdg 90 565

Pomocnika
do hurt. i det. składu tow. kolonialnego i komis. sprz. nafty, znajacego prow. żurnala przy wolnym stole i stacji poszukuje od zaraz. Zgłoszenia z podaniem pretensji i fotografii Kurjer Pozn. zdg 91 058

Potrzebna
krawcowa maszyniarka. Czartoria 8 — 12. zdg 91 059

4 pokojowe mieszkanie
przy Al. Przybyszewskiego 41 zaraz do wynajęcia. Szczegóły w Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych Pl. Nowomiejski 8. ng 11 130

Uczeń
dzielny pomocnik zamilowaniem malarstwie. Zbaska, Piekary 19 zdg 91 040

Uczennicę
do krawieczyzny na rok przyjmie. Kwiatowa 4 — 11. zdg 91 037

Apteka
na prowincji poszukuje od czerwca magistra dzielnego lub pomocnika na stałą posade. Oferty z referencjami i warunkami Kurjer Pozn. zdg 2223

Kucharka i dziewczyna
potrzebna. — Miejskie Łazienki Rzędne. Zgłoszenia 4-6. zdg 90 560

Komik humorysta
poszukiwany. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 91 011

Posługaczka
przedpołudniem zaraz. Maciejewska, Zwierzyniecka 8, m. 8. zdg 91 006

Bufetowa
może się zgłosić zaraz za kaucją. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 91 004

Wyuczę
krawieczyznę za prace domowa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 001

Książkowa
rutynowana, figury reprezentacyjnej, pewna bilansistka, dobre korespondenckie, znająca poprawnie język niemiecki, pisząca biegle na maszynie, uzyska natychmiast doręczycie posade. Zgłoszenia wraz z życiorysem i fotografią skierować do Kurjera Pozn. zdg 90 501

Panie
wymowne do sprzedaży poszukiwane. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 90 654

Fryzjer - fryzjerka
natychmiast potrzebni. Posada stała. Szamarzewskiego 1. zdg 90 638

Śluzacza
do wszystkiego pościela. Tunel Wildecki, Zupańskiego 10. zdg 90 636

Dziewczę
przychodnie do dziecka i lekkich prac od 1 czerwca. Ogrodowa 1, Lejwoda. zdg 90 887

Fryzjer
z wodną i trwałą ondulacją na stałą posade, procent lub pensja. Plac Wolności 18. zdg 90 704

Dziewczyna
starsza, znająca pielęgnację dzieci, gotowaniem potrzebna. Grobla 6 — 21. zdg 90 616

Książkowa (y)
potrzebna od zaraz, znajomość żurnala amer., maszyną, język polski, niemiecki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 493

Śluzacza
przychodnia, świadectwa od 1. Zupańskiego 13 a, m. 12. zdg 90 732

Człowieka
do konia, kaucją 500 zł. Górczyńska 17, właściciel. zdg 90 730

Farmaceutów
bezrobotnych — zapisanych w Związku Farm. Prac. — zawiadamia się, że wakuje kilka zastępstw. — Godziny urzędowania codziennie 17-18, ul. Mylna 18. zdg 90 814

Przychodnia
młoda, czysta, uczywi bez prania potrzebna zaraz. Adres Kurjer Pozn. zdg 90 710

2
inteligentnych, samotnych robotników uczących, chętnych do pracy. Park Kozyrkowy, Droga Dębińska, Karuzeł strażacki. zdg 90 707

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. — Ul. Marsz. Focha 153, m. 1. zdg 90 705

Ekspedjentka
zgłoszenia Ceglowski, Poczta 5, art. mesk. zdg 90 737

Panienska
do obsługi gości potrzebna. Zgłoszenia od 9-10 rano. Jądolajnia, Koza 23. zdg 90 771

Dziewczyna
potrzebna. Cukierka. Stary Rynek 16/17. zdg 90 978

Fryzjerka
dzielna stała posada. Słowackiego 34. zdg 90 949

Posługa
gotowaniem samodzielną. Dąbrowskiego 36 — 7. zdg 90 945

Śluzacza
Prusa 19 — 8. zdg 90 948

Fryzjerka
z wodną ondulacją potrzebna na stałe. Józef Sekula, Puok Rynek 20, pow. morski. zdg 90 957

Śluzacza
do wszystkiego praniem, gotowaniem zaraz. Bukowska 52. zdg 90 896

Gospodyni-kucharka
młoda, znająca się na drobiu, potrzebna kawalerskiego domu. — Zgłoszenia piątek godz. 12, Hołsziz, Wjazdowa 8. dg 2 545

Farmaceutka (ka)
na skromnych warunkach przy wolnym utrzymaniu i skromnej pensji od zaraz potrzebny. Język niemiecki wymagany. Referencje, świadectwa, fotografia i wysokość pensji pod Aptką pod Lwem w Grudziądzu. dg 2 548

Na
paratygodniowe zastępstwo przyjmie asystentkę z wojewódzkim egzaminem. Aptka na Pomorzu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 2 604

Apteka
pod Orlem w Wąbrzeźnie poszukuje

magistra
farmacji z prawami na 4-5 tygodniowe zastępstwo od 21. VI. począwszy. zdg 2 605

Dziewczyna
uczywi 2-letniego dziecka, lekkich prac domowych zaraz. Marcin 11 — 2. zdg 90 883

Robotnica
potrzebna do rozlewni piw. Kolejowa 53. zdg 90 996

Kucharka
restauracyjna i do obsługi gości zaraz. Dąbrowskiego 33. zdg 90 991

28. ROZRYWKA

Melodje cygańskie
„Jego muzyka budziła miłość”, „Jego miłość była jak muzyka”.
Cud ekranu
Kino „Sfinks”. zdg 89 855

Jan Klepura
śpiewa dziś w kinie „Moje”. zdg 90 698

Kino Gwiazda
Aleje Marcinkowskiego 28. „W rok życia”. zdg 90 795

Humor zagraniczny

— Ja nie wyjdę zamaż przed trzydziestką.
— A ja nie będę miała trzydziestki, póki nie wyjdę zamaż.
(Domenica — Medjolan). S. F.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter**, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata
na miesiąc czerwiec 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potoczonymi 200 gr. wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22-u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możliwości. Drobnie ogłoszenia najwyższej 100 słów w tem 5 nagłówek; słowo nagłówek (tułate) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200 149